

22

A

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ
ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ
ΤΗΣ
ΟΙΚΟΔΕΣΠΟΙΗΣ

23

Ἄρθρον 23

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΕΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ
46 Ὁδὸς Σταδίου - Ἐν Ἀθήναις

201/1/10/10

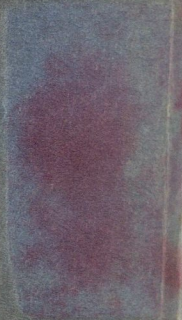
10/10/10

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΚΑΤΕΒΑΛΕ
 ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Τελ. αριθ. 28

Κατηγορία 1

Βιβ. αριθ. 23

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 Π.Ε.Κ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Αριθμ. 13/2474

100
ΟΔΗΓΟΣ

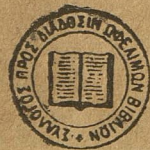
ΤΗΣ

Αρ 18,56

ΟΙΚΟΔΕΣΠΟΙΗΣ

(Κατὰ τὸ Γερμανικὸν ὑπὸ τῆς Δίδος ΕΙ. Λ.)

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝ. Ν. ΣΙΔΕΡΗ

46— Ὀδὸς Σταδίου — 46

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

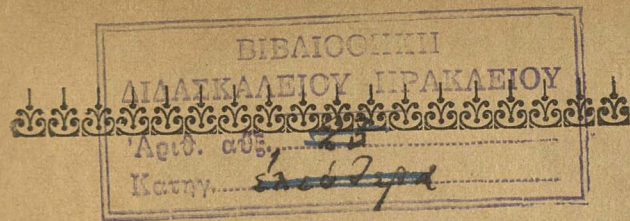
ΑΡΙΘΜΟΣ 23.

*Ετυπώθη τῷ 1925.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Α. Ζ. ΔΙΑΛΗΣΜΑ

Τὸ παρὸν βιβλίον μετεφράσθη ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ τῆς Κας Helma Poetz. Ὅλιγα δὲ μόνον μέρη μετεβλήθησαν, ὅσα ἦσαν ἐντελῶς ξένα πρὸς τὰς ἰδικάς μας συνηθείας καὶ ἐπομένως ἀνεφάρμοστα ἢ ἀκατανόητα. Ἐκτὸς τῆς γενικῆς χρησιμότητός του διὰ πᾶσαν Ἑλληνικὴν οἰκογένειαν, ἡ μεταφράσασα νομίζει ὅτι τὸ βιβλίον τοῦτο ἤμπορεῖ κάλλιστα νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ὡς ἐγχειρίδιον Συμπεριφορᾶς καὶ Οἰκιακῆς Οἰκονομίας διὰ τὰ Παρθεναγωγεῖα.

ΕΙ. Α.

ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΕΣΠΟΙΝΗΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Καλὸς χαρακτήρ καὶ ἱκανότης πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ προορισμοῦ του εἶνε ὁ σκοπός, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλει νὰ τείνη πᾶς ἄνθρωπος ἀξιοπρεπῆς καὶ σεβόμενος τὸν ἑαυτὸν του.

Καὶ ἐν τούτοις ὁ καθημερινὸς βίος μᾶς δεικνύει πῶς ἄνθρωποι εἰς πολλὰ ἀναξιώτεροι κατορθώνουν, διὰ τῆς προσηνοῦς συμπεριφορᾶς των, νὰ δειχθῶν ὑπέρτεροι ἄλλων ἀληθῶς ἀξίων, καλύπτοντες ἐπιτηδεῖως τῆς ἐλλείψεις των. Ὁ εἰλικρινὴς χαρακτήρ ἀποστρέφεται τοῦτο· μὲ ὅλα ταῦτα ἡ πείρα διδάσκει ὅτι ἡ σχέση πρὸς τοὺς ὁμοίους μας ἐπιβάλλει καὶ ὧς πρὸς τὴν ἕξωτερικὴν συμπεριφορὰν ὑποχρεώσεις, τῶν ὁποίων ἡ παράλειψις συχνότατα φέρει δυσαρεσκείας καὶ ζημίαν...

Ἡ τήρησις τῶν τύπων τῆς ἀβρότητας, τῆς εὐπρεπείας καὶ τῶν καλῶν τρόπων εἶνε καθήκον, τοῦ ὁποῖου ἡ ἐκτέλεσις συντελεῖ εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ χαρακτήρος καὶ δίδει χάριν εἰς τὴν ζωὴν. Διὰ τὸ νὰ ἐπεργήσῃ ὁμοῦ εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἀνθρώπου ἡ τήρησις τῶν κανόνων τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς, δὲν πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται μηχανικῶς, ἀλλὰ νὰ ἀποτελῇ μέρος τῆς καθόλου ἠθικῆς μορφώσεως. Τότε μόνον ἡ εὐγένεια τῶν τρόπων ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ χαρακτήρος καὶ φέρει τὴν ἁρμονίαν ἐκείνην μεταξὺ τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν τρόπων, ἡ ὁποία ἀνυψώνει ἰδίως τὰς γυναῖκας, καὶ ἐλκύει καθὼς τὸ ἄρωμα τρυφεροῦ ἄνθους.

Ἐν συντόμῳ, ἡ τήρησις τῶν κανόνων τῆς εὐπρεπείας εἶνε δι' ὅλους ἀπαράβατον καθήκον, εἶνε ἀπαιτήσις τῆς καρδίας, ἀπαιτήσις τῆς ἀνάγκης καὶ μᾶς ἐπιβάλλεται χάριν αὐτῆς τῆς εὐτυχίας μας.

Α'.—Οἱ χαιρετισμοί.

Τὸ πρῶτον καθήκον τῆς ἀβροφροσύνης εἶνε ὁ χαιρετισμός.

Διὰ τοῦ χαιρετισμοῦ ἐκφράζομεν εἰς τὸν συναντώμενον, συγγενῆ, γνώριμον ἢ καὶ προϊστάμενον τὴν εὐνοιαν ἢ καὶ τὸν σεβασμὸν μας. Ὁ χαιρετισμὸς τροποποιεῖται διὰ τῆς στάσεως τοῦ σώματος, τοῦ ὕφους καὶ τοῦ βλέμματος. Δύναται τις νὰ χαιρετίσῃ μὲ προσήγεια, μὲ οἰκειότητα, μὲ τρόπον φιλικόν, ἀλλὰ καὶ μὲ ὑπεροψίαν καὶ μὲ ψυχρότητα. Οἱ ἔχον-

τες πεῖραν τοῦ κόσμου εὐρίσκουν τὸν κατάλληλον χαιρετισμὸν. Πρέπει πρὸ πάντων νὰ φερώμεθα πρὸς ὅλους μὲ εἰλικρίνειαν καὶ ἀβροφροσύνην· οὔτε ἔλλειψις χρόνου, οὔτε ἀθυμία μᾶς ἀπαλλάσσουν τοῦ καθήκοντος τῆς προσήγειας. Πρέπει κατὰ κανόνα νὰ εἴμεθα πρὸς ὅλους, καὶ τοὺς ἀνωτέρας κοινωνικῆς τάξεως, καθὼς καὶ τοὺς κατωτέρους, ἐξ ἴσου ἀβρόφρονες.

Ἄξιο προσοχῆς εἶνε πρὸ πάντων οἱ ἑξῆς κανόνες·

1. Οἱ νέοι καὶ οἱ ὑποδεέστεροι ὀφείλουν πρῶτον νὰ χαιρετίσουν τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς προϊστάμενους των.

2. Τὸν χαιρετισμὸν μας ἐτοιμάζομεν ἀπὸ τινα ἀπόστασιν. Εἶνε ἀπρεπὲς νὰ χαιρετίζωμεν τὸν διαβαίνοντα τὴν τελευταίαν στιγμὴν. Προτιμότερον εἶνε νὰ δεῖξωμεν ἐκ τῶν προτέρων, διὰ τοῦ ὕφους καὶ τῆς ἐκφράσεως τοῦ προσώπου, ὅτι ἐτοιμαζόμεθα νὰ χαιρετίσωμεν.

3. Ὁ χαιρετισμὸς γίνεται μὲ ἐλαφροτέραν ἢ βαθυτέραν ὑπόκλισιν, ἀναλόγως τῆς κοινωνικῆς θέσεως τοῦ χαιρετιζομένου.

4. Ἐὰν ὁ χαιρετισμὸς μας δὲν ἀνταπεδόθῃ, διότι δὲν παρατηρήθῃ, πρέπει ἀδιστακτικῶς νὰ τὸν ἐπαναλάβωμεν.

5. Ἐκαστος χαιρετισμὸς ἀπαιτεῖ ἀνάλογον ἀντιχαιρετισμὸν.

6. Κύριοι καπνίζοντες ἀφαιροῦν ἀπὸ τὸ στόμα τὸ σιγάρον, ὡσάκως πρόκειται νὰ χαιρετίσουν κυρίαν, πρὸ πάντων δὲ ὅταν ὁμιλοῦν πρὸς αὐτήν.

7. Ἐὰν ἀπὸ δύο ἢ περισσοτέρους συμπεριπατοῦν-

τας εἰς χαιρετισθῆ ἀπὸ τρίτον, ἢ ἐὰν αὐτὸς χαιρετίσῃ φιλικῶς ἄλλον, πρέπει καὶ οἱ σύντροφοί του νὰ ἐπαναλάβουν τὸν χαιρετισμόν. Ἡ περίπτωση αὐτὴ ἀφορᾷ μόνον τοὺς κυρίους, διότι αἱ κυρίαὶ δὲν χαιρετίζουν κυρίους ἀγνώστους.

8. Εἰσερχόμενοι εἰς δωμάτιον, ὅπου συναντῶμεν παρεκτὸς τῶν γνωστῶν προσώπων καὶ ἄγνωστα, πρέπει νὰ χαιρετίσωμεν πρῶτον μὲν τοὺς γνωστοὺς διὰ χειραψίας, — ἐὰν διὰ τῆς στάσεως καὶ τῆς ἐκφράσεώς των προσκληθῶμεν, — τοὺς δὲ ἀγνώστους μὲ ὑπόκλισιν

9. Τὴν χεῖρα δίδει πρῶτος πρὸς χαιρετισμόν ὁ ἀνώτερος ἢ πρεσβύτερος. Μεταξὺ κυρίων καὶ κυριῶν, ὁ κύριος περιμένει νὰ τείνῃ πρώτη τὴν χεῖρα ἢ κυρία. Τὸ σφίξιμον καὶ τὸ τίναγμα τῆς χειρὸς ἐπιτρέπονται μόνον μεταξὺ συγγενῶν καὶ στενῶν φίλων.

10. Παρουσιαζόμενοι εἰς ἀγνώστους χρεωστοῦμεν νὰ χαιρετίσωμεν ἕνα ἕκαστον φιλοφρόνως μὲ κατάλληλον ὑπόκλισιν.

11. Κατὰ τὸν χαιρετισμόν, καθὼς καὶ κατὰ τὸν ἀποχαιρετισμόν, πρέπει νὰ χαιρετίζωμεν πάντοτε πρῶτον τοὺς πρεσβυτέρους, πρὸς τοὺς ὁποίους χρεωστοῦμεν σεβασμόν οἱ νεώτεροι.

12. Οἱ κύριοι ἀποτείνουν γενικὸν χαιρετισμόν ὁσάκις εἰσέρχονται εἰς σιδηροδρομικὴν ἄμαξαν ἢ κλειστήν ἄμαξαν ἵπποσιδηροδρόμου.

13. Ἐὰν εὐρεθῶμεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀνταλλάξωμεν χωρὶς σύστασιν λέξεις τινὰς μὲ ἐντελῶς

ἄγνωστον πρόσωπον, διὰ νὰ λάβωμεν πληροφορίας, εὐχαριστοῦμεν εὐγενῶς μετὰ τὴν ληφθεῖσαν ἀπάντησιν καὶ ὑποκλινόμενοι ἀπομακρυνόμεθα.

Β'. — Ἐντὸς τῆς οἰκίας.

1. Πρέπει νὰ προσπαθοῦμεν βαδίζοντες ἢ καθήμενοι νὰ ἔχωμεν πάντοτε στάσιν ὅσον τὸ δυνατὸν κοσμίαν καὶ ἀφελῆ. Νωχελῆς στάσις τοῦ σώματος μαρτυρεῖ ἀμεριμνησίαν καὶ νοθρότητα, βλάπτει δὲ καὶ τὴν ὑγίαν. Ἐν τούτοις πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν τὴν ὑπεροπτικὴν ἀνόρθωσιν τῆς κεφαλῆς.

2. Αἱ κινήσεις τοῦ σώματος ἄς εἶνε ἕλαφραὶ καὶ φυσικαί. Ἄς προσέχωμεν προσέτι κατὰ τὸν βηματισμόν νὰ μὴ κινῶμεν ἀσκόπως ὀλόκληρον τὸ σῶμα. Βαδίζοντες στρέφομεν τοὺς πόδας ὀλίγον πρὸς τὰ ἔξω. Πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν τὸ νοθρὸν βάδισμα καὶ νὰ μὴ ταλαντευόμεθα κροτοῦντες ἢ σύροντες ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοὺς πόδας.

3. Ἄτοπον εἶνε νὰ στηρίζωμεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν πλευρῶν ἢ νὰ τὰς κινῶμεν. Αἱ χειρονομίαι πρέπει νὰ γίνωνται μὲ λεπτότητα καὶ εὐλυγισίαν καὶ ὄχι ὀρητικαί. Οἱ δὲ κύριοι συνομιλοῦντες πρὸς κυρίας δὲν πρέπει νὰ ἔχουν τὰς χεῖρας εἰς τὰ θυλάκια.

4. Πρέπει ν' ἀναβαίνομεν τὴν κλίμακα μὲ μετρίων βηματισμόν, χωρὶς πηδήματα καὶ θόρυβον. Βιαστικὴ ἀνάβασις τῆς κλίμακος, ἰδίως μὲ ἀνοικτὸν στόμα εἶνε πρᾶγμα ἄσχημον, ἀκόμη δὲ καὶ ἐπιβλα-

βὲς εἰς τὴν ὑγείαν. Ἐπίσης ἄτοπον εἶνε νὰ σύρωμεν τοὺς πόδας. Τοῦτο καὶ δυσάρεστον θόρυβον προξενεῖ καὶ τὰ ὑποδήματα προώρως φθείρει.

5. Περιττὸν εἶνε νὰ στηριζώμεθα εἰς τὸ κυκλίδωμα τῆς κλίμακος καὶ μάλιστα ἐφ' ὅσον εἴμεθα νέοι καὶ ὑγιεῖς.

6. Κατὰ τὴν ἀνάβασιν τῆς κλίμακος αἱ κυρίαὶ πρέπει νὰ σηκώνουν τὸ φόρεμά των τόσον, ὥστε νὰ μὴ ἐγγίξουν τὴν βαθμίδα. Μαρτυροῦν μεγάλην ἀμέλειαν ὅσαι, διὰ ν' ἀποφύγουν τὸν μικρὸν αὐτὸν κόπον, καταστρέφουν προώρως τὰ ἐνδύματά των. Τὸ δὲ χειρότερον εἶνε ὅταν τὸ πρῶτ' καταβαίνουν ἀσάρωτον κλίμακα καὶ τὴν σκουπίζουν μὲ τὰ συρόμενα φορέματά των.

7. Ὅταν κύριος καὶ κυρία ἀναβαίνουν κλίμακα, ὁ κύριος πρέπει νὰ προηγῆται.

8. Τὸ ἀνοίγμα καὶ κλείσιμον τῶν θυρῶν πρέπει νὰ γίνεται ὅσον τὸ δυνατὸν ἀθορύβως. Τὸ δυνατὸν ἐπανειλημμένον κωδώνισμα ἢ τὸ πολὺ δυνατὸν κτύπημα τῆς ἐξωθύρας εἶνε κακὴ συνήθεια.

9. Εἰσερχόμενοι ὀφείλομεν νὰ κλείωμεν πᾶσαν θύραν, τὴν ὁποῖαν εὐρήκαμεν κλειστήν. Ἐὰν ἔκλεισε μὲ κρότον ἢ θύρα ἀπὸ ἀμέλειάν μας ἢ ἀπὸ τὸν ἀνεμον, πρέπει νὰ ζητήσωμεν εὐγενῶς συγγνώμην. Ἐπίσης πρέπει νὰ κλείωμεν μὲ προσοχὴν τὰς θύρας καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν.

10. Διερχόμενοι ἀπὸ δωμάτια πρέπει νὰ προσέχωμεν, ὥστε νὰ μὴ παρασύρωμεν τοὺς τάπητας,

οὔτε νὰ προσκρούωμεν ἀδεξίως εἰς τὰς θύρας, τὰ ἐπιπλα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα.

11. Καθήμενοι εἰς ἀνάκλιτρον πρέπει προσέτι νὰ προσέχωμεν νὰ μὴ μετακινῶμεν τὰ προσκεφάλαια καὶ τὰ σκεπάσματα.

Γ'.—Ἐκτὸς τῆς οἰκίας

1. Πρὶν ἀκόμη ἐξέλθωμεν τῆς οἰκίας, πρέπει νὰ τακτοποιῶμεν καλῶς τὴν ἐνδυμασίαν μας. Εἶνε ἀπρεπὲς νὰ φορῶμεν καθ' ὁδὸν τὰ χειρόκτια, νὰ κομβῶνουμεν τὰ ἐνδύματα ἢ νὰ στερεῶνουμεν τὰ ὑποδήματά μας.

2. Ἐν καιρῷ βροχῆς ἢ μὲ ἥλιον πρέπει νὰ κρατῶμεν μὲ προσοχὴν τὴν ὀμβρέλλαν, ὥστε νὰ μὴ ἐνοχλῆ τοὺς ἄλλους. Ποτὲ δὲν τὴν κρατοῦμεν κάτω ἀπὸ τὴν μασχάλην, διότι ἠμποροῦμεν νὰ κτυπήσωμεν κανένα διαβάτην· διὰ νὰ ἀποφύγωμεν εἰς στενὸν πεζοδρόμιον τὴν σύγκρουσιν, πρέπει νὰ ὑψῶνουμεν ἢ νὰ χαμηλώνουμεν κατὰ τὰς περιστάσεις τὴν ὀμβρέλλαν μας.

3. Ἄς μὴ παραλείπωμεν νὰ ἀνασηκῶνουμεν τὰ φορέματά μας, ὅταν ὁ δρόμος ἔχει σκόνην ἢ λάσπην. Μὲ τὸν μικρὸν αὐτὸν κόπον ὄχι μόνον προφυλάττομεν τὰ ἰδικά μας ἐνδύματα, ἀλλὰ καὶ δὲν σκονίζομεν ἀδίκως τοὺς ἄλλους.

4. Ἐὰν πάθῃ ἢ ἐνδυμασία μας βλάβην τινά, πρέπει νὰ εἰσέλθωμεν ταχέως εἰς τὴν πρώτην ἀνοικτὴν θύραν ἢ καὶ νὰ κρούσωμεν κλεισμένην, ζητοῦντες

τὴν ἄδειαν νὰ εἰσέλθωμεν καὶ ἐπιδιορθώσωμεν τὴν βλάβην.

5. Συναντῶντες εἰς στενὸν πεζοδρόμιον πρεσβύτερα πρόσωπα, παραμερίζομεν διὰ ν' ἀφίσωμεν δίοδον.

6. Ἐὰν ἐνῶ βαδίζομεν βραδέως, ἀκούσωμεν ἄλλον ἐρχόμενον ὀπισθὲν μας μὲ βῆμα ταχύ, ἀφίνομεν τόπον διὰ νὰ περάσῃ.

7. Ὅταν αἰφνιδίως συναντηθοῦν δύο ἀντιθέτως ἐρχόμενοι, παραμερίζουν ὁ καθεὶς πρὸς τὰ δεξιὰ του πρὸς ἀποφυγὴν ἀμοιβαίων ἀσκόπων ὑποχωρήσεων.

8. Αἱ νεώτεροι κυρίαὶ βαδίζουν πάντοτε πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τότε ἀνασηκώνουν τὸ φόρεμά των ἀριστεροῦθεν.

9. Ἐὰν νεώτερος ἀναγκασθῇ τυχαίως νὰ βαδίσῃ πρὸς τὰ δεξιὰ πρεσβυτέρου, ἐπιζητεῖ τὴν πρώτην κατάλληλον περίστασιν διὰ νὰ ἐπανέλθῃ πρὸς τὰ ἀριστερά.

Δ'. — Ἐπισκέψεις

1. Ὑποχρεωτικαὶ ἐπισκέψεις εἶνε· ὅσαι ἐπιβάλλονται ἀπὸ τὴν ἐθιμοτυπίαν, αἱ συγχαρητήριοι καὶ αἱ συλλυπητήριοι. Ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ αἱ φιλικαὶ καὶ συγγενικαὶ ἐπισκέψεις.

2. Συνήθεις ὥραι ἐπισκέψεων εἶνε 3 — 6 μ. μ. ἔκτὸς ἂν ὠρίσθῃ ἄλλη ὥρα μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν. Εἰς ἄλλας ὥρας ἐπισκέψεις γίνονται μό-

νον μεταξὺ συγγενῶν καὶ φίλων.

3. Εἰς τὰς ἐπισκέψεις πρέπει πάντοτε νὰ περιποιούμεθα τὴν ἐνδυμασίαν μας.

4. Οἱ κύριοι ποτὲ δὲν εἰσέρχονται εἰς αἴθουσαν κυρίας καπνίζοντες ἢ φοροῦντες τὸ ἐπανωφόριόν των.

5. Εἶνε ἀπρεπὲς νὰ εἰσέλθωμεν εἰς δωμάτιον ἔστω καὶ φιλικῆς οἰκογενείας, ἐὰν ἀφοῦ κρούσωμεν τὴν θύραν, δὲν ἀκούσωμεν ἕν εὐκρινὲς «Ἐμπρός».

6. Ὅπου ὑποτίθεται ἡ εἴσοδος ἐλευθέρᾳ, καθὼς εἰς τὰ δημόσια καταστήματα καὶ εἰς τὰ τραπεζικὰ καὶ ἐμπορικὰ γραφεῖα, δυνάμεθα νὰ εἰσέλθωμεν χωρὶς νὰ κρούσωμεν, ἀλλὰ πάντοτε ἀθορύβως.

7. Ὅταν διὰ πρώτην φορὰν ἐπισκεπτώμεθ' αὐτὴν, δίδομεν τὸ ἐπισκεπτῆριόν μας ἢ λέγομεν τὸ ὄνομά μας εἰς τὸν ὑπηρέτην, ἐρωτῶντες ἂν ἠμποροῦμεν νὰ ἴδωμεν τὴν κυρίαν ἢ τὸν κύριον.

8. Ἐὰν ὑποχρεωθῶμεν ν' ἀναμείνωμεν τὴν ἀπάντησιν, πρέπει νὰ μείνωμεν ἐκεῖ ὅπου θὰ μᾶς ὑποδείξουν.

9. Συνήθως ὁ ἀναμένων εἰσάγεται εἰς τὴν αἴθουσαν ἢ εἰς τὴν τραπεζαρίαν.

10. Ἡ οἰκοδέσποινα πρέπει νὰ δίδῃ ρητὰς ὁδηγίας εἰς τὸν ὑπηρέτην ἢ τὴν ὑπηρέτριαν, κατὰ ποίᾳς ἡμέρας καὶ ὥρας δέχεται, διότι εἶνε πολὺ ἄτοπον νὰ προσμένουν οἱ ἐπισκέπται ἕως ὅτου ἀγγελθῇ τὸ ὄνομά των, καὶ κατόπιν νὰ μὴ γίνωνται δεκτοί.

11. Ὅταν μᾶς ἐπισκεφθῇ τις, ἔστω καὶ δι' ὀλίγας στιγμάς, πρέπει πάντοτε νὰ τὸν παρακαλέσωμεν

νὰ εἰσέλθῃ, διότι εἶνε ἀπρεπὲς νὰ συνδιαλεγώμεθα μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν εἴσοδον.

12. Δεχόμενοι ἐπισκέπτῃν πρέπει πάντοτε νὰ τὸν ἀφίνωμεν νὰ προηγήται,

13. Ἐὰν πρόκειται νὰ διέλθωμεν διαδρόμους ἢ ἄλλα δωμάτια διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ οἱ ἐπισκεπτόμενοι δὲν γνωρίζουν ποῦ νὰ διευθῶν, ἀφοῦ τοὺς χαιρετίσωμεν, ζητοῦμεν τὴν ἄδειαν νὰ προηγηθῶμεν. Ἄμα φθάσωμεν εἰς τὴν θύραν τῆς αἰθούσης, τὴν ἀνοίγομεν καὶ παρακαλοῦμεν τὸν ἐπισκέπτῃν νὰ εἰσέλθῃ, ἀφίνοντες αὐτὸν νὰ προηγηθῇ· παρεκτὸς ἂν κυρία δέχεται κύριον.

14. Ἐὰν ἡ ἐπισκεπτομένη εἶνε νέα κόρη, ἀφίνει τὴν οἰκοδέσποινα νὰ προηγηθῇ.

15. Μετὰ φιλόφρονα ὑποδοχὴν παρακαλοῦμεν τοὺς ἐπισκέπτας νὰ καθίσουν.

16. Νέα κόρη δεχομένη ἐπίσκεψιν κυρίας ὑποδεικνύει πάντοτε θέσιν εἰς τὸ ἀνάκλιτρον καὶ κάθεται εἰς πολυθρόναν ἢ εἰς ἄλλο κάθισμα· ἡ ἐξαίρεσις ἐπιτρέπεται μόνον κατὰ τὴν ὑποδοχὴν νεωτέρας κόρης. Τότε λαμβάνουν καὶ αἱ δύο θέσιν εἰς τὸ ἀνάκλιτρον.

17. Ὑπανδρευμένη κυρία, δεχομένη ἐπίσκεψιν, προσκαλεῖ τὴν ἐπισκέπτριαν νὰ λάβῃ θέσιν εἰς τὸ ἀνάκλιτρον· μόνον δὲ ὅταν ἐκείνη ἀποποιηθῇ, παραχωροῦσα τὴν θέσιν εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν, ἢ μπορεῖ νὰ καθίσῃ αὐτὴ ἐκεῖ.

18. Ἡ οἰκοδέσποινα ὑποδεχομένη κυρίας κάθεται τελευταία, κυρίους δὲ πρώτη.

19. Συνήθως ἡ οἰκοδέσποινα συνιστᾷ τοὺς προσερχομένους ἐπισκέπτας πρὸς τοὺς παρόντας, ἔὰν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἶνε περιορισμένος, ἐκτὸς ἔὰν γνωρίζῃ τὴν ὑπαρξίν λόγων καθιστῶντων δυσάρεστον τὴν μεταξύ των σχέσιν.

20. Κατὰ τὴν παρουσίαν συνιστᾶται πρῶτον ὁ τελευταῖος ἐπισκέπτης πρὸς τοὺς παρόντας, ἐκτὸς ἂν ὁ εἰσερχόμενος εἶναι ἡλικιωμένος ἢ κατέχει ὑψηλοτέραν κοινωνικὴν θέσιν. Τότε οἱ παρόντες συνιστῶνται πρῶτοι εἰς τὸν εἰσερχόμενον. Οἱ νεώτεροι συνιστῶνται πάντοτε πρῶτοι πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους.

21. Ὅταν εἰσερχονται διάφοροι συγχρόνως, ὁ φείλομεν νὰ συστήσωμεν πρῶτον εἰς τοὺς παρόντας τὸν πρεσβύτερον καθὼς καὶ τὸν ἀνωτέρας κοινωνικῆς θέσεως ἢ τὸν ἰδιαίτερος ἀναμενόμενον· ἄλλὰ μὲ λεπτότητα, ὥστε κανεὶς ἐκ τῶν συγχρόνως ἐλθόντων νὰ μὴ θεωρηθῇ προσβεβλημένος.

22. Κατὰ τὴν προσφορὰν καθισμάτων ὀφείλουν οἱ νεώτεροι, καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ πρότερον ἐλθόντες, νὰ ἀναμείνουν μέχρις οὗ καθίσουν οἱ πρεσβύτεροι.

23. Οἱ νεώτεροι πρέπει νὰ σύρουν ἀθορύβως καὶ ἀνεπαισθήτως τὰ καθίσματά των ὀλίγον πρὸς τὰ ὀπίσω.

24. Κυρία νέα, προσκαλουμένη ἀπὸ πρεσβυτέραν νὰ καθίσῃ πλησίον τῆς εἰς τὸ ἀνάκλιτρον, κάθεται κατόπιν ἐκείνης.

25. Κατὰ τὰς ἐπισκέψεις ἀνταλλάσσονται πρῶτον φιλοφρόνως ἐρωτήσεις περὶ τῆς ὑγείας τῶν παρόντων, κατόπιν δὲ περὶ τῶν οἰκείων.

26. Καθῆκον τῆς οἰκοδεσποίνης εἶνε νὰ ἐρωτᾷ πρῶτη, ἂν δὲν ἤρωτήθη.

27. Κατὰ τὴν συνομιλίαν ἢ οἰκοδέσποινα ἀφίνει ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον τὸν λόγον εἰς τοὺς ἐπισκέπτας, προσπαθεῖ δὲ μόνον, εἰάν ἢ συνομιλία χαλαρωθῆ, νὰ τὴν ζωογονήσῃ.

28. Ὀλιγόλογος καὶ ψυχρὰ διάθεσις τῆς οἰκοδεσποίνης διεγείρει τὴν ὑποψίαν ὅτι βαρύνεται τοὺς ἐπισκέπτας.

29. Ἡ προσφορὰ γλυκοῦ, καφῆ ἢ ἀναψυκτικῶν ἐξαργυρᾶται ἀπὸ τὰς περιστάσεις καὶ τὰς τοπικὰς συνθηθείας.

30. Ὅταν νέα κυρία ἀποχαιρετίσῃ πρεσβυτέρα εἶνε πρέπον ἢ πρεσβυτέρα νὰ ἐπιφορτίσῃ τὴν νεώτεραν μὲ χαιρετισμοὺς πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς λοιποὺς οἰκείους τῆς.

31. Μὲ τὸν ἀποχαιρετισμὸν ἀρμόζει νὰ δεῖξωμεν τὴν εὐχαρίστησίν μας διὰ τὴν εὐγενῆ ὑποδοχὴν, ἢ ὁποῖα μᾶς ἔγινε.

32. Τοὺς ξένους ἀποχαιρετίζομεν πάντοτε μὲ ὑπόκλισιν, ἐκτὸς ἂν μᾶς δώσουν ἐκείνοι πρῶτοι τὴν χεῖρα.

33. Ἐὰν ὁ ἀναχωρῶν εἶνε πρεσβύτερος ἢ ἀνώτερος, πρέπει οἱ λοιποὶ νὰ προσμένουν ἕως ὅτου δώσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν χεῖρα. Πρὸς τοὺς οἰκειοτέρους δίδομεν πάντοτε τὴν χεῖρα.

34. Ὁ συνοδεύων ἀναχωροῦντα ἐπισκέπτῃν ἀνοίγει τὴν θύραν.

35. Ὅταν καταβαίνομεν τὴν κλίμακα συνοδεύον.

τες ἐπισκέπτας, πρέπει πάντοτε νὰ βαδίζωμεν πρὸς τὰ ἄριστερά ἐν τούτοις ὁ ἐπισκεπτόμενος κύριος βαδίζει ἄριστερόθεν τῆς κυρίας, ὡς καὶ ἡ νεώτερα κυρία ἄριστερόθεν πρεσβυτέρας.

36. Ἐὰν εὐρίσκονται παρόντες πολλοὶ ἐπισκέπται καὶ ἀναχωροῦν μερικοὶ ἐξ αὐτῶν, ἢ οἰκοδέσποινα ἢ ἄλλο μέλος τῆς οἰκογενείας συνοδεύει τοὺς ἀναχωροῦντας μέχρι τῆς θύρας τοῦ δωματίου, ἀφοῦ εὐγενῶς δικαιολογηθῆ πρὸς τοὺς ἄλλους ἐπισκέπτας, καὶ ἐπανέρχεται ὅσον τὸ δυνατὸν γρηγορώτερα.

37. Ἐὰν ἀναγκασθῶμεν νὰ ἀναχωρήσωμεν ἐνωρίτερα ἀπὸ φιλικὸν κύκλον, πρέπει νὰ δικαιολογηθῶμεν εὐγενεῶς πρὸς τοὺς οἰκοδεσπότας, ὡς καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς γνωρίμους.

38. Ἀπρεπὲς εἶναι οἱ οἰκοδεσπῶται νὰ βιάζωνται τὸν ἀναχωροῦντα νὰ μείνῃ, διότι τοῦτο δύναται νὰ τὸν ἐμβάλῃ εἰς ἀμηχανίαν.

39. Εἰς συναναστροφὴν ἀποχαιρετίζομεν μόνον τοὺς πλησιεστέρους γνωρίμους καὶ φίλους, ἀπαραιτήτως ὅμως τοὺς δίδοντας τὴν συναναστροφὴν καὶ ἰδίως κατὰ πρῶτον λόγον τὴν οἰκοδέσποιναν, κατόπιν τὸν κύριον καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς οἰκογενείας.

40. Ἀναγκαζόμενοι ἕνεκα ἐξαιρετικῶν λόγων νὰ ἀπέλθωμεν ταχέως, ἀποχαιρετίζομεν μόνον τὴν οἰκοδέσποιναν, παρακαλοῦντες αὐτὴν νὰ μᾶς δικαιολογήσῃ εἰς τοὺς οἰκείους τῆς.

Ε'—Κοινωνικαὶ σχέσεις

1) Διὰ τὸ νὰ ἐκφράζωμεν τὰς σκέψεις μας ὅσον τὸ δυνατόν εὐκρινῶς καὶ συντόμως, πρέπει νὰ συνηθίσωμεν νὰ ἐκλέγωμεν φράσεις ἀπλᾶς καὶ σαφεῖς. Στοιλισμὸς τῆς γυναικὸς ἰδίως εἶναι ἡ ἀπλότης εἰς ὅλα. Καλὸν εἶναι ν' ἀποφεύγωμεν καὶ τὰς ἐκφράσεις, τῶν ὁποίων τὴν ἔννοιαν δὲν γνωρίζομεν ἀκριβῶς. Πρὸ πάντων ἂς σκεπτόμεθα πρὶν ὁμιλήσωμεν, καὶ ἂς μὴ ὁμιλοῦμεν ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε. Βεβαίως εἶναι προτιμότερον νὰ λέγωμεν ὀλίγα παρὰ πολλὰ καὶ περιττά. Ὁ φλύαρος κουράζει τοὺς ἀκούοντας.

2. Πρέπει νὰ συνηθίσωμεν νὰ προφέρωμεν εὐκρινῶς καὶ εὐαρέστως· ἐπίσης ν' ἀποφεύγωμεν πολὺ βραδείαν καὶ πολὺ ταχεῖαν ὁμιλίαν. Ἡσυχῶς ρέουσα γυναικεία φωνὴ προξενεῖ ἐξόχως εὐάρεστον ἐντύπωσιν, ἐνῶ ἡ ἀσαφὴς ὁμιλία κουράζει τὸν ἀκούοντα καὶ γίνεται ἀφορμὴ περιττῶν ἐρωτήσεων. Πρέπει νὰ ὁμιλῶμεν πάντοτε τόσον βραδέως, εὐκρινῶς καὶ μὲ ἀρμόζοντα τονισμὸν, ὥστε νὰ γινόμεθα καταληπτοὶ χωρὶς κόπον.

3. Ὁμιλοῦντες ἂς ἀποφεύγωμεν περιττὰς χειρονομίας. Ἡ στάσις μας ἂς εἶνε ἀπροσποίητος καὶ ὅσον τὸ δυνατόν ἡσυχος.

4. Εἶνε ἀπρεπὲς νὰ διακόπτωμεν τὴν ὁμιλίαν τῶν ἄλλων μὲ ὑπερβολικὰς ἐκφράσεις θαυμασμοῦ καὶ ἐπιδοκιμασίας. Ἐν γένει ἂς προσπαθοῦμεν νὰ περιορίζωμεν τὴν ἐκδήλωσιν τῶν ἐντυπώσεών μας.

5. Ἄς προσπαθοῦμεν νὰ εἴμεθα πάντοτε εὐγενεῖς καὶ πρόθυμοι, πρὸ πάντων πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους.

6. Ὅταν μᾶς ἀπευθύνῃ ἄλλος τὸν λόγον ὀνομαστί, ὀφείλομεν εἰς ἐνδειξιν ἀβρότητος καὶ προθυμίας νὰ ἀπαντήσωμεν λέγοντες καὶ ἡμεῖς τὸ ὄνομά του. Ἡ ξηρὰ ἀπάντησις «Πῶς ;» ἢ «Τί ;» δὲν εἶναι εὐγενής, καὶ τὸ ἀπλοῦν «Παρακαλῶ ;» εἶναι ἀνεπαρκές.

7. Ὅταν θέλωμεν ν' ἀπαντήσωμεν μὲ ἐν ἀπλοῦν «Μάλιστα» ἢ «Ὁχι.» προσθέτομεν καὶ τὸ ὄνομα ἐκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπευθυνόμεθα.

8. Δὲν ἀρμόζει οἱ νεώτεροι νὰ ἀναλαμβάνουν τὴν διεύθυνσιν τῆς ὁμιλίας εἰς κύκλον πρεσβυτέρων.

9. Ὅταν νέα κόρη προσαγορεύεται ἀπὸ πρεσβύτερον ἢ ἐν γένει ἀπὸ πρόσωπον ὑψηλοτέρας περιωπῆς, ἱστάμενον ὄρθιον, πρέπει νὰ ἀνασηκωθῇ, παρευθὺς καὶ νὰ μὴ καθίσῃ ἢ ἀπομακρυνθῇ. Ἐκτὸς ἐὰν ὁ ὁμιλῶν λάβῃ θέσιν πλησίον καὶ προσκαλέσῃ τὴν νέαν νὰ καθίσῃ.

10. Ὅσάκις ὁμιλοῦντες ἀναφέρομεν ἄλλα πρόσωπα καὶ τὸν ἑαυτὸν μας, πρέπει τὸν ἑαυτὸν μας ν' ἀναφέρωμεν μετὰ τοὺς ἄλλους· τὸ «Ἐγὼ» νὰ ἔρχεται πάντοτε τελευταῖον.

11. Εἶναι ἀπρεπὲς νὰ διακόπτωμεν ἄλλον ὁμιλοῦντα. Ἐν τούτοις, ἐὰν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ν' ἀναφέρωμεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁμιλίας ἄλλο σχετικόν τι γεγονός, πρέπει νὰ ἐκφράσωμεν τοῦτο μὲ λεπτότητα, ἀφοῦ προηγουμένως ζητήσωμεν εὐγενῶς τὴν ἄδειαν.

12. Ἀναγκαζόμενοι νὰ ὁμιλήσωμεν πρὸς ἄλλον συνομιλοῦντα μὲ τρίτον, πρέπει νὰ δικαιολογηθῶμεν.

13. Πρέπει νὰ μεταχειριζώμεθα ἐπιεικῶς τοὺς βραδυγλώσσους. Εἶνε ἀγενὲς νὰ θέτωμεν αὐτοὺς εἰς ἀμηχανίαν μὲ μειδιάματα καὶ μὲ εἰρωνικὰς ἢ καὶ παραινεικὰς παρατηρήσεις, διότι τοιοῦτοτρόπος τὸ κακὸν ὄχι μόνον δὲν διορθῶνται, ἀλλὰ καὶ αὐξάνει.

14. Κατὰ τὴν συνομιλίαν πολλῶν εἶνε ἄτοπον νὰ φεύγη εἰς ἕξ αὐτῶν πρὶν τελειώσῃ ὁ ὁμιλῶν τὴν ὁμιλίαν του.

15. Εἰς συναναστροφὴν ἢ εὐθυμία εἶνε εὐχάριστος ὅταν δὲν παρεκτρέπεται. Οἱ θορυβώδεις γέλωτες εἶνε πάντοτε ἀπρεπεῖς.

16. Ἄς ἀποφεύγωμεν νὰ φαινώμεθα ἄθυμοι ἢ καὶ σκυθρωποὶ ὁμιλοῦντες περὶ δυσαρέστων ὑποθέσεων εἰς τόπους εὐθυμίας, εἰς τὸ θέατρον, εἰς συναυλίας καὶ εἰς συναναστροφὰς ἐν γένει.

17. Ὅταν εἴμεθα ἄθυμοι, προτιμότερον νὰ μὴ μεταβαίνομεν εἰς συναναστροφὰς καὶ ταράττωμεν τὴν διασκέδασιν τῶν ἄλλων. Ἐν τούτοις, ἐὰν δὲν εἴμποροῦμεν νὰ τὸ ἀποφεύγωμεν, ἄς προσπαθοῦμεν νὰ εἴμεθα ὅσον τὸ δυνατὸν εὐχάριστοι.

18. Εἰς συναναστροφὴν δὲν ἐπιτρέπεται κατ' οὐδένα λόγον νὰ χρησιμεύουν τὰ ἐλαττώματα τῶν ἄλλων ὡς ἀντικείμενον διασκεδάσεως.

19. Ἐὰν στραφῇ ἡ ὁμιλία εἰς ζήτημα δυσάρστον διὰ τινὰ ἐκ τῶν παρόντων, πρέπει νὰ ἀλλάξωμεν τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας, ὅσον τὸ δυνατὸν ταχέως καὶ ἀνεπαισθήτως.

20. Δὲν εἶναι εὐπρεπὲς εἰς συναναστροφὴν νὰ συν-

εννοοῦμεθα μὲ γνωρίμους διὰ χειρονομιῶν καὶ νευμάτων ἢ νὰ κρυφομιλοῦμεν, καὶ μάλιστα ἐὰν συγχρόνως κυττάζωμεν ἄλλον τινὰ ἀπὸ τοὺς παρόντας. Ἐπίσης εἶναι ἀπρεπὲς νὰ κυττάζωμεν γελῶντες ἄλλον μὴ λαμβάνοντα μέρος εἰς τὴν συνομιλίαν μας, διότι εἴμπορεῖ νὰ ὑποθέσῃ ὅτι τὸν περιπαίζομεν.

21. Τὸ νὰ δακτυλοδεικτοῦμεν εἶναι πάντοτε ἀπρεπὲς.

22. Εἶνε καθήκον εὐπρεπειᾶς νὰ παρευρισκώμεθα ἐγκαίρως εἰς τὴν ἐκκλησίαν, εἰς τὰς συναθροίσεις, εἰς τὰς κηδεῖας, εἰς τὰς καθ' ὠρισμένην ὥραν ἐπισκέψεις, εἰς τὰς συναυλίας καὶ εἰς τὰ θέατρα.

23. Ἐὰν κατὰ τύχην ἀργήσωμεν νὰ μεταβῶμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, μένομεν ὀπίσω διὰ νὰ μὴ διαταράξωμεν τοὺς ἄλλους.

24. Ὅταν φθάνωμεν ἀργὰ εἰς τὸ θέατρον ἢ εἰς συναυλίαν ἔχοντες εἰσιτήρια δι' ὠρισμένας θέσεις, μένομεν εἰς τὴν θύραν προσμένοντες τὸ διάλειμμα, ἀπὸ ἀβρότητα πρὸς τοὺς ἄλλους.

25. Εἰς ἐπισήμους συναθροίσεις χαρᾶς ἢ πένθους, εἰς συναυλίας, εἰς διαλέξεις κλπ., πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν τὰς ὁμιλίας καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ ταράξῃ τὴν προσοχὴν τῶν παρευρισκομένων. Ἐὰν γνώριμος παρακαθήμενος μᾶς ἀπευθύνη ἐρώτησιν, εἴμεθα δικαιολογημένοι ἀναβάλλοντες τὴν ἀπάντησιν μέχρι τοῦ προσεχοῦς διαλείμματος.

29. Νέοι καθήμενοι εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καθὼς καὶ εἰς ἄμαξαν σιδηροδρόμου ἢ τροχιοδρόμου, βλέποντες πρεσβυτέρους, κυρίας ἢ ἀσθενεῖς ἰσταμένους

δι' ἔλλειψιν θέσεως, πρέπει νὰ σηκωθοῦν παρενθὺς καὶ νὰ προσφέρουν τὴν θέσιν των.

ΣΤ'.— Ἀλληλογραφία.

Μὲ τὴν αὐξάνουσαν τελειοποίησιν τῶν ταχυδρομείων ἢ χρήσις ὅσον καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐγγράφου συνεννοήσεως ἐγενικεύθη, καὶ σήμερον δυσκόλως θὰ εὑρισκῆ τις οἰκίαν, ὅπου δὲν ἔρχεται ἐνίοτε τοῦλάχιστον ὁ ταχυδρομὸς, φέρων μακρόθεν χαιρετισμὸν ἢ εἶδησιν. Τὸ ταχυδρομεῖον διασπείρει ἐμπορικὰ γράμματα, ἀγγελίας, εὐχαριστήρια, συλλυπητήρια, συγχαρητήρια, συγγενικὰ καὶ φιλικὰ ἐπιστολάς, — ὡς πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν δὲ σχῆμα, δελτάρια, ἐπιστολάς καὶ ἔντυπα. Ἡ μεταξὺ συγγενῶν καὶ φίλων ἀλληλογραφία, καταλλήλως διεξαγομένη, εἶναι ἄσκησις τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας, καθ' ὅσον ἐξ ἐνὸς μὲν ἢ ἀνάγκη τοῦ νὰ ἐκφράζωμεν ἐγγράφως τὰς σκέψεις μας συντελεῖ εἰς τὴν σαφεῆ διατύπωσίν των, ἐξ ἄλλου δὲ ἡ πνευματικὴ ἐπικοινωνία μετὰ τῶν μακρῶν συγγενῶν καὶ φίλων δίδει τροφήν εἰς τὰ αἰσθήματά μας.

Ἡ ἐξάσκησις εἰς τὴν ἐπιστολογραφίαν εἶνε ἔργον τοῦ σχολείου (1) ἡμεῖς θὰ δώσωμεν νύξεις τινὰς μόνον περὶ εἰδικῶν περιπτώσεων.

(1) Εἰς τὴν Δύσιν ἢ διδασκαλία τῆς ἀλληλογραφίας ἀρχίζει ἀπὸ τὸ δημοτικὸν σχολεῖον καὶ τελειοποιεῖται εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν σχολήν.

1. Ἡ χρῆσις τῶν δελταρίων τότε μόνον ἐπιτρέπεται, ὅταν εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι αἱ φανεραὶ εἰδήσεις δὲν θὰ εἶναι δυσάρεστοι εἰς τὸν λαμβάνοντα αὐτάς. Εἰς ἀνώτερα πρόσωπα μόνον ἐπιστολάς ἡμποροῦμεν νὰ ἀποτείνωμεν.

2. Κατὰ τὴν ἐπιστολογραφίαν ἄς προσπαθοῦμεν·
α') Νὰ ἐκφραζώμεθα ὅσον τὸ δυνατὸν σύντομα καὶ προσεκτικά.

β') Νὰ γράφωμεν ὀρθά, γραμματικῶς καὶ συντακτικῶς.

Ὅσα εἰς τὸ κεφάλαιον Ε' ἀναφέρονται περὶ τῆς συνομιλίας ἐφαρμόζονται ἀκόμη περισσότερον εἰς τὴν ἐπιστολογραφίαν. Ἄνορθόγραφος ἐπιστολὴ προξενεῖ δυσάρεστον ἐντύπωσιν.

3. Κανὲν εἶδος συντομεύσεως δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὰς ἐπιστολάς, πρὸ πάντων δὲ εἰς τὰς πρὸς ἀνώτερα πρόσωπα. Ἄς ἀποφεύγωμεν τὴν ὑπερβάλλουσαν λακωνικότητα, ὅσον καὶ τὰς παραλείψεις τῶν δῆθεν ἐννοουμένων. Ἡ τοιαύτη παραμόρφωσις τῶν ἐκφράσεων δὲν εἶναι μόνον ἀκαλαίσθητος, ἀλλ' ἡμπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ ἀφορμὴ παρανοήσεων.

4. Κατὰ τὴν ἐπιστολογραφίαν ἐκλέγομεν πάντοτε χαρτίον λευκὸν καλῆς ποιότητος. Χρωματιστὸς καὶ ζωγραφισμένος χάρτης ἐπιτρέπεται μόνον μετὰξὺ συγγενῶν καὶ φίλων.

5. Εἰς τὸ ἐπάνω μέρος, δεξιὰ τοῦ γράφοντος, τίθεται ὀλόγραφος ἢ ἡμερομηνία, ὀλίγας δὲ σειρὰς χαμηλότερα, εἰς τὸ μέσον τῆς σελίδος, ἢ προσαγόρευσις. Ἄριστον τοῦ γράφοντος ἀφίεται περιθώ-

ριον. Εἰς τὸ περιθώριον αὐτὸ ἐπιτρέπεται νὰ γράψωμεν μόνον πρὸς οἰκείους.

6. Ἡ ἐπιστολὴ ἀρχίζει μὲ κατάλληλον εἰσαγωγὴν. Εἰς τὰ γραφόμενά μας ἂς προσέχωμεν κυρίως νὰ μὴ πηδῶμεν ἀσκόπως ἀπὸ ἓν θέμα εἰς ἄλλο. Ὅθεν προτοῦ ἀρχίσωμεν ἐπιστολὴν, ἂς σκεπτόμεθα ἀκριβῶς τὰ διάφορα θέματα, περὶ τῶν ὁποίων θὰ γράψωμεν. Τὸ ὕφος τῆς ἐπιστολῆς ἂς εἶναι ἀπλοῦν, ἀλλὰ πρὸ πάντων φυσικόν. Τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς πρέπει νὰ ἐκφράζη μὲ χάριν καὶ εὐγένειαν τὴν ἐκτίμησιν ἢ τὸν σεβασμὸν τοῦ ἀποστέλλοντος πρὸς τὸν λαμβάνοντα. Ἡ ἐπιστολὴ πρέπει νὰ εἶναι εὐανάγνωστος καὶ ἡ ὑπογραφή ἀνεπιτήδευτος καὶ καθαρά.

7. Προσέτι ἂς προσέχωμεν νὰ γράψωμεν εὐκρινῶς τὴν ἐπιγραφὴν τῆς ἐπιστολῆς. Τὸ ὄνομα καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ λαμβάνοντος γράφομεν ὅσον τὸ δυνατόν καλλιγραφικὰ, διὰ νὰ γίνεταί καταφανεστέρα ἢ διεύθυνσις. Εἰς πολὺ ἐπισήμους ἐπιστολάς καλὸν εἶναι νὰ γράφεται τὸ ὄνομα καὶ ἡ διεύθυνσις τοῦ ἀποστέλλοντος ἐπὶ τοῦ κάτω ἄκρου τοῦ φακέλου.

8. Εἰς πᾶσαν ἀγγελίαν γεννήσεως, βαπτίσεως καὶ γάμων ἀποκρινόμεθα μὲ συγχαρητήριον ἐπιστολὴν ἢ μὲ ἐπισκεπτήριον. Εἰς τὰς λυπηρὰς ἀγγελίας ἀποκρινόμεθα διὰ συλλυπητηρίων, τὰ ὁποῖα ὅσον ταχύτερον ἀποστέλλονται τόσον περισσοτέραν συμπάθειαν μαρτυροῦν.

9. Εἶναι καθήκον νὰ εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰ ληφθέντα συγχαρητήρια ἢ συλλυπητήρια. Ἡ παράλειψις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀδιαφορία ἢ περιφρόνησις.

Ζ'. — Τὰ γεύματα.

1. Πρὸ πάντων ἀπαιτεῖται ἀπὸ ἕκαστον προσκεκλημένον νὰ προσέρχεται καθαρὰ καὶ κατάλληλα ἐνδεδυμένος, τὴν ὄρισμένην ὥραν τοῦ φαγητοῦ. Ἄλλὰ καὶ χωρὶς τὴν παρουσίαν ξένων, τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας πρέπει νὰ προσέρχονται εἰς τὸ φαγητὸν εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένα καὶ κτενισμένα. Προσέτι ἡ εὐπρέπεια ἀπαιτεῖ νὰ πλύνωμεν τὰς χεῖρας πρὸ τοῦ γεύματος καὶ μετὰ τὸ γεῦμα, καὶ εἰ δυνατόν τοὺς ὀδόντας καὶ τὸ στόμα μετὰ τὸ φαγητόν.

2. Οἱ φιλοξενούμενοι δὲν κάθηνται εἰς τὴν τράπεζαν πρὶν ὑποδειχθῇ εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ φιλοξενούντος ἢ θέσις των καὶ προσκληθοῦν νὰ καθίσουν. Οἱ νέοι κάθηνται μετὰ τοὺς πρεσβυτέρους. Εἰς οἰκογενειακὴν τράπεζαν, ὅπου ἕκαστος ἔχει ὄρισμένην θέσιν, περιμένουν νὰ καθίσῃ πρώτη ἡ οἰκοδέσποινα. Τὰς θέσεις μας λαμβάνομεν ὅσον τὸ δυνατόν ἀθορύβως. Ἐὰν εἰς οἰκογενειακὸν γεῦμα ὑπάρχουν προσκεκλημένοι, τὰ νεώτερα μέλη τῆς οἰκογενείας κάθηνται τελευταῖα.

3. Ἀφοῦ καθίσωμεν, ἀνοίγομεν τὴν πετσέταν καὶ τὴν ἀπλώνομεν εἰς τὰ γόνατά μας.

4. Δὲν ἀρχίζομεν νὰ τρώγομεν πρὶν κάμῃ ἀρχὴν ὁ οἰκοδεσπότης ἢ ἡ οἰκοδέσποινα. Πρὶν ἀρχίσωμεν κάμνομεν τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, κατὰ τὴν εὐλαβὴ συνήθειαν τῶν πατέρων μας.

5. Εἶναι ἀτοπώτατον ν' ἀπλώγη ὁ τρώγων τὰ ἰδικά του μαχαιροπήρουνα εἰς τὸ προσφερόμενον φαγητόν, καθὼς καὶ εἰς τὸ ἄλας καὶ εἰς τὰ λοιπὰ σαλατικά· μεταχειρίζομεθα πρὸς τοῦτο τὰ ὄρισμένα μαχαιροπήρουνα, τὰ ὁποῖα θέτομεν πάλιν εἰς τὴν θέσιν των.

6. Ἐὰν ἐπιθυμοῦμεν τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο φαγητόν, ἐκφράζομεν τὴν ἐπιθυμίαν μας καὶ εὐχαριστοῦμεν συντόμως καὶ εὐγενῶς δι' ἐκάστην ὑπηρεσίαν.

7. Ἄς προσέχωμεν λαμβάνοντες τὰ φαγητὰ νὰ μὴ ρυπαίνωμεν τὸ τραπεζομάνδηλον, τὰ ἐνδύματά μας καὶ τοὺς παρακαθημένους.

8. Ἐκ τῶν προσφερομένων φαγητῶν δὲν ἀρμόζει νὰ ἐκλέγωμεν· λαμβάνομεν δὲ εἰς τὸ πινάκιον ἡμεῖς μὲ μέτρον. Εἰς τὰ γεύματα ἐπιτρέπεται νὰ μὴ παίρνωμεν ἀπὸ ὅλα τὰ προσφερόμενα φαγητὰ, ἀλλ' ὅσον πάρωμεν δὲν ἀρμόζει νὰ τὸ ἀφίνωμεν ἀτελείωτον εἰς τὸ πινάκιόν μας.

9. Πᾶς θόρυβος, κτύπημα τῶν πινακίων ἢ ῥόφημα δυνατὸν μὲ τὰ χεῖλη, εἶνε ἀπρεπῆ.

10. Εἶνε ἄτοπον νὰ χύνωμεν τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ζωμοῦ ἀπὸ τὸ πινάκιον εἰς τὸ κοχλιάριον, νὰ φέρωμεν τὸ πινάκιον πρὸς τὸ στόμα, νὰ τρώγωμεν μὲ τὸ μαχαίριον καὶ νὰ στηρίζωμεν τοὺς ἀγκῶνας ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν.

11. Δὲν πρέπει νὰ κρατοῦμεν ὀρθὰ τὰ μαχαιροπήρουνά μας.

12. Ἐὰν κατὰ τὸ γεῦμα δὲν προσφέρεται τὸ ψωμίον εἰς τεμάχια τὸ κόπτομεν μόνον διὰ τῆς ἄρι-

σμένης μαχαίρας. Τρώγοντες ὅμως, τὸ κόπτομεν μὲ τὰ δάκτυλα. Ὅσα τεμάχια ψωμίου ρίπτομεν εἰς τὸ πινάκιόν μας, τὰ φέρομεν εἰς τὸ στόμα μόνον μὲ τὸ πηρούνιον.

13. Τὰ ψάρια τρώγομεν χωρὶς τὴν βοήθειαν μαχαιρίων, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχουν ἐπίτηδες.

14. Τὰ ὀπωρικά καθαρίζομεν μὲ τὰ μικρὰ μαχαίρια τοῦ ὀπωρικοῦ.

15. Τὸν καφὲν ἢ τείον δὲν πρέπει νὰ χύνωμεν ἀπὸ τὸ φλυτζάνιον εἰς τὸ μικρὸν πινάκιον καὶ νὰ πίνωμεν ἀπ' ἐκεῖ.

16. Εἰς οἰκογενειακὸν γεῦμα, ἀφοῦ τελειώσουν ὅλοι, διπλώνονται αἱ πετσέται καὶ τίθενται εἰς τὰς πετσετοθήκας. Εἰς τὰ ἐπίσημα γεύματα αὐτὸ δὲν γίνεται.

17. Πρὶν ἀποφάγουν ὅλοι καὶ δώσουν τὸ παράδειγμα οἱ οἰκοδεσπόται, δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ σηκωθῆ ἀπὸ τὴν τράπεζαν.

18. Καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τὴν τράπεζαν πρέπει νὰ γίνεται εὐπρεπῶς. Σηκωνόμεθα προσέχοντες νὰ μὴ μετατοπίσωμεν μὲ θόρυβον τὸ κάθισμά μας.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ

Η'.—Εὐπρέπεια, τάξις καὶ καθαριότης.

Ἐν βλέμμα ἔντοσ τοῦ οἴκου μᾶς φανερώνει τι εἶναι ἢ οἰκοδόμοιο. Καὶ τὸ πενιχρότερον δωμάτιον ἢμπορεῖ καὶ πρέπει νὰ εἶναι τακτικὸν καὶ καθαρὸν. Δὲν κατορθώνει ποτὲ ὁ πλοῦτος τῶν ἐπιπλῶν ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν ἔλλειψιν τῆς τάξεως, τῆς καθαριότητος καὶ τῆς καλαισθησίας.

1. Τὸ πάτωμα πρέπει νὰ εἶναι καθαρὸν. Τεμάχια χάρτου, μεταχειρισμένα σπέρτα καὶ λοιπὰ δὲν ρίπτονται κατὰ γῆς. Ὅθεν ἄς μὴ διστάζωμεν νὰ σηκῶμεν ὅ,τι περιττὸν ἔπεσεν εἰς τὸ πάτωμα.

2. Ψυχία καὶ ἄλλα περισσεύματα φαγητῶν δὲν πρέπει νὰ ἀφίνωνται εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἀκόμη ὀλιγώτερον εἰς τὸ πάτωμα.

3. Μετατοπισθέντα σκεπάσματα, προσκεφάλαια, τάπητας καὶ τὰ παρόμοια, πρέπει ἀμέσως νὰ ἐπαναφέρωμεν εἰς τὴν θέσιν των.

4. Ἐνδύματα, πῖλοι κλπ. δὲν πρέπει νὰ σύρωνται ἐπὶ τραπεζῶν καὶ καθισμάτων, διότι ἢ ἀκαταστασία τὰ φθείρει περισσότερον παρὰ ἢ χρῆσις.

5. Ράβδοι καὶ ὀμβρέλλαι πρέπει νὰ τοποθετοῦνται εἰς ὠρισμένην θέσιν.

6. Διὰ τὰ κλειδιά τῆς οἰκίας, διὰ τὰ σπέρτα, διὰ τὰς ψήκτρας (βούρτσας), ὡς καὶ δι' ἄλλα ἀντικείμενα, τῶν ὁποίων γίνεται συχνὴ χρῆσις, ὀρίζεται κατάλληλος θέσις.

7. Αἱ κόραι ἔχουν καθῆκον νὰ βοηθοῦν πάσῃ δυνάμει τὴν μητέρα εἰς τὴν διατήρησιν τῆς εὐπρεπείας τοῦ οἴκου.

Θ'.—Γενικοὶ κανόνες

1. Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν οἰκιακῶν ἐργασιῶν ἀπετεῖται φόρεμα καὶ ποδιά ἐργασίας. Πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ σκονίσματος τῆς κόμης χρήσιμον εἶναι ἔλαφρὸν σκέπασμα ἀπὸ πανίον πλυνόμενον.

2. Πρὶν συγγυρίσωμεν τὸ δωμάτιον, ἀνασηκῶμεν τὰ παραπετάσματα καὶ τὰ στερεῶνομεν ὅσον τὸ δυνατόν προσεκτικώτερα.

3. Ποτὲ δὲν ἀνασηκῶνται οἱ τάπητες ἀπὸ τὴν μέσσην, ἀλλὰ πάντοτε ἀπὸ τὰς ἄκρας, διὰ νὰ μὴ πέσῃ ἢ σκόνῃ.

4. Ὅταν ἐκτοπίζωμεν τὰ ἐπιπλα, ἄς προσέχωμεν νὰ μὴ τὰ βλάπτωμεν, καθὼς καὶ τοὺς τοίχους, με προστριβὰς καὶ συγκρούσεις.

5. Τὰ ἐπιπλα, τὰ πλαίσια τῶν εἰκόνων, τῶν καθρεπτῶν καὶ τῶν παραθύρων, καθὼς καὶ τὰ κλειθρα τῶν θυρῶν δὲν πρέπει νὰ ἐγγίζωμεν με ὑγρὰς χεῖρας. Ἐν ἀνάγκῃ μεταχειρίζομεθα τὸ ἄκρον

τῆς ποδιᾶς διὰ νὰ τὰ ἐγγίσωμεν.

6. Λόγοι ὑγιεινῆς ἀπαιτοῦν τὴν ἀφαίρεσιν τῆς σκόνης μὲ βρεγμένον πανίον· αὐτὸ ὅμως δὲν πρέπει νὰ ρίπτεται μὲ βίαν, διὰ νὰ μὴ ρυπαίνῃ τὸ ἀκάθαρτον νερὸν τὰ ἔπιπλα καὶ τοὺς τοίχους.

7. Τὰ σκουπίδια ποτὲ δὲν σύρονται ἐκτὸς τοῦ δωματίου μὲ τὸ σάρωθρον, ἀλλὰ μαζεύονται εἰς τὴν θύραν μὲ τὸ φαράσι.

8. Διὰ νὰ εὐκολύνωμεν τὸ σάρωμα κάτω ἀπὸ δυσκίνητα ἔπιπλα, καλὸν εἶνε νὰ μεταχειριζώμεθα σάρωθρα μὲ μικρὰς ξυλίνας λαβάς.

9. Ἐὰς τακτοποιοῦμεν τὰ ἔπιπλα μὲ μεγάλην προσοχὴν, ἄς μὴ τὰ θέτωμεν πολὺ πλησίον τὸ ἐν μὲ τὸ ἄλλο, μῆτε πολὺ πρὸς τὸν τοῖχον, διότι ἤμποροῦν νὰ βλαφθοῦν αἱ γωνίαι των.

10. Τὰ ἔπιπλα τοποθετοῦνται ἀναλόγως τῆς χρήσεως των καὶ τῆς καλαισθησίας. Ὅλα τὰ πράγματα πρέπει πρὸ πάντων νὰ κατέχουν τὴν θέσιν, ὅπου ἤμποροῦν νὰ χρησιμεύσουν εὐκολώτερα διὰ τὸν σκοπὸν των· διότι βέβαια δὲν ἔγειναν εἰμὴ διὰ τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν ὠφέλειαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐπίσης παράλογον εἶναι νὰ κλείωμεν τὰ καλλίτερα δωμάτια καὶ νὰ στεροῦμεν τοὺς οἰκίους μας τῆς ἀνέσεως.

11. Ἐὰς μεταχειριζώμεθα διὰ τὸ ξεσκόνισμα διὰ φορα ξεσκονιστήρια, ἐν διὰ τὰ μεγαλείτερα καὶ ἄλλο διὰ τὰ λεπτότερα ἀντικείμενα. Διὰ τὸ καθάρισμα τῶν θερμοστρωῶν ἰδίως ἀπαιτεῖται ἰδιαίτερον ξεσκονιστήριον.

12. Ἐὰς μὴ παραλείπωμεν νὰ τινάσσωμεν συχνὰ

τὸ ξεσκονιστήριον, ἐν ὅσῳ τὸ μεταχειριζόμεθα, ἀπὸ τὸ παράθυρον τῆς αὐλῆς. Τὸ τίναγμα δὲν πρέπει νὰ γίνεται ἐντὸς τοῦ δωματίου, οὔτε πρὸς τὸ μέρος τοῦ δρόμου.

13. Διὰ νὰ καθαρίζωμεν λεπτὰ κομποτεχνήματα μεταχειριζόμεθα λευκὸν χρωστήρα (βούρτσαν ζωγραφικῆς).

14. Τὰ πλαίσια καὶ τὰ φύλλα τῶν παραθύρων καθαρίζομεν πάντοτε μὲ ὑγρὸν ὕφασμα καὶ προσέχομεν νὰ μὴ μένουν ἀκάθαρτοι αἱ γωνίαι.

15. Κατὰ τὴν στίλβωσιν τῶν κλειθρῶν ἀπαιτεῖται προσοχὴ διὰ νὰ μὴ ἐγγίζωμεν τὸ ξύλον τῆς θύρας.

16. Τὰ πρὸς καθάρισμα τῶν δωματίων ἀπαιτούμενα πρέπει νὰ φυλάττωνται εἰς ὄρισμένην θέσιν.

Γ'.—Τακτοποιήσεις τῆς τραπεζαρίας.

Εἰς οἰκογένειαν ἀγαπῶσαν τὴν τάξιν, πρώτη καθ' ἡμέραν τακτοποιεῖται ἡ τραπεζαρία, ὥστε τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας ἐξερχόμενα ἀπὸ τοὺς κοιτῶνάς των νὰ εὐρίσκουν τακτοποιημένον καὶ ἀναπαυτικὸν δωματίον. Χάριν τῆς ὑγείας καὶ τῆς τάξεως τοῦ οἴκου, καλὸν εἶναι νὰ ἀνάπτεται τὸν χειμῶνα ἡ ἐστία πρὶν ἀρχίσῃ τὸ σιγύρισμα, διότι καὶ χρόνος οἰκονομεῖται καὶ ἀποφεύγεται τὸ ἐπανειλημμένον καθάρισμα.

1. Κατὰ τὴν τακτοποίησιν τῆς τραπεζαρίας πρῶτον ἀνοίγομεν τὰ παράθυρα, διὰ νὰ εἰσέλθῃ καθαρὸς ἀήρ· ἀλλὰ προσέχομεν νὰ μὴ ἐγγίζωμεν τὰς λα-

βὰς τῶν παραθύρων μὲ ὑγρὰς χεῖρας, καθὼς καὶ νὰ μὴ σχίζονται τὰ παραπετάσματα ἀπὸ τὰς γωνίας τῶν παραθυροφύλλων.

2. Πρέπει πάντοτε νὰ στυλώνωμεν τὰ παραθυρόφυλλα διὰ νὰ μὴ συγκρούονται ἀπὸ τὸν ἄνεμον καὶ θραύονται αἱ ὕαλοι.

3. Κατόπιν ἀνασηκῶνται τὰ παραπετάσματα προσεκτικά· οἱ τάπητες διπλώνονται διὰ νὰ τιναχθοῦν· μὲ τὴν καλὴν ὄψιν γυρισμένην πρὸς τὰ μέσα. Τίναγμα τοῦ τάπητος ἐντὸς τοῦ δωματίου εἶναι ἐντελῶς ἀσυγχώρητον· τὸ καθάρισμά του γίνεται εἰς τὴν αὐλὴν ἢ ὅταν δὲν ὑπάρχη αὐλὴ, εἰς τὸ δῶμα.

4. Ὅταν μεγάλος τάπητος σκεπάσῃ ὁλόκληρον δωματίον, καθαρίζεται μὲ ἰδιαιτέρον σάρωθρον.

5. Ἀφοῦ ἀπομακρυνθοῦν οἱ τάπητες, παραμερίζονται τὰ καθίσματα καὶ τὰ λοιπὰ ἐλαφρότερα ἐπιπλα καὶ καθαρίζεται τὸ πάτωμα μὲ ὑγρὸν πανίον, τὸ ὁποῖον χάριν εὐκολίας τυλίσσομεν εἰς τὸ σάρωθρον. Καλὸν εἶναι αἱ σανίδες νὰ καθαρίζονται κατὰ μῆκος.

6. Δὲν σαρώνομεν μὲ στεγνὸν σάρωθρον, διότι ἡ εἰσπνοὴ τοῦ κονιορτοῦ βλάπτει τὴν ὑγίαν ("Ἴδε τὸ τέλος τοῦ ΙΕ' κεφαλαίου).

7. Πρὸ τοῦ ξεσκονίσματος καθαρίζομεν μὲ ὑγρὸν πανίον ἐκτὸς τοῦ πατώματος καὶ τὰ λοιπὰ σανιδώματα τῶν δωματίων.

8. Τότε μόνον, ἀπὸ τὰς ἄκρας τοῦ δωματίου καὶ κατὰ μῆκος τῶν σανίδων, ἀρχίζει τὸ ἰδίως καθάρισμα, πρῶτον μὲ ὑγρὸν καὶ κατόπιν μὲ πολὺ στυμμέ-

νον πανίον. Ἰδιαιτέρα προσοχὴ χρειάζεται εἰς τὸν καθαρισμὸν τῶν γωνιῶν, καθὼς καὶ εἰς τὴν συχνὴν ἀνανέωσιν τοῦ νεροῦ, εἰς τὸ ὁποῖον βρέχεται τὸ πανίον.

9. Προσέχομεν ἰδίως νὰ μὴ συγκρούονται τὰ ἐπιπλα, καὶ νὰ μὴ ρίπτωμεν μὲ ἀδεξιότητα τὸ βρεγμένον πανίον, ὥστε νὰ ρυπαίνωνται τὰ ἐπιπλα, τὰ ἐνδύματα καὶ οἱ τοῖχοι.

10. Τὸ δωματίον δὲν πρέπει νὰ σκουπίζεται ἀντιθέτως τῆς φορᾶς τῶν σανίδων, διότι τὸ ἀκάθαρτον νερὸν εἰσέρχεται εἰς τὰ μεταξὺ κενὰ (χαραμάδας) καὶ σχηματίζει μαύρας γραμμάς.

11. Μόλις στεγνώσῃ τὸ πάτωμα, τὸ δωματίον σαρώνεται.

12. Ἐπειτα ξεσκονίζομεν τὰς θύρας, τὰ παράθυρα καὶ τὰ ἐπιπλα, τοποθετοῦμεν τοὺς τάπητας, τὰ σκεπάσματα καὶ τὰ ἐπιπλα εἰς τὴν θέσιν των. Καὶ πάλιν πρέπει νὰ προσέχωμεν εἰς τὴν μετακίνησιν τῶν ἐπιπλων, νὰ τὰ ἐγγίζωμεν μὲ στεγνὰς χεῖρας ἢ μὲ στεγνὴν ἄκραν τῆς ποδιᾶς καὶ νὰ μὴ τὰ θέσωμεν πολὺ πλησίον τοῦ τοίχου.

13. Ἐπὶ τέλους κλείομεν τὰ παράθυρα καὶ τακτοποιοῦμεν τὰ παραπετάσματα, φροντίζοντες νὰ εἶνε κανονικαὶ αἱ δίπλαι των, καὶ ρίπτομεν ἐν βλέμμα ἐπὶ τοῦ ὅλου διὰ νὰ βεβαιωθῶμεν ὅτι δὲν παρελείψαμεν τίποτε.

ΙΑ'.—Καθάρισμα τῶν παραθύρων

1. Διὰ τὸ καθάρισμα τῶν παραθύρων προετοιμάζομεν δοχεῖον μὲ χλιαρὸν νερόν, σάπωνα ψήκτραν ἢ σπόγγον, καθαρὸν ὕφασμα διὰ τὸ στέγνωμα καὶ τέλος ἐν καθαρὸν τεμάχιον δέρματος ἢ στεγνὸν χαρτὸν ἐφημερίδος διὰ τὸ στίλβωμα.

2. Πρὶν ἀρχίσωμεν, ἀνασηκῶνομεν τὰ μεγάλα καὶ παραμερίζομεν τὰ μικρὰ παραπετάσματα, διὰ νὰ μὴ τὰ βλάψωμεν, καὶ διὰ νὰ καθαρίσωμεν χωρὶς ἔμπόδιον τὰς γωνίας.

3. Ὅταν καὶ τὰ μεγάλα παραπετάσματα μᾶς δυσκολεύουν, ἀπομακρύνομεν καὶ αὐτά.

4. Διὰ τὸ καθάρισμα τῶν παραθύρων ἀπαιτοῦνται: α) σαπῶνισμα, β) πλύσιμον, γ) στέγνωμα καὶ δ) τρίψιμον τῶν ὑάλων.

5. Πρῶτον σαπώνισομεν μὲ τὴν ψήκτραν ἢ τὸν σπόγγον ἢ καὶ καθαρὸν τεμάχιον φανέλλας, καὶ τρίβομεν τὸ περιθώριον ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, χωρὶς νὰ παραλείπωμεν καὶ τὰς γωνίας.

6. Αὐτὸ πρέπει νὰ γίνεται τοῦλάχιστον ἅπαξ τοῦ μηνός, ὅταν ὁμοῦς τὰ παράθυρα εἶναι ἀκάθαρτα καὶ συχνότερα.

7. Εὐκολύνομεν τὸ καθάρισμα τῶν ὑάλων προσθέτοντες εἰς τὸ νερὸν ὀλίγον οἰνόπνευμα ἢ ἄμμωνίαν. Δὲν συμβουλεύομεν τὴν προσθήκην σόδας, διότι αἱ ὑαλοὶ θολώνονται.

8. Μετὰ τὸ σαπῶνισμα γίνεται ἐπανειλημμένη πλύσις μὲ καθαρὸν νερόν, σκούπισμα τῶν περιθω-

ρίων καὶ τῶν ὑάλων μὲ καθαρὰ πανία, (ἰδιαίτερα διὰ τὰς ὑάλους) καὶ τελευταῖον τρίψιμον καὶ στίλβωμα μὲ καθαρὸν δέρμα ἢ στεγνὴν ἐφημερίδα.

9. Διὰ νὰ καθαρίσωμεν θαμβωμένα ὑαλία, φοροῦμεν παλαιὸν χειρόκτιον, λαμβάνομεν ὀλίγας τσιγκνίδας βρεγμένας καὶ τὰ τρίβομεν δυνατὰ.

10. Τὸ συχνὸν σκούπισμα τῶν ὑαλοπινάκων μὲ καθαρὰ πανία εἶνε ἰδίως ἀναγκαῖον τὸν χειμῶνα ἐν καιρῷ μεγάλου ψύχους. Τὸ μέρος τοῦ πανίου, μὲ τὸ ὁποῖον τρίβονται, πρέπει ν' ἀλλάσῃ συχνὰ διὰ νὰ εἶναι πάντοτε καθαρόν.

11. Καθάρισμα δὲν γίνεται, ἐνόσω πίπτῃ ὁ ἥλιος ἐπάνω εἰς τὰς ὑάλους ἢ ὅταν βρέχῃ.

12. Ἐκτὸς τοῦ ἐκτάκτου αὐτοῦ καθαρίσματος, πρέπει νὰ πλύνωμεν τὰς ὑάλους μίαν φορὰν τὴν ἑβδομάδα, καθ' ἡμέραν δὲ νὰ τὰς ἔσκονίζωμεν, καθῶς καὶ τὰς ἐσωτερικὰς καὶ ἐξωτερικὰς σανίδας τῶν παραθύρων.

ΙΒ'.—Καθάρισμα τῶν ταπήτων.

Τα δωμάτια τῆς καθημερινῆς χρήσεως ἀπαιτοῦν καθημερινὸν καθάρισμα.

1. Οἱ μεγάλοι τάπητες ὁλοκλήρου δωματίου δὲν ἀφαιροῦνται καθημερινῶς, ἀλλὰ καθαρίζονται ἀπὸ τὸ μέσον πρὸς τὰ ἄκρα μὲ μεγάλην ψήκτραν. Ἡμποροῦμεν ἐνίοτε καὶ μὲ καλὰ στυμμένον πανίον ν' ἀφαιροῦμεν τὴν σκόνην, τρίβοντες τὸν τάπητα, ἀπὸ τὸ μέσον πρὸς τὰ ἄκρα.

2. Διὰ τὸ καθάρισμα τῶν ταπήτων μεταχειρίζονται ἰδίως τὰ ἄχρηστα φύλλα βρασμένου τεύου, τὰ ὁποῖα ριπτοῦν ἐπάνω εἰς τὸν τάπητα πρὶν τὸν τρίψουν μὲ τὴν ψήκτραν. Διὰ τοῦ μέσου τούτου λαμβρύνονται τὰ χρώματα τοῦ τάπητος. Διὰ τὸ καθάρισμα τῶν ταπήτων προτιμῶνται ψήκτραι ἴσκληραί.

3. Τοὺς τάπητας ἀνασηκῶνομεν ἀπὸ τὰ ἄκρα καὶ τοὺς διπλῶνομεν προσεκτικὰ διὰ νὰ τοὺς μεταφέρωμεν εἰς τὴν αὐλήν, ὅπου πρέπει νὰ καθαρίζονται μὲ τινακτήριον βεργόπλεκτον καὶ ψήκτραν.

4. Οἱ τάπητες τινάσσονται μόνον ἀπὸ τὴν ἀνάποδην, διὰ νὰ μὴ φθειρεται ἡ καλὴ ὄψις καὶ διὰ νὰ φεύγη εὐκολώτερα ἡ σκόνη. Κατόπιν βουρτσίζονται καὶ αἱ δύο ὄψεις.

5. Πρὶν φέρωμεν πάλιν τοὺς τάπητας εἰς τὴν θέσιν των, τοὺς ἐπιδιορθῶνομεν ἂν ἔχουν καμμίαν βλάβην (ξήλωμα ραφῶν κλπ.)

6. Ὅταν ἐν καιρῷ χειμῶνος χιονίζῃ, ἡμποροῦμεν νὰ καθαρίζωμεν τοὺς τάπητας μὲ χιόνια. Τὸ θέρος πρέπει νὰ περιποιούμεθα ἐξαιρετικῶς τοὺς τάπητας, διὰ νὰ τοὺς προφυλάττωμεν ἀπὸ τὸν καταστρεπτικὸν σκόρον· πρὸς τοῦτο ἢ τοὺς ἀφίνομεν ἐντὸς καλὰ κλεισμένων δωματίων καὶ τοὺς καθαρίζομεν συχνότατα, ἢ ἀφοῦ τοὺς τινάξωμεν καὶ τοὺς βουρτσίσωμεν προσεκτικὰ τοὺς φυλλάττομεν εἰς λιγνὴν σενδόνην καὶ εἰς κιβώτιον, προσθέντες ὀλίγην ναφθαλίνην ἢ καμφοράν.

ΙΓ'.—Καθάρισμα τῶν ἐπίπλων

α'.—Καθημερινὴ καθαριότης

1. Διὰ τὸ καθημερινὸν καθάρισμα τῶν ἐπίπλων ἀρκεῖ ἐπιμελὲς ξεσκόνισμα μὲ στεγνὸν πανίον. Τὰ σκαλίσματα καὶ αἱ γωνίαι τῶν ἐπίπλων ξεσκονίζονται μὲ ἰδιαιτέραν ψήκτραν ἢ χρωστῆρα, αἱ κηλίδες ἀφαιροῦνται μὲ δυνατὸν τρίψιμον, καὶ αἱ βάσεις τῶν ἐπίπλων καθαρίζονται μὲ προσεκτικὸν σκούπισμα. Κατὰ τὸ ξεσκόνισμα τῶν ἐπίπλων πρέπει νὰ προσέχωμεν εἰς τὰς κατωτέρας βάσεις καὶ τὰς προεξοχάς· δὲν καταβάλλεται ὑπὸ πάντων ἡ ἀναγκαία προσοχὴ διὰ τὸ καθάρισμά των. Ἐπίσης καὶ τὸ τακτικὸν ξεσκόνισμα τῶν εἰκόνων δὲν πρέπει νὰ παραλείπεται.

β'.—Ἐκτακτὸς καθαριότης

2. Τὰ βερνικωμένα ἐπιπλα πλύνονται μὲ ἀραιὰν σαπωνάδα, ξεπλύνονται μὲ καθαρὸν νερὸν καὶ τρίβονται μὲ μαλακὸν καθαρὸν ὕφασμα.

3. Τὰ σιλβῶμενα ἐπιπλα τρίβομεν μὲ πανίον βρεγμένον ἐντὸς πετρελαίου ἢ ἐντὸς μίγματος ἀπὸ ἔλαιον καὶ ξεῖδιον καὶ τὸ στεγνῶνομεν μὲ μαλακὸν καθαρὸν ὕφασμα. Ἐὰν τὰ ἐπιπλα εἶναι πολὺ ἀκάθαρτα, καλὸν εἶναι νὰ πλυθοῦν πρῶτα μὲ σαπωνάδα. Τὰ πανία πρέπει νὰ εἶνε πολὺ μαλακὰ διὰ νὰ μὴ κάμνουν γραμμὰς εἰς τὸ ξύλον. Τὰ σκαλίσματα

εἰς τὰς γωνίας στεγνώνονται προσεκτικά.

4. Τὰ δρύϊνα ἔπιπλα ἀλείφωμεν μὲ διάλυσιν κηρίου ἐντὸς ἐλαίου τερεβινθίνης. Μετὰ ταῦτα τρίβομεν τὸ ξύλον μὲ χονδρὸν πανίον καὶ τέλος μὲ στεγνὸν μάλλινον ὕφασμα. Τοῦτο γίνεται τὸ πολὺ ἅπαξ τοῦ μηνός.

5. Τὰ ἐξ ὑφάσματος ἔπιπλα μεταφερόμενα, εἰδυνατόν, εἰς τὴν αὐλήν, τινάσσονται καλὰ, βουρτσίζονται καὶ ξεσκονίζονται. Τὸ ξεσκόνισμα δὲν πρέπει νὰ γίνεται ἐκεῖ ὅπου ἐγίνε καὶ τὸ τίναγμα.

6. Εἰς τὰ δωμάτια τῶν παιδίων αἱ τράπεζαι καὶ τὰ καθίσματα πλύνονται προσεκτικά.

7. Ὅλα τὰ συρτάρια καθαρίζονται μὲ βρεγμένον πανίον, στεγνώνονται καὶ κατόπιν στρώνονται μὲ καθαρὰν ἐφημερίδα ἢ χονδρὸν χαρτίον. Ἐν γένει τὰ συρτάρια, αἱ σκευοθήκαι καὶ αἱ ἱματιοθήκαι πρέπει νὰ διατηροῦνται μὲ πολλὴν τάξιν. Δικαίως λέγεται, ὅτι ἀπὸ τὴν κατάστασιν τῆς ἱματιοθήκης δύναται νὰ γνωρισθῇ ἡ ἀξία τῆς οἰκοδομοποιήσεως. Ἄν ἡ οἰκοδομοποιήσιν διατηρῇ τακτικὴν τὴν ἱματιοθήκην, βεβαίως θὰ ἔχη καὶ ὁλόκληρον τὴν οἰκίαν ἐν τάξει.

ΙΔ'.—Καθάρισμα τῶν λοιπῶν ἀντικειμένων

1. Τοὺς καθρέπτας καθαρίζωμεν καθὼς τὰς ὑάλους τῶν παραθύρων. Τὰ δὲ χρυσᾶ πλαίσια τρίβομεν μὲ πανίον βρεγμένον ἐντὸς οἰοπνεύματος.

2. Αἱ ὕαλοι τῶν εἰκόνων πρέπει νὰ πλύνονται μὲ ἰδιαίτερον πανίον.

3. Τὰ βιβλία τοποθετούμενα εἰς εὐθεῖαν γραμμὴν ξεσκονίζονται μὲ πτερόν· αἱ ἀνοικταὶ βιβλιοθήκαι καθαρίζονται μὲ χρωστῆρα ἢ ξεσκονιστήριον. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν πρέπει νὰ μετατοπίζωνται τὰ βιβλία διὰ νὰ καθαρίζωνται αἱ θέσεις.

4. Τὰ μικρὰ κομψοτεχνήματα ξεσκονίζωμεν μὲ ἰδιαίτερον πολὺ μαλακὸν καὶ καθαρὸν πανίον.

ΙΕ'.—Καθάρισμα τῶν κλιμάκων.

1. Τὸ καθάρισμα τῆς κλίμακος πρέπει νὰ γίνεται, ὅταν δὲν ταράττη τὴν τάξιν τῆς οἰκίας καὶ ὅσον τὸ δυνατόν ἐνωρίτερα, διὰ νὰ μὴ εἰσάγωνται αἱ ἀκαθαρσίαι τῆς κλίμακος εἰς τὰ καθαρισμένα δωμάτια. Εἰς τὸ γενικὸν καθάρισμα τῆς κλίμακος τηρεῖται ἡ ἀκόλουθος τάξις:

α') Ξεσκόνισμα.

β') Ὑγρὸν σάρωμα.

γ') Πλύσιμον (τὸ κοινῶς λεγόμενον πάρσιμον) διὰ τὰς χρωματισμένας κλίμακας.

δ') Σφουγγάρισμα διὰ τὰς ἀπὸ κοινὸν ξύλον κλίμακας.

2. Κατὰ πρῶτον καθαρίζονται καλὰ οἱ τοῖχοι τῆς κλίμακος, ἀφαιροῦνται αἱ ἀράχναι καὶ ἡ σκόνη μὲ μακρὰν ξεσκονίστραν περιτυλιγμένην μὲ πανίον. Κατόπιν καθαρίζωμεν τὸ κιγκλίδωμα τὸ ὁποῖον καθ' ἑκάστην μὲν ξεσκονίζεται, πλύνεται δὲ τοῦλάχιστον ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος μὲ ὕγρὸν πανίον.

3. Μετὰ ταῦτα ἀκολουθεῖ τὸ σάρωμα. Μὲ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα κρατοῦντες φαράσι, μὲ τὴν δεξιὰν βρεγμένον σάρωθρον, σαρώνομεν τὴν σκόνην ἐκάστης βαθμίδος χωριστά· διότι δὲν εἶναι σωστὸν νὰ ῥίπτονται αἱ ἀκαθαρσίαι ἀπὸ βαθμίδος εἰς βαθμίδα.

4. Τὸ πλύσιμον χρωματισμένης κλίμακος γίνεται μὲ βρεγμένον καὶ κατόπιν μὲ καλὰ στυμμένον πανίον, τὸ δὲ νερὸν πρέπει ν' ἀνανεώνεται συχνότατα.

5. Διὰ τὸ σφουγγάρισμα κοινῆς κλίμακος μεταχειρίζομεθα γλιαρὸν νερόν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου προσθέτομεν ὀλίγην σόδαν ἢ καὶ κοινὸν σάπωνα. Κατὰ πρῶτον βρέχεται καλὰ ἐκάστη βαθμὶς, τρίβεται κατόπιν μὲ βούρτσαν τοῦ σφουγγαρίσματος καὶ ἀφοῦ ξεπλυθῆ μὲ καθαρὸν νερόν, στεγνώνεται μὲ καλὰ στυμμένον πανίον.

6. Ὅσαι κλίμακες εἶναι σκεπασμένοι μὲ τάπητας καὶ καρφωμένοι καθαρίζονται ὡς ἐξῆς· Ἀφοῦ σαρωθοῦν καλὰ οἱ τάπητες, σκουπίζονται αἱ γωνίαι τῆς κλίμακος μὲ ὑγρὸν καὶ κατόπιν μὲ βρεγμένον πανίον. Ἄπαξ ὅμως τοῦ μηνὸς οἱ τάπητες σηκώνονται καὶ τινάζονται εἰς τὴν αὐλήν, βουρτσίζονται καὶ τέλος καθαρίζονται.

ΙΣΤ'.—Ὁ κοιτῶν.

Ἡ τακτοποίησις τῶν δωματίων τοῦ ὑπνοῦ δὲν πρέπει ν' ἀναβάλλεται μέχρι τῆς μεσημβρίας. Τὰ παράθυρα ἀνοίγονται πάντοτε ἐνωρίς, ἀμέσως ἀφοῦ ἐνδυσθῶμεν. Ὅταν ἀνοίγωμεν καὶ τακτοποιοῦμεν τὴν

κλίνην, πρέπει νὰ φοροῦμεν λευκὴν καθαρὰν ποδιάν.

1. Ἡ τακτοποίησις ἀρχίζει ἀπὸ τοὺς τάπητας, περὶ τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ὁποίων περιλαμβάνει τὰ δέοντα τὸ IB' κεφάλαιον. Ὁ ἐμπροσθεν τῆς κλίνης μικρὸς τάπης τινάζεται καὶ βουρτσίζεται εἰς τὴν αὐλήν ἢ εἰς τὸν ἐξώστην.

2. Ἀφοῦ σηκωθοῦν οἱ τάπητες, ἀνοίγονται καὶ ἀερίζονται αἱ κλίναι. Πρὸς τοῦτο, ἀφοῦ τινάξωμεν τὰ κλινοσκεπάσματα καὶ τὰ προσκεφάλαια, τὰ ἐξαπλώνομεν ἐπὶ καθισμάτων πλησίον τοῦ παραθύρου, οὕτω πως ὥστε νὰ εἶναι ἐκτεθειμένα εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα. Ἐὰν ὅμως ὑπάρχουν παράθυρα ἢ ἐξῶστα πρὸς τὴν αὐλήν, τοποθετοῦμεν ἐκεῖ τὰ στρώματα καὶ τὰ λοιπὰ τῆς κλίνης διὰ νὰ τὰ βλέπη ὁ ἥλιος.

3. Ἐνῶ ἀερίζονται τὰ κλινοσκεπάσματα, γίνεται τὸ σύνηδες ὑγρὸν σκούπισμα τοῦ δωματίου (ἴδε κεφάλαιον I'). Ἰδιαιτέρως παρατηροῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι αἱ ἀνωτέρω ὀδηγίαι ἀποβλέπουσιν εἰς τοὺς κοιτῶνας τοὺς ἔχοντας χρωματισμένον πάτωμα. Διότι οἱ μὲ κοινὸν σανίδωμα ἢ μὲ τάπητας στρωμένοι κοιτῶνες σαρώνονται, ἀφοῦ στρωθῆ καὶ σκεπασθῆ μὲ σινδόνην ἢ κλίνην.

4. Κατόπιν ἀκολουθεῖ τὸ καθάρισμα τοῦ γιπτηρός καὶ τῶν δοχείων, μὲ ζεστὸν νερὸν καὶ σπόγγον ἢ πανίον, ἔπειτα δὲ μὲ τρίψιμον διὰ στεγνοῦ ὑφάσματος. Ἐκτὸς τῆς καθημερινῆς ταύτης καθαριότητος, πρέπει ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος νὰ γίνεσθαι καθάρισμα τῶν δοχείων μὲ προσθήκην σαπῶνος ἢ σόδας.

5. Ὄταν καθαρίζωμεν τὰ ἐπὶ τοῦ νιπτῆρος, δὲν πρέπει νὰ παραλείπωμεν τὰ κτένια καὶ τὰς ψήκτρας, ἐκτὸς τῆς ψήκτρας τῶν ὀδόντων τὴν ὁποίαν καθαρίζει ἕκαστος μόνος του.

6. Καθ' ἑκάστην πρωίαν καὶ ἑσπέραν πρέπει νὰ ἀνανεώνεται τὸ νερὸν εἰς τὰς φιάλας τῶν δωματίων, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καθαρίζονται ἐπιμελέστερον μὲ ἄλας, στάκτην ἢ κέλυφος αὐγοῦ, ὥστε νὰ γίνωνται διαυγεῖς ὡς κρύσταλλον.

7. Κατὰ τὴν τακτοποίησιν τῆς κλίνης προσέχομεν εἰς τὰ ἑξῆς.

Τὰ ἀερισθέντα στρώματα γυρίζονται διὰ νὰ μὴ εὐρίσκειται πάντοτε ἡ αὐτὴ ὄψις πρὸς τὰ ἐπάνω. Κατὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν στρωμάτων πρέπει νὰ προσέχωμεν νὰ μὴ ἐξέχουν κατὰ τὰ ἄκρα καὶ νὰ μὴ σχηματίζουν ἀνωμαλίας. Αἱ σινδόναι, λινὰ κατὰ τὸ θέρος καὶ βαμβακεραὶ κατὰ τὸν χειμῶνα, πρέπει ν' ἀλλάσσονται συχνὰ διὰ νὰ διατηροῦνται καθαραί. Τὰ μάλλινα σκεπάσματα εἶναι ὑγιεινότερα ἀπὸ τὰ ἐφαπλώματα, διότι δυνάμεθα, ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς, νὰ τὰ ἀυξάνωμεν ἢ νὰ τὰ ἐλαττώνωμεν. Τελευταῖον, ἡ κλίνη σκεπάζεται μὲ κομπὸν σκέπασμα καὶ τοποθετοῦνται τὰ προσκεφάλαια.

8. Μετὰ τὴν τακτοποίησιν τῆς κλίνης καθαρίζονται καὶ ξεσκονίζονται τὰ ἐπιπλα (κατὰ τὸ Π' κεφάλαιον).

9. Ἀνακεφαλαιοῦντες τὰ κυριώτερα ὡς πρὸς τὴν τακτοποίησιν τοῦ κοιτῶνος ἀναφέρομεν.

α') Τὸν ἀερισμὸν τοῦ δωματίου.

β') Τὸ σήκωμα τῶν ταπήτων.

γ') Τὸ ἀνοίγμα καὶ τὸν ἀερισμὸν τῶν κλιῶν.

δ') Τὸ πλύσιμον ἢ τὸ ὑγρὸν σάρωμα, ἀναλόγως τοῦ εἴδους τοῦ σανιδώματος.

στ') Τὴν τακτοποίησιν τῆς κλίνης.

ζ') Τὸ καθάρισμα καὶ ξεσκόνισμα τῶν ἐπίπλων.

Δὲν πρέπει ἀπὸφυγοποιίαν νὰ καθαρίζονται τὰ δωμάτια καὶ ἰδίως οἱ κοιτῶνες μὲ ἀπλοῦν σάρωμα. Χάριν τῆς διατηρήσεως τῆς καθαριότητος ἀπαιτεῖται ὑ γ ρ ὸ ν κ α θ ἄ ρ ι σ μ α, ἰδίως διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ κονιορτοῦ. Αἱ ἱατρικαὶ ἔρευναι ἐπιφανῶν ἐπιστημόνων ἀπέδειξαν πόσον ὁ κονιορτός, ἰδίως ὁ τῶν δωματίων, γίνεται πρόξενος διαδόσεως ἀσθενειῶν. Εἰς τὸν κονιορτὸν ἀναπτύσσονται ἄλλοτε περισσότερα καὶ ἄλλοτε ὀλιγότερα ἀναλόγως τῆς θέσεως, μικρότητα καὶ ἀόρατα διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ ὄντα, τὰ ὀνομαζόμενα βακτήρια, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάγονται καὶ τὰ μικρόβια τῶν ἀσθενειῶν. Μὲ τὰ ρεύματα τοῦ ἀέρος καὶ μὲ τὸ στεγνὸν σάρωμα τῶν δωματίων σηκώνονται καὶ τὰ μικρόβια, εἰσπνέονται μαζὶ μὲ τὸν κονιορτὸν, προσκολλῶνται εἰς τὰ τοιχώματα τῶν πνευμόνων, καὶ ἅμα εὗρουν κατάλληλον περίστασιν, γίνονται πρόξενα μεγάλων ἀσθενειῶν. Ἡ περισσότερον διὰ τοῦ μέσου τούτου μεταδιδόμενη,

ἀσθένεια εἶναι ἢ φυματίωσης τῶν πνευμόνων, ἢ φθίσις. Ἄλλὰ καὶ ὁ κονιορτός, αὐτὸς καθ' ἑαυτόν, ἐπιδραῖ ἐπιβλαβῶς ἐπὶ τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων· συγχῆ εἰσπνοὴ σκόνης δύναται καὶ χωρὶς τὴν σύμπραξιν τῶν βακτηρίων νὰ ἐπιφέρῃ ἐρεθισμὸν καὶ βλάβην τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων.

Ὁ κύριος κίνδυνος κατὰ τὴν εἰσπνοὴν τῆς σκόνης εἶναι, ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ κονιορτοῦ ἐρεθισθέντα ἀναπνευστικὰ ὄργανα προδιατίθενται πρὸς ὑποδοχὴν τῶν μικροβίων. Εἶνε ἱατρικῶς ἀποδεδειγμένον, ὅτι ἐπιλειημμένη εἰσπνοὴ τοῦ κονιορτοῦ ἐξασθενίζει τὴν ἀντίστασιν κατὰ τῆς ἐπιδράσεως τῶν μικροβίων, ἢ δὲ οἰκοδέσποινα, ἢ ὁποία προκαλεῖ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ κονιορτοῦ, ἐνῶ δύναται νὰ τὴν ἀποφύγῃ, δεικνύει μεγίστην ἀπερισκεψίαν. Ἀπεδείχθη πειραματικῶς, ὅτι τὰ βακτήρια δυσκόλως ἀποσπῶνται ἀπὸ τὸ βρεγμένον πάτωμα. Ὅθεν πᾶσα οἰκοδέσποινα πρέπει νὰ θεωρῇ τὸ ὑγρὸν καθαρισμὸν ὡς ἀπαραβάτον κανόνα.

ΙΖ'.—Θέρμανσις—Ἄερισμὸς

Ἡ πρόνοια περὶ διατηρήσεως τῆς ὑγείας τῆς οἰκογενείας ἀπαιτεῖ τὴν λογικὴν καὶ προσεκτικὴν μέριμναν τῆς οἰκοδεσποίνης ὡς πρὸς τὴν θέρμανσιν καὶ τὸν ἀερισμὸν τῶν δωματίων.

Α'.—Ἡ θέρμανσις

Ἡ ρύθμισις τῆς θερμότητος τῶν δωματίων δὲν εἶναι τόσον ἐπουσιώδης, ὅσον ὑποθέτουν μερικοί. Εἰς

τὸ ζήτημα τοῦτο πλεῖστα σφάλματα γίνονται, ὡς πρὸς τοὺς κανόνας τῆς ὑγιεινῆς. Πολλοὶ οἰκοδέσποινα νομίζουν ὅτι εὐεργετοῦν τὸν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα τῶν διατηροῦσαι μεγάλην θερμότητα ἐντὸς τῶν δωματίων, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας τὸ σῶμα καθίσταται τοιουτοτρόπως μαλθακὸν καὶ ἐπισύρει τὸν χειμῶνα εὐκολώτερον τὰ κρυολογήματα. Ἐξ ἄλλου, σφάλλει ἢ οἰκοδέσποινα νομίζουσα ὅτι ἡ θερμοκρασία τοῦ δωματίου, ἢ ὁποία εἶναι ἀρκετὴ διὰ τὴν ἰδίαν ἐφ' ὅσον κινεῖται, πρέπει ν' ἀρκῆ καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς οἰκείους, οἱ ὁποῖοι κινοῦνται ὀλιγώτερον.

1. Μέρων τῆς θερμοκρασίας. Κατὰ τὴν θέρμανσιν τῶν δωματίων λαμβάνομεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἐνασχόλησιν καὶ τὴν σωματικὴν κατάστασιν τῶν κατοικούντων. Τὰ σπουδαστήρια, τὰ δικηγορικὰ καὶ τραπεζικὰ γραφεῖα πρέπει νὰ ἔχουν μεγαλειτέραν θερμοκρασίαν ἀπὸ τὰ ἐργαστήρια καὶ τὰ ἐργοστάσια. Οἱ ἠλικιωμένοι καὶ οἱ ἀδύνατοι αἰσθάνονται ρίγος ὅπου οἱ ἀκμαῖοι καὶ αἰμώδεις εὐχαριστοῦνται.

Καλὸν εἶναι, κανονίζοντες τὴν θερμοκρασίαν τῶν δωματίων, νὰ διατηροῦμεν τοὺς ἑξῆς βαθμοὺς θερμομέτρου ἑκατονταβάθμου.

α') Δι' αἰθούσας καὶ τραπεζαρίας	+15 - 18ο
β') Διὰ δωματία παιδῶν	+17 - 18ο
γ') Διὰ κοιτῶνας	+15 - 17ο
δ') Διὰ δωματία ἀσθενῶν	+16 - 20ο

Πολλοὶ φρονοῦν ὅτι οἱ κοιτῶνες πρέπει νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν δροσερώτεροι, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἡ θέρμανσις τοῦ κοιτῶνος παραλείπεται πολλάκις ἐν-

τελῶς. Ναὶ μὲν εἶναι ὀρθότατον, ὅτι ὁ ὕπνος εἰς δροσερὸν δωμάτιον ζωογονεῖ πολὺ μᾶλλον παρὰ εἰς θερμόν, ἀλλὰ εἰς πολὺ ψυχρὸν μέρος ὁ ὕπνος πρέπει ν' ἀποφεύγεται. Ἡ θερμοκρασία τοῦ κοιτῶνος δὲν πρέπει νὰ εἶναι κάτω τῶν +15ο ἑκατονταβάθμου. Τὴν θερμοκρασίαν δωματίου ἀρρώστου ρυθμίζομεν κατὰ τὰς ὀδηγίας τοῦ ἱατροῦ.

Τὸ θερμομέτρον κρεμῶμεν εἰς ὕψος ἀνδρικοῦ ἀναστήματος καὶ εἰς μέρος ὅπου δὲν προσβάλλεται ἀπὸ τὴν ἀκτινοβολίαν θερμότητα θερμάστρας. Ἡ ἐντὸς τοῦ δωματίου θερμοκρασία πρέπει νὰ εἶναι ἕξ ἴσου διαμοιρασμένη· διὰ τοῦτο προτιμῶνται αἱ θερμάστραι, ὅσαι θερμαίνουσι μὲν βραδέως, ἀλλὰ διατηροῦν ἐπὶ πολὺ τὸν αὐτὸν βαθμὸν τῆς θερμότητος. Τὸ δωμάτιον εἶναι εὐάρεστον μόνον ἀφοῦ θερμανθοῦν ὅλα τὰ μέρη του, τοῖχοι, ἐπιπλα κλπ.

2. Ὑ λ ι κ ὸ ν θ ε ρ μ ἄ ν σ ε ω ς. Ὡς ὑλικὸν θερμάνσεως χρησιμεύουσι συνήθως· Γαιάνθρακες, κόκ, ξυλάνθρακες καὶ ξύλα. Τὸ εὐκολώτερον μέσον θερμάνσεως, ὅπου ὑπάρχει, εἶναι τὸ κόκ, ἀλλὰ τὸ καθαρώτερον καὶ εὐαρεστότερον εἶναι τὰ ξύλα. Ὅπου ὑπάρχουν δάση, μεταχειρίζονται τὰ ξύλα ὡς ἀποκλειστικὸν μέσον θερμάνσεως.

Αἱ ἀποθήκαι τῶν καυσίμων ὑλῶν δὲν πρέπει νὰ εἶναι ὑγραί· τεμάχια ξύλων καὶ ἀνθράκων δὲν πρέπει νὰ ἀφίνωνται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Ἐν ἑλλείψει καταλλήλου ἀποθήκης τὰ κόκ ἠμποροῦν νὰ μένουσι καὶ εἰς τὸ ὑπαιθρον.

3. Θ ε ρ μ ἄ σ τ ρ α ι. Ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ παρελ-

θόντος αἰῶνος αἱ πῆλιναι καὶ σιδηραῖ θερμάστραι ἀντικατέστησαν κατὰ μέγα μέρος τῆς ἐστίας. Αἱ θερμάστραι κατασκευάζονται ἀναλόγως τῆς καυσίμου ὕλης· ὅθεν καὶ ἐκάστη θερμάστρα ἀπαιτεῖ ἐπίτηδες ὑλικόν. Ἡ οἰκοδεσποινα πρέπει νὰ γνωρίζῃ τοῦτο. Ἀπὸ τὴν καλὴν θερμάστραν ἀπαιτοῦμεν.

α') νὰ καίῃ ἐντελῶς τὴν καύσιμον ὕλην.

β') νὰ μὴ ἀναδίδῃ ἐπιβλαβῆ ἀέρια μολύνοντα τὸν ἀέρα.

Τὴν ἐντελῆ κατανάλωσιν τῆς καυσίμου ὕλης κρινόμεν ἐὰν αὕτη μετετρέπη ἐντελῶς εἰς στάκτην καὶ ἐὰν ἡ θερμάστρα ἀπέδωκε τὴν ἀνάλογον πρὸς τὸ καταναλωθὲν ὑλικὸν θερμότητα. Πολλαὶ θερμάστραι ἔχουσι τὸ ἐλάττωμα νὰ μὴ καίουν ἐντελῶς τὴν καύσιμον ὕλην τὸ σφάλμα ὅμως τοῦτο προέρχεται μᾶλλον ἀπὸ τὸν τρόπον τῆς χρήσεως. Διὰ τὴν ἐντελῆ καύσιν ἀπαιτεῖται πρὸ πάντων ἐπαρκὲς ρεῦμα ἀέρος, διότι ἡ ἑλλειψις τούτου παράγει, ἀντὶ φλογός, τὸ ἕκ τῆς ἀτελοῦς καύσεως προκῦπτον ἀνθρακικὸν ὀξύ.

Τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ εἶναι ἐπικίνδυνος καὶ ὑπουλος ἐχθρὸς, εἰς πολλοὺς δὲ ἐπιφέρει τὸν θάνατον. Ἀτμοσφαῖρα περιέχουσα 0,4 — 0,5ο ἀνθρακικοῦ ὀξέος, γίνεται θανατηφόρος ἐντὸς βραχυτάτου διαστήματος 30 — 40 λεπτῶν. Ἐπίσης πρέπει νὰ φροντίζωμεν εἰς τοὺς κοιτῶνας ἢ πυρὰ ν' ἀνάπτεται τόσον ἐνωρίς, ὥστε νὰ σβύνεται ἀκριβῶς τὴν ὥραν τοῦ ὕπνου. Δὲν πρέπει νὰ κατακλινώμεθα ἐνῶ ἀκόμη καίει ἡ θερμάστρα· διότι ὄχι σπανίως συνέβη νὰ κλείσῃ τὴν νύκτα ἡ καπνοδόχος, ἕξ ἀπροόπτου συμβάντος, ὡς ἕκ

πτώσεως κεράμου ἢ ἄλλου τινός, καὶ κατὰ συνέπειαν τούτου τὰ σχηματισθῆ ἀνθρακικὸν ὄξύ, τοῦ ὁποῦ νὰ πέσουν θύματα οἱ ἐντὸς τοῦ δωματίου κοιμώμενοι.

Αἱ καπνοδόχοι πρέπει νὰ διατηροῦνται πάντοτε καθαράι. Ὄταν λοιπὸν ἔρχεται ὁ καπνοδοχοκαθαριστής, πρέπει νὰ ἀφίνωμεν τὸν ἄνθρωπον νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐργασίαν του, ἔστω καὶ ἂν ἔχωμεν διδόμενα νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι δὲν εἶνε ἀκόμη ἀνάγκη καθαρισμοῦ· διότι πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀκαθαρσίας εὐκόλως παρασυρόμεθα εἰς τὴν πλέον τοῦ δέοντος ἀναβολὴν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν καπνοδόχων.

Ἡ χ ρ ῆ σ ι ς τ ῶ ν θ ε ρ μ α σ τ ρ ῶ ν. Αἱ ἐσχάται τῶν θερμαστρῶν πρέπει, πρὶν ἀναφθῆ ἢ φωτιά, νὰ καθαρίζωνται ἀπὸ τὴν στάκτην. Αἱ βραδέως θερμαινόμεναι θερμάστραι, καθὼς αἱ πῆλιναι, πρέπει ν' ἀνάπτωνται ἐνωρίς. Διὰ νὰ ἀνάψωμεν τὴν φωτιὰν λαμβάνομεν ξηρὰ ξύλα ἢ δαδίον· ἄλλοῦ ὑπάρχουν καὶ ἰδιαίτεροι πυρανάπται.

Ἡ χρῆσις τοῦ πετρελαίου πρὸς ταχύτεραν ἀνάφλεξιν εἶναι ἐπικίνδυνος, καὶ μάλιστα ὅταν τὸ ρίπτωμεν εἰς ἀναμμένην θερμάστραν.

Ἐπίσης κακὸν εἶναι νὰ μεταφέρωμεν ἀναμμένους ἄνθρακας ἀπὸ μίαν θερμάστραν εἰς ἄλλην· διότι ὅλα αὐτὰ ἐκτὸς τοῦ κινδύνου πυρκαϊᾶς, προξενοῦν καπνὸν καὶ δυσωδίαν.

Ἡ ἐξαγωγή τῆς στάκτης πρέπει νὰ γίνεται με προσοχὴν διὰ νὰ μὴ σκορπίζεται εἰς τὸν ἀέρα. Σκεπάζομεν τὸ δοχεῖον τῆς στάκτης με βρεγμένον πανίον

κατόπιν με τὸ πτυάριον ἐξάγομεν προσεκτικῶς τὴν στάκτην ἀπὸ τὴν θερμάστραν, ἀνασηκώνομεν ἀπὸ τὴν μίαν ἄκρην τὸ ἐπὶ τοῦ δοχείου πανίον καὶ τὴν ρίπτομεν ἐντὸς, ἐπανακλείοντες συγχρόνως τὸ ἀνοιγμα. Τοιουτοτρόπως ἐμποδίζεται πᾶσα διασκορπισις τῆς στάκτης. Καὶ κατὰ τὴν κένωσιν τοῦ δοχείου τῆς στάκτης ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχή, ἰδίως ὅταν ἡ θερμάστρα δὲν ἔχει κρῦψει· διότι, ἂν πέσῃ ἡ θερμὴ στάκτη εἰς τεμάχια χάρτου, ἢμποροῦν ν' ἀνάψουν καὶ παρασυρόμενα ἀπὸ τὸν ἄνεμον νὰ ἐπιφέρουν πυρκαϊάν. Τὰ ὑλικά διὰ τὸ ἀναμμα τῆς θερμάστρας πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε ἕτοιμα ἀπὸ τὴν προηγουμένην ἑσπέραν.

Β'. — Ὁ ἀερισμὸς τῶν δωματίων.

Διὰ τὸν ἐπαρκῆ ἀερισμὸν τῶν δωματίων πρέπει νὰ φροντίζωμεν, καθόσον μάλιστα πολλοὶ ἄνθρωποι, ἰδίως οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων, στεροῦνται τῆς ἐν ὑπαίθρῳ διαμονῆς. Ὁ σκοπὸς τοῦ ἀερισμοῦ εἶναι ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν μολυσμένον ἀέρα τοῦ δωματίου διὰ καθαροῦ.

Ἡ ἀτμοσφαῖρα τοῦ δωματίου μολύνεται κυρίως:

1. Διὰ τῆς ἀνθρωπίνης ἀναπνοῆς. Διὰ τῆς ἀναπνοῆς ὁ ἀήρ χάνει ὄξυγόνον καὶ γεμίζει ἀπὸ ἀνθρακικὸν ὄξύ. Ὁ ἄνθρωπος ἀναδίδει ἐντὸς μιᾶς ὥρας 20 περίπου λίτρας ἀνθρακικοῦ ὄξεος· τὸ δὲ ὀπωσδήποτε ἀρκετὸν τοῦτο ποσὸν εἶναι ἄχρηστον εἰς τὴν ἀναπνοήν.

2. Διὰ τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς θερμάνσεως. Πρὸ ὀλίγου ἐπεστήσαμεν τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγγώστου ἐπὶ τοῦ κινδύνου τῆς παραγωγῆς τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος· ἐκτὸς τούτου ὅμως σχηματίζονται καὶ ἄλλα ἄερια, μολύνοντα τὸν εἰσπνεόμενον ἄερα.

3. Διὰ τοῦ κονιορτοῦ. Ἡ μόλυνσις τοῦ ἄερος διὰ τοῦ κονιορτοῦ ἔχει ἐξαιρετικὴν σπουδαιότητα. (Παραπέμπομεν εἰς τὴν ἐν τέλει τοῦ ΙΣΤ' κεφαλαίου παρατήρησιν περὶ τῆς ἀνθυγιεινότητος τοῦ εἰσπνεομένου κονιορτοῦ, καὶ περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ ὑγροῦ τῶν δωματίων καθαρισμοῦ).

4. Διὰ τοῦ εἴδους τῆς ἀσχολίας τῶν κατοικούντων. Πρὸς ἄερισμὸν μεγαλειτέρων χώρων, σχολικῶν τάξεων, αἰθουσῶν συνεδριάσεων, θεάτρων κλπ., εἶναι ἐν χρήσει ἰδιαιτεροὶ ἀεριστήρες. Ἄλλ' εἰς τὰς περισσοτέρας κατοικίας ἀναγκάζομεθα ν' ἀνανεώνωμεν τὸν ἄερα, ἀνοίγοντες παράθυρα καὶ θύρας. Ὁ ἀῆρ πρέπει ν' ἀνανεώνεται ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ μέρους εὐρισκομένων ἀνθρώπων.

Τοῦτο πρέπει νὰ γίνεται συχνότατα, ἰδίως εἰς τὰ ἔμπορικὰ καταστήματα, ὅπου εὐρίσκονται ὑφάσματα ἔχοντα βαρεῖαν ὀσμὴν. Τὰ πνιγηρὸν τοῦ ἄερος φανερῶνει πότε εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀερισθῇ τὸ δωμάτιον. Ἐν τούτοις δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν ἕως ὅτου ἡ ὀσμὴ τοῦ δωματίου καταστῇ δυσάρεστος. Πρέπει νὰ ἀερίσωμεν πρὶν φθάσῃ εἰς τὸ σημεῖο τοῦτο — καὶ

τόσον μᾶλλον ὅσον μετὰ διαρκεστέραν διαμονὴν ἐντὸς τοῦ δωματίου δὲν διακρίνομεν πλέον τὴν μόλυνσιν τοῦ ἄερος.

Εἰς τὰς περισσοτέρας περιστάσεις τὸ ἄνοιγμα τῶν παραθύρων εἶναι ἄρκετὸν ἐπὶ 5 ἕως 6 λεπτά. Ὁ ἐπὶ πλέον ἄερισμὸς εἶναι ἄσκοπος· παρέχει ἁπλῶς εἰς τὸν κονιορτὸν τῆς ὁδοῦ ἐλευθέραν εἰς τὸ δωμάτιον εἴσοδον· εἶναι προτιμότερον νὰ ἐπαναλαμβάνεται ὁ ἄερισμὸς πολλάκις. Ἄλλ' ὅταν ἡ οἰκία εὐρίσκειται εἰς εὐάρεστον θέσιν, πλησίον δένδρων καὶ εἰς τὴν ἐξοχὴν, προτιμότερον βεβαίως εἶναι νὰ μένουν τὰ παράθυρα, καὶ μάλιστα τῶν κοιτῶνων, καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν εἰ δυνατόν ἀνοικτά. Ὅχι ὅμως καὶ πέραν τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου.

ΙΗ'. — Ἡ ὑπηρεσία τῆς τραπέζης.

Δύο ἢ τρεῖς φορὰς τὴν ἡμέραν ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ συναθροίζει τὰ μέλη μιᾶς οἰκογενείας γύρω τῆς τραπέζης, ἀλλὰ τότε καὶ ἡ τράπεζα πρέπει πραγματικῶς νὰ εἶναι ἐλκυστικὴ. Τῆς οἰκοδομοποιΐας καθήκον εἶναι νὰ καθιστᾷ εἰς τοὺς ἰδικούς τῆς τὴν ὥραν τοῦ γεύματος ἄνετον καὶ εὐχάριστον. Πρὸς τοῦτο δὲν ἄρκει μόνον ἔμπειρος καὶ προσεκτικὴ ἐτοιμασία τῶν φαγητῶν, ἀλλὰ καὶ καθαριότης, καὶ τάξις συγχρόνως δὲ εὐθυμία καὶ καλὴ διάθεσις. Καθαριότης καὶ τάξις δύναται καὶ πρέπει νὰ ἐπικρατῇ καὶ εἰς τὰς πλέον πτωχικὰς τραπέζας. Ἐὰν ἐκτελῇ ἡ οὐδὲσποινα τὸ ἰδικόν τῆς καθήκον, τότε δύναται

καὶ ἀπὸ τοὺς λοιπούς ν' ἀπαιτήσῃ καθαριότητά καὶ εὐπρέπειαν.

Πᾶσα προσεκτικὴ μήτηρ συνηθίζει τὰ τέκνα τῆς εἰς τὴν αὐστηρὰν τήρησιν τῆς καθαριότητος καὶ εὐπρεπείας κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος. Ἐκτὸς τοῦ ἰδικοῦ τῆς καλοῦ παραδείγματος, καὶ οἱ μεγαλείτεροι ἀδελφοὶ χρεωστοῦν νὰ γίνωνται παραδείγματα εἰς τοὺς νεωτέρους. Εἶναι ἀρίστη ἡ ἐπικρατοῦσα εἰς πολλοὺς οἴκους συνήθεια νὰ σημαίη κώδων δέκα λεπτὰ πρὸ τῆς ὥρας τοῦ γεύματος, διὰ νὰ δίδεται καιρὸς εἰς τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας νὰ ἐτοιμασθοῦν.

Πρὸ πάντων δὲν πρέπει νὰ λησμονῆ ἡ οἰκοδεσποινα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος, ὅτι ἐξ αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἡ καλὴ ἢ κακὴ διάθεσις τοῦ οἰκογενειακοῦ κύκλου. Ἡ εὐθυμία τῆς οἰκοδεσποίνης εἶναι τὸ ἀληθὲς ἀργυρμα τῶν γευμαίων. Ὁ σύζυγος καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἀφιερώνει τὰς δυνάμεις του εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ κοπιώδους ἐπαγγέλματός του· εἶναι δίκαιον λοιπὸν ἐπιστρέφω εἰς τὴν οἰκίαν του νὰ εὐρίσκῃ φιλόφρονα ὑποδοχὴν. Ποία ἀποθάρρυνσις καὶ ποία θλίψις τὸν καταλαμβάνει, ὅταν δὲν εὐρίσκῃ ἐγκάρδιον ὑποδοχὴν, οὐδὲ κἄν χαρωπὰ βλέμματα! Πῶς ἢμπορεῖ νὰ ἔχη ὄρεξιν διὰ τὸ φαγητόν; Διόλου παράξενον, εἰς ἀποσύρεται ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον ἀπὸ τὴν δυσάρεστον ἀτμοσφαιρὰν τοῦ οἴκου, διὰ νὰ ζητήσῃ ἄλλοῦ ἀναπλήρωσιν τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς χαρᾶς, τὴν ὁποίαν δὲν εὐρήκην ἐν μέσῳ τῆς οἰκογενείας του. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀνωφελὴς θόρυβος ταράσσει τὴν γαλήνην τῶν γευμαίων· ὅθεν

ἡ ὑπηρεσία τῆς τραπέζης πρέπει νὰ γίνεταί μετὰ τάξιν καὶ ἡσυχίαν.

Α'. — Ἡ τακτοποίησις τῆς τραπέζης.

Ἡ ἱκανὴ οἰκοδεσποινα εὐρίσκει, ἐνῶ μαγειρεῖται ἢ ἐπιβλέπει τὴν μαγείρισσαν, τὴν κατάλληλον στιγμήν διὰ νὰ στρώσῃ τὴν τράπεζαν. Τοῦτο παρέχει ὄλως ἰδιαιτέραν ἀφορμὴν πρὸς ἐξάσκησιν τῆς φιλοκαλίας τῆς. Καὶ τὰ ἀπλούστερα σκευή, φιλοκάλως τοποθετούμενα, ἢμποροῦν νὰ στολίσουν τὴν τράπεζαν.

1. Τὴν τακτοποίησιν τῆς τραπέζης ἀρχίζομεν ἀφαιροῦντες τὸ σκέπασμα καὶ ἐξαπλώνοντες τὸ τραπεζομάνδηλον. Τοῦτο πρέπει νὰ στρώνεται προσεκτικὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὥστε αἱ ἄκρα νὰ κρέμανται ὁμοιομόρφως πρὸς τὰ κάτω. Πρὸ πάντων ὅμως πρέπει νὰ εἶναι καθαρὸν, διότι τὸ ἀκάθαρτον τραπεζομάνδηλον ἀφαιρεῖ τὴν ὄρεξιν τῶν συνδαιτυμόνων. Συνήθως ἀπλώνεται κάτω ἀπὸ τὸ τραπεζομάνδηλον σκέπασμα μάλλινον πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κρότου τῶν πινακίων καὶ ποτηρίων.

2. Εἰς τὰ καθημερινὰ γεύματα τίθεται ἔμπροσθεν τῆς οἰκοδεσποίνης μικρὰ κομπὴ βάσις ἀπὸ ξύλον ἢ ψάθαν διὰ νὰ τοποθετοῦνται ζεστὰ φαγητὰ.

3. Ἐπίσης τοποθετοῦνται μετὰ τάξιν καὶ συμμετρίαν τὰ ἀργύματα. τὰ ὄρεκτικά, τὸ κάνιστρον μετὰ τὸ ψωμίον, φιάλη ἢ ἄγγειον μετὰ δροσερὸν ὕδωρ καὶ τὰ ὀπωρικά. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀρκετὴ θέσις ἐπὶ τῆς τραπέζης, δύνανται νὰ τεθοῦν εἰς ἄλλην τράπεζαν ἢ σκευοθήκην.

4. Κατόπιν θέτομεν τὰ ἀβαθῆ πινάκια εἰς ἴσην ἀπόστασιν τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο.

5. Πλησίον ἐκάστου πινακίου τίθεται ἀριστερὰ πηρούγιον, ἐπάνω τὸ κοχλιάριον μὲ τὸ κοῖλον μέρος πρὸς τὰ κάτω, καὶ δεξιὰ μαχαίριον. Πλησίον τοῦ μαχαίριου ἢ ἐντὸς τοῦ πινακίου τίθεται καὶ ἡ πετσετά περασμένη εἰς πετσετοθήκην (κρίκον) ἢ καλὰ διπλωμένη.

6. Ὅπισθεν τοῦ πινακίου, ὀλίγον πρὸς τὰ δεξιὰ, τίθενται τὰ ποτήρια τοῦ νεροῦ καὶ τοῦ οἴνου.

7. Τὰ πινάκια τοῦ ζωμοῦ, τοποθετούμενα τὸ ἓν ἐντὸς τοῦ ἄλλου, τίθενται εἰς τὴν σκευοθήκην ἢ εἰς τὴν μικρὰν τράπεζαν τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἐκεῖθεν ὁ ζωμὸς μοιράζεται εἰς τὴν τράπεζαν.

8. Ὅπου ὑπάρχει συνήθεια νὰ μοιράζη τὸν ζωμὸν καὶ τὰ φαγητὰ ἢ οἰκοδέσποινα, τὰ πινάκια τοῦ ζωμοῦ τίθενται ἔμπροσθέν της, ἐπίσης καὶ τὰ ἐπίτηδες μαχαιροπήρουνα διὰ τὸ κόψιμον τῶν φαγητῶν.

9. Ἡ ὄψις τῆς τραπέζης γίνεται πολὺ πλέον εὐχάριστος ὅταν τὴν στολίζουσιν ὀλίγα ἄνθη.

Β'.—Προσφορὰ τῶν φαγητῶν

Ἀφοῦ στρωθῆ ἡ τράπεζα καὶ καταλάβουσιν τὰς θέσεις των τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας, φέρονται τὰ φαγητὰ, τὰ ὁποῖα ἢ οἰκοδέσποινα προνοεῖ νὰ εἶνε ἔτοιμα τὴν πρέπουσαν ὥραν.

10. Ἡ συνήθης σειρά τῶν φαγητῶν εἶνε ἢ ἐξῆς:

α') Ζωμὸς.

β') Ψάρια ἢ κρέας βραστὸν μὲ τὰ συνήθη καρυκεύματα.

γ') Κρέας ψητὸν μὲ πατάτες ἢ χορταρικά.

δ') Γλύκισμα ἢ ὀπωρικόν.

11. Τὰ φαγητὰ καλὸν εἶνε νὰ φέρονται ἀπὸ τὸ μαγειρεῖον ἐντὸς δίσκου. Τὸ κρέας κόπτεται εἰς τὸ μαγειρεῖον ἢ εἰς τὴν τράπεζαν ἀπὸ τὸν οἰκοδεσπότην ἢ τὴν οἰκοδέσποιναν.

12. Ὅταν τὰ φαγητὰ προσφέρονται γύρω τῆς τραπέζης ἀπὸ τὸν ὑπηρετὴν ἢ τὴν ὑπηρετρίαν, πρέπει νὰ προσέχωμεν εἰς τὰ ἐξῆς:

α') Τὸ φαγητὸν προσφέρεται πάντοτε ἀριστερόθεν τῶν καθημένων.

β') Ὁ ὑπηρετὴς εἰς τὴν χεῖρα, μὲ τὴν ὁποίαν κρατεῖ τὸ φαγητὸν θέτει μικρὰν πετσέταν.

γ') Τὰ προσφερόμενα παρουσιάζονται οὕτως, ὥστε εὐκόλως νὰ λαμβάνῃ τις ἐξ αὐτῶν.

δ') Ἡ ὑπηρεσία πρέπει νὰ γίνεται ὅσον τὸ δυνατὸν ἀθορύβως.

ε') Πρὶν προσφερθῆ δεύτερον φαγητὸν, ἀλλάσσονται τὰ πινάκια καὶ τὰ μαχαιροπήρουνα, — εἰς δὲ τὸ τέλος διανέμονται τὰ μικρὰ πινάκια τοῦ ὀπωρικοῦ μὲ μικρὰ μαχαιροπήρουνα καί, ἐὰν ὑπάρχη γλύκισμα, κοχλιάριον.

στ') Τὸ κρέας, ἢ σάλτσα καὶ τὰ καρυκεύματα προσφέρονται ἐντὸς τῆς ἰδίας παροψίδος (πιατέλας) ἢ προσφέρεται μόνον τὸ κρέας, ἢ δὲ σάλτσα

καὶ τὰ καρκεύματα τίθενται πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ τρώγοντος, μὲ τὴν παράκλησιν, ἀφοῦ λάβῃ ὁ ἴδιος νὰ τὰ περάσῃ εἰς τὸν γείτονά του.

13. Ἡ ἀλλαγὴ τῶν πινακίων γίνεται ἀπὸ τὰ δεξιὰ, — ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ δὲ μόνον ἐὰν τυχὸν ὁ τρώγων συνομιλῇ μὲ τὸν πρὸς τὰ δεξιὰ του καθήμενον.

14. Ἡ προσφορὰ τῶν φαγητῶν δύναται νὰ ἀπλοποιηθῇ εἰς τὰ οἰκογενειακὰ γεύματα· ὁ πρῶτος, ἀφοῦ λάβῃ μεταβιβάσει τὸ φαγητὸν εἰς τὸν παρακαθήμενόν του, αὐτὸς πάλιν εἰς τὸν γείτονά του καὶ οὕτω καθεξῆς.

15. Ὅταν προσφέρωμεν τέϊον ἢ καφὲν μὲ γάλα, ἀπαιτοῦνται τὰ ἐξῆς σκεύη. Φλυτζάνια, κοχλιάρια τοῦ γλυκοῦ, πινάκια διὰ τὸ βούτημα, μικρὰ μαχαίρια καὶ πετσετάκια.

16. Συνήθως τὰ πινάκια τοῦ βουτήματος τίθενται πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὰ τὰ μαχαίρια, τὰ δὲ κοχλιάρια εἰς τὰ μικρὰ πινάκια τῶν φλυτζανίων καὶ τέλος τὰ πετσετάκια πλησίον πρὸς τὰ δεξιὰ. Τὰ πετσετάκια ἠμποροῦν νὰ τεθοῦν καὶ ἐντὸς τῶν πινακίων τοῦ βουτήματος καὶ τότε ἐπάνω εἰς αὐτὰ τίθενται τὰ μαχαίρια.

17. Ἡ ὑπηρεσία κατὰ τὴν ὄραν τοῦ τέϊου γίνεται ὡς ἐξῆς. Ὁ ὑπηρετῶν κενώνει τὸ τέϊον, τὸ δὲ γάλα καὶ τὴν ζάχαριν προσφέρει ὥστε νὰ λάβῃ ὁ καθεὶς ὅσον θέλει.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ γεύματος, τὰ ὄρεκτικά, τὸ τυρίον, τὸ βούτυρον, ἀνοιγμένα φιάλαι οἴνου, τὰ ὀπωρικά, τὰ γλυκίσματα κλπ. τοποθετοῦνται εἰς τὴν

ἀνήκουσαν θέσιν. Πινάκια καὶ ποτήρια τίθενται κατὰ εἶδη ἐπὶ δίσκου καὶ μεταφέρονται εἰς τὸ μαγειρεῖον. Κατὰ εἶδη ἐπίσης συνάζονται τὰ μαχαίροπήρουνα ἐντὸς ἐπιτήδης δίσκων.

ΙΘ'. — Ἐπίσημα γεύματα

Εἰς τὰ ἐπίσημα γεύματα ἀρμόζει πρὸς τιμὴν τῶν φιλοξενουμένων, νὰ δίδωμεν ἰδιαίτεραν προσοχὴν εἰς τὴν τακτοποίησιν τῆς τραπέζης, ὥστε νὰ προκαλῇ εὐχαρίστησιν καὶ μὲ μόνον τὸν φιλόκαλον στολισμὸν τῆς.

1. Πρῶτον στρώνομεν λευκὸν τραπεζομάνδηλον ἐπάνω εἰς τὸ μάλλινον σκέπασμα.

2. Τοποθετοῦμεν τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν τῶν πινακίων. Τὰ πινάκια πρέπει ν' ἀπέχουν ἐξ ἴσου τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο, τοῦλάχιστον 35 ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου ἀπὸ τὸ ἄκρον τῆς τραπέζης ἕως δύο δάκτυλα.

3. Στολίζομεν τὸ μέσον τῆς τραπέζης μὲ πολυτελεῖς γλάστρας, ἀνθοδοχεῖα καὶ ἐκλεκτὰ ὀπωρικά.

4. Τοποθετοῦμεν τὰ μαχαίροπήρουνα εἰς τρόπον, ὥστε ὁ τρώγων νὰ τὰ μεταχειρίζεται μὲ εὐκολίαν ἀναλόγως τῆς χρήσεώς των. Πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ πινακίου μαχαίριον καὶ πρὸς τὰ ἀριστερὰ πηρῶνιον κρέατος καὶ ἄλλο διὰ τὰ ψάρια, πρὸς τὰ ἐπάνω μικρὸν μαχαίριον τυρίου, κατόπιν κοχλιάριον διὰ τὰ γλυκίσματα καὶ τελευταῖον μέγα κοχλιάριον τοῦ ζωμοῦ.

5. Τὰ ποτήρια τοῦ νεροῦ, τοῦ οἴνου ἢ καὶ τοῦ ζύθου, ἄνωθεν τοῦ πινακίου ἢ ὀλίγον πρὸς τὰ δεξιὰ.

6. Τὰς πετσέτας ἐντὸς τῶν πινακίων διπλωμένως ποικιλοτρόπως, ὥστε νὰ περιέχουν τὸ ψωμίον.

7. Τοποθετοῦμεν τὰ λοιπὰ ἀντικείμενα χρήσεως καὶ στολισμοῦ· δοχεῖα μὲ γλυκίσματα, ἄνθη κλπ.

8. Εἰς τὰ ἐπίσημα γεύματα μετὰ τὸν ζωμὸν πρόσφέρονται γύρω ἀπὸ τὸν ὑπηρέτην τὰ ὀρεκτικά.

9. Ἡ προσφορὰ τῶν φαγητῶν γίνεται καθὼς ὠρίσθη εἰς προηγούμενον κεφάλαιον.

10. Καλὸν εἶνε νὰ γενικευθῇ ἡ χρῆσις τῶν ὑάλινων δοχείων μὲ χλιαρὸν νερὸν καὶ λεπτὸν τεμάχιον λεμονίου. Ταῦτα μετὰ τὸ τέλος τῶν φαγητῶν διανέμονται ἐπάνω εἰς μικρὰ πετσετάκια ἐντὸς τῶν πινακίων τοῦ ὀπωρικοῦ. Ὁ τρώγων θέτει τὸ ὑάλινον δοχεῖον πρὸς τὰ δεξιὰ του ἐπάνω εἰς τὴν μικρὰν του πετσέταν καὶ τὸ μεταχειρίζεται μετὰ τὸ τέλος τοῦ γεύματος, διὰ νὰ πλύνῃ τὰ δάκτυλά του. Καὶ τὰ χεῖλη του ἢμπορεῖ νὰ καθορίσῃ ἑλαφρὰ μὲ τὴν χεῖρα· τὸ στόμα ὅμως καὶ οἱ ὀδόντες ποτὲ δὲν πλύνονται κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην.

Ὁ ὑπηρετῶν πρέπει νὰ εἶνε καθαρὰ ἐνδεδυμένος καὶ κτενισμένος. Αἱ ὑπηρετρίαι πρέπει νὰ φοροῦν λευκὴν ποδιάν, Ἡ ὑπηρεσία πρέπει νὰ γίνεται μὲ ἰδιαιτέραν προσοχὴν καὶ ἐπιτηδειότητα. Οἱ ὑπηρετοῦντες πρέπει νὰ προλαμβάνουν τὰς ἐπιθυμίας τῶν ξένων, πρὶν ἀναγκασθοῦν νὰ ζητήσουν.

Κ'.—Τὸ μαγειρεῖον

Ἡ διατήρησις τῆς τάξεως καὶ καθαριότητος εἰς τὸ μαγειρεῖον ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλὰς μικρὰς ὑπηρεσίας, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ γίνωνται ὅλαι εἰς τὴν ὥραν των, διὰ νὰ μὴ ἐπέρχεται ἀταξία καὶ διαταράσσεται ἡ εὐχαρίστησις τῆς οἰκιακῆς ἀσχολίας.

1. Τὰ μαγειρικὰ σκεύη πρέπει νὰ διατηροῦνται πάντοτε ἐν τάξει, διὰ νὰ μὴ ἀναγκαζώμεθα νὰ τὰ ἀναζητοῦμεν ὅταν τὰ χρειασθῶμεν. Ἐκαστὸν ἀντικείμενον πρέπει ἀφοῦ γίνῃ χρῆσις, νὰ τοποθετηθῇ πάλιν ἀμέσως εἰς τὴν θέσιν του. Ἀκάθαρτα σκεύη καὶ δοχεῖα τίθενται κατὰ εἶδη εἰς τράπεζαν, πλησίον τοῦ νεροχύτου.

2. Μεγάλῃ προσοχῇ ἀπαιτεῖται ὡς πρὸς τὴν καθαριότητα, ὅταν ἀνάπτεται τὸ μαγειρεῖον. Ὅσα κάρβουνα καὶ ξύλα πέσουν κατὰ γῆς, πρέπει ἀμέσως νὰ ἀφαιρεθοῦν μὲ τὸ σάρωθρον καὶ τὸ πτυάριον. Μόνη ἢ συνήθεια τῆς τάξεως δύναται νὰ διατηρήσῃ τὸ μαγειρεῖον εἰς εὐχάριστον καὶ εὐπρεπῆ κατάστασιν.

3. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον πρέπει νὰ σκουπίζωμεν ἀμέσως μὲ πανίον ὅσον νερὸν χυθῇ. Καὶ τὸ πανίον ὅμως δὲν τὸ ἀφίνομεν κάτω, ἀλλ' ἀμέσως τὸ θέτομεν εἰς τὴν θέσιν του.

4. Τὰ ἀρωματικά φυλάσσονται κατὰ εἶδη· τὰ δαφνόφυλλα, ἡ ρίγανη, ἡ κανέλλα καὶ τὰ μοσχοκάρυα δὲν πρέπει νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὸ συρτάριον.

5. Ὅσακις ἀπὸ πήλινα ἢ ὑάλινα δοχεῖα λαμβά-

νομεν μέρος τοῦ περιεχομένου, κλείνομεν ἀμέσως πάλιν τὰ δοχεῖα καὶ τὰ τοποθετοῦμεν ὅπου ἦσαν. Αἱ γεμᾶται φιάλαι φυλάττονται κλεισμέναι.

6. Εἰς τὴν καθαριότητα τοῦ μαγειρείου συντείνει καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν ἀπορριμμάτων κατὰ ὠρισμένην ὥραν.

7. Ὅταν καθαρίζονται κρομμύδια, φασόλια, φακαί, ρεβίθια, σαλατικά καὶ χόρτα, πατάται, ψάρια κλπ. τὰ ἀπορρίματα δὲν πρέπει νὰ μένουσιν μέχρι τέλους τοῦ μαγειρεύματος εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ μαγειρείου, ἀλλ' ἀμέσως νὰ συλλέγωνται καὶ νὰ ἀπομακρύνωνται.

8. Σπασμένα κελύφη αὐγῶν, ἀφοῦ στεγνώσουν χρησιμεύουν διὰ τὸν καθαρισμὸν φιαλῶν καὶ δοχείων.

9. Μεταχειρισμένα φύλλα τέϊου φυλλάσσονται πρὸς καθαρισμὸν τῶν ταπήτων (*Ἴδε κεφάλαιον IB').

10. Τὰ ἀπολείμματα τοῦ πάχους, ὅσα δὲν δύναται πλέον νὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς τὰ φαγητά, καθὼς καὶ τὸ λίπος, τὸ ὁποῖον ἐπιπέσει ἐπάνω εἰς τὸ νερὸν τῶν καθαριζομένων δοχείων, πρέπει νὰ συλλέγωνται εἰς ἰδιαιτέρον σκεῦος. Διότι ἐὰν ἐχύνοντο εἰς τὴν καταβόθραν τῆς οἰκίας θὰ ἐξέπεμπαν δυσωδίαν. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἡδύνατο νὰ φραχθῇ καὶ ὁ ὄχετός ἀπὸ τὸ πολὺ λίπος.

11. Ἡ οἰκοδέσποινα πρέπει νὰ ἔχη τὰς ἀπαιτούμενας γνώσεις διὰ τὴν προμήθειαν τῶν τροφίμων. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καλὸν εἶνε νὰ διδάσκωνται αἱ μαθήτριά της ἀνωτέρων τάξεων τῶν παρθεναγωγείων νὰ διακρίνουσιν τὰ διάφορα εἶδη καὶ τὰς

ποιότητας τῶν τροφίμων, καθὼς καὶ τὴν ἀξίαν των.

12. Τὰ ἀγορασθέντα τρόφιμα καθὼς καὶ τὰ περισσεύματα τῶν γευμάτων, φυλάσσονται εἰς τὴν ἀποθήκην ἢ εἰς δροσερὸν ὑπόγειον, ἰδίως κατὰ τὸ θέρος.

13. Τὰ περισσεύοντα φαγητὰ κενώνονται εἰς καθαρὰ πινάκια καὶ φυλάσσονται ἀφοῦ κρυώσουν.

14. Κατὰ τὴν φύλαξιν τῶν φαγητῶν ἀπαιτεῖται προσοχή, ὥστε νὰ μὴ τίθενται τὸ ἔν πλησίον ἄλλου, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ὀσμῆς του δύναται νὰ τὸ βλάψῃ.

15. Ἰδιαιτέρως δύσκολος εἶνε ἡ διατήρησις τῶν φαγητῶν κατὰ τὸ θέρος. Τότε πρέπει νὰ εὐρίσκωνται εἰς ὅσον τὸ δυνατόν δροσερώτερον καὶ σκιερώτερον μέρος. Προσέτι πρέπει νὰ γίνεται κυκλοφορία τοῦ ἀέρος εἰς τὴν ἀποθήκην.

16. Τὰ περισσεύματα τῶν φαγητῶν δὲν φυλάσσονται εἰς μετάλλια καὶ μάλιστα χάλκινα σκεύη, ἀλλὰ μόνον εἰς πηλίνα ἢ ἐκ πορσελάνης.

17. Κατὰ τὸ θέρος δυσκόλως διατηρεῖται τὸ νωπὸν κρέας περισσότερον τῆς μιᾶς ἡμέρας. Διὰ νὰ τὸ διατηρήσωμεν τὸ τυλίσομεν ἐντὸς πανίων βρεγμένων μὲ ξεῖδιον ἢ τὸ θέτομεν εἰς πάγον.

18. Τὸ ἐντὸς πάγου φυλαττόμενον κρέας θέτομεν εἰς σάκκον ἐκ λινοῦ, ἐὰν δὲν ἔχωμεν συρματοπλεκτον φανάριον, διὰ νὰ τὸ προφυλάττωμεν ἀπὸ τὰς μυίας τοῦ κρέατος.

19. Καὶ τὰ κρομμύδια καὶ τὰ ξηρὰ ὀπωρικά τίθενται ἐντὸς λινῶν σάκκων, καὶ ἀφοῦ δεθοῦν κρεμῶνται.

20. Τὸ νωπὸν βούτυρον διατηροῦμεν κατὰ τὸ θέ-

ρος ἐντὸς ψυχροῦ νεροῦ, τὸ ὁποῖον ἀλλάσσομεν πολ-
λάκις τῆς ἡμέρας

21. Τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας περὶ μαγειρικῆς πε-
ριέχουν τὰ εἰδικὰ βιβλία ἀπὸ τὰ ὁποῖα πᾶσα οἰκο-
δέσποινα πρέπει νὰ ἔχη ἓν ἀντίτυπον.

22. Αἱ χεῖρες τοῦ μαγειρεύοντος πρέπει νὰ πλύ-
νονται συχνότατα μὲ ζεστὸν νερὸν καὶ σάπωνα.
Ἐὰν ἐκράτει ψάρια ἢ ὅ,τι ἄλλο ἔχον δυνατὴν ὄσμην,
τότε πρέπει, πρὶν ἐγγύση ἄλλο τι, νὰ πλυθῆ ἔπανει-
λημμένως.

23. Εἰς τὸ μαγειρεῖον πρέπει νὰ εὐρίσκεται πάν-
τοτε εἰς ὄρισμένην θέσιν, πλησίον τοῦ νεροχύτου,
πρόχειρος καθαρὰ πετσέτα διὰ τὰς χεῖρας. Πλησίον
τῆς φωτιᾶς εἰς ἰδιαιτέραν κρεμάστραν πρέπει νὰ
ὑπάρχουν ἐπίτηδες πετσέται διὰ τὰ ποτήρια, τὰ πι-
νάκια κλπ. ὡς καὶ διὰ τὰ διάφορα μετάλλινά σκευῆ.

24. Δι' ἐκάστην χύτραν ἢ κατσαρόλαν μεταχει-
ριζόμεθα ἰδιαιτέρον ξύλινον κοχλιάριον διὰ τὸ ἀνα-
κάτωμα τῶν φαγητῶν, καὶ ἄλλο μέγαν ξύλινον ἢ
μετάλλινον διὰ τὸ κένωμα. Ἄλλὰ καὶ διὰ νὰ περι-
χύνωμεν τὴν σάλτσαν ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρον κοχλιά-
ριον. Τὰ διάφορα κοχλιάρια, ἀφοῦ τὰ μεταχειρισθῶ-
μεν, τὰ ἀφίνομεν ἐντὸς πινακίου ἐπάνω εἰς τὴν
τράπεζαν τοῦ μαγειρείου, διότι εἶνε ρυπαρώτατον
νὰ ρίπτονται εἰς τὴν τράπεζαν.

25. Διὰ νὰ δοκιμάσωμεν τὸ φαγητὸν δὲν πρέπει
ποτὲ νὰ φέρωμεν τὸ κοχλιάριον τῆς χύτρας εἰς τὸ
στόμα, ἀλλὰ νὰ ἔχωμεν ἄλλο ἰδιαιτέρον, ἐντὸς τοῦ
ὁποίου κενώνομεν ὀλίγον φαγητὸν ἀπὸ τὸ μέγαν
κοχλιάριον.

26. Ἄς ἀποφύγωμεν νὰ δοκιμάζωμεν πολὺ ζεστὰ
τὰ φαγητά, διότι βλάπτονται οἱ ὀδόντες καὶ ὁ στό-
μαχος. Ἐκτὸς τούτου δυσκόλως διακρίνεται τότε ἡ
γεῦσις τῶν φαγητῶν.

27. Ὅταν μαγειρεύωμεν ἄς ἀποφεύγωμεν πᾶν
ἔτι δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν καλὴν γεῦσιν τῶν φα-
γητῶν ἢ καὶ νὰ εἶνε βλαβερὸν εἰς τὴν ὑγείαν.

28. Τὰ φαγητά, ὅταν ἐμαγειρεύθησαν εἰς χάλ-
κινα γανωμένα σκευῆ, πρέπει ἀμέσως νὰ κενώνων-
ται. Ἐν γένει τὰ ἔτοιμα φαγητά δὲν πρέπει νὰ μέ-
νουν ἐντὸς μεταλλίνων σκευῶν.

29. Διὰ νὰ διατηροῦν ὄραϊον χρῶμα τὰ σπανά-
κια, τὰ λάχανα καὶ τὰ νωπὰ φασόλια, τὸ καλλίτε-
ρον εἶνε νὰ μαγειρεύωνται ἐντὸς χαλκίνων σκευῶν
μὲ πολὺ δυνατὴν φωτιάν.

30. Ἡ ἐργασία τοῦ μαγειρείου εὐκολύνεται πολὺ
διὰ τῆς τάξεως καὶ τῆς καταλλήλου διαιρέσεως τοῦ
χρόνου.

31. Διὰ τῆς καλῆς διανομῆς τῆς ἐργασίας δύνα-
ται καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μαγειρεύματος νὰ
πλυθοῦν μερικὰ σκευῆ, τὸ ὁποῖον εὐκολύνει πολὺ
τὴν κατόπιν ἐργασίαν.

32. Ἡ καλὴ διανομὴ καὶ ἡ πρακτικὴ κατάταξις
τῶν διαφόρων ἀσχολιῶν ἔχει πολλὴν σημασίαν διὰ
τὰς γυναικείας ἐργασίας. Ἡ οἰκιακὴ εἰρήνη, ἡ ἀνε-
σις καὶ ἡ εὐχαρίστησις τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς
ἐξαρτῶνται οὐσιωδῶς ἐκ τούτου. Αἱ κόραι πρέπει
νὰ γυμνάζωνται εἰς τὰς ἀσχολίας τῆς οἰκίας ἀπὸ
τὴν νεαρωτάτην ἡλικίαν.

33. Εἰς τὴν μαγειρικὴν οἰκονομοῦμεν καὶ χρόνον καὶ καύσιμον ὕλην, ὅταν γνωρίζωμεν νὰ τοποθετοῦμεν καλὰ τὰς χύτρας εἰς τὴν φωτιάν. Ἀφῶ βράση τὸ περιεχόμενον μιᾶς χύτρας, τὴν παραμερίζομεν καὶ θέτομεν ἀντ' αὐτῆς ἄλλην, ἣ ὅποια χρειάζεται περισότερον καιρὸν διὰ νὰ βράση, εἰς δὲ τὸ θερμότερον μέρος τῆς ἐστίας τοποθετοῦμεν τελευταίας ἐκείνας τὰς χύτρας ὅσον τὸ περιεχόμενον πολὺ γρήγορα μαγειρεύεται. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὅλα μαγειρεύονται εἰς τὴν πρέπουσαν ὥραν, ἀπαλασσόμεθα δὲ ἀπὸ τὴν ἀνησυχίαν διὰ τὴν ἐγκαιρον ἐτοιμασίαν τῶν φαγητῶν. Ὅπως πᾶσα ἄλλη ἐργασία τοιουτοτρόπως καὶ ἡ μαγειρικὴ πρέπει νὰ καθίσταται εὐχάριστος ἐνασχόλησις.

34. Κατὰ τὴν ἐτοιμασίαν τῶν φαγητῶν τῆς ἡμέρας, ἠμπορεῖ νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ γεῦμα τῆς ἐπομένης.

35. Τὰ χρησιμεύοντα σκεύη χωρίζονται κατὰ εἶδη. Ἡ ἀκατάστατος τοποθέτησις τῶν γίνεται πολλάκις ἀφορμὴ ζημιῶν.

36. Τὰ κυριώτερα κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν σκευῶν εἶνε· πλύσιμον, ἀπόπλυμα, στράγγισμα καὶ στέγνωμα. Ἀπαιτοῦνται λοιπὸν τρεῖς λεκάναι· ἀλλ' ἀντὶ τῆς τρίτης λεκάνης ἠμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ἰδιαιτέρα τράπεζα καὶ μάλιστα μαρμαροστρωμένη.

37. Τὰ σκεύη πλύνονται καλὰ μὲ ζεστὸν νερόν, σάπωνα καὶ σόδαν ἢ πότασσαν, ἐντὸς τῆς πρώτης λεκάνης· κατόπιν πλύνονται μὲ καθαρὸν ζεστὸν νερόν εἰς

τὴν δευτέραν λεκάνην, τοποθετοῦνται δὲ ἀνεστραμμένα εἰς τὴν τελευταίαν λεκάνην, ἢ ἐπὶ τῆς τράπεζης διὰ νὰ στραγγίσουν. Ἐπειτα στεγνώνονται μὲ καθαρὰς πετσέτας καὶ τοποθετοῦνται εἰς τὰς θέσεις τῶν.

38. Κατὰ τὴν πλύσιν τῶν σκευῶν πρέπει νὰ διατηρῆται ἡ ἀκόλουθος τάξις· 1ον τὰ ὑάλινα, 2ον τὰ ἐκ πορσελάνης, 3ον τὰ μαχαιροπήρουνα, 4ον τὰ πῆλινα ἀγγεῖα, 5ον τὰ ξύλινα δοχεῖα καὶ 6ον τὰ ἐκ κασιτέρου, χαλκοῦ καὶ σιδήρου σκεύη.

39. Τὰ ποτήρια πλύνονται μὲ χλιαρὸν νερόν, ἀποπλύνονται μὲ ψυχρὸν καὶ στεγνώνονται μὲ καθαρὰν πετσέταν. Τὰ ποτήρια τοῦ οἴνου καὶ ἐν γένει τὰ λεγόμενα δισκοπότηρα, κρατοῦμεν κατὰ τὸ πλύσιμον ὡς καὶ κατὰ τὸ στέγνωμα ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος μὲ προσοχὴν, διότι ἠμποροῦν εὐκόλως νὰ σπάσουν. Τὴν πετσέταν κρατοῦμεν μὲ τὰς δύο χεῖρας.

40. Αἱ λαβαὶ τῶν φλυτζανίων, τῶν δοχείων καὶ τῶν ἀγγείων καθαρίζονται μὲ μικρὰν ψήκτραν.

41. Τὸ μετάλλινον μέρος τῶν μαχαιρίων καὶ πηρουρίων πλύνεται καλὰ μὲ θερμὸν νερόν· αἱ λαβαὶ ὅμως, ἰδίως ὅταν εἶνε ἀπὸ ξύλον ἢ κόκκαλον, ἀποπλύνονται ἑλαφρὰ καὶ στεγνώνονται ἀμέσως, διότι καταστρέφονται ἂν μείνουν εἰς τὸ νερόν.

42. Τὰ ξύλινα σκεύη τρίβονται δυνατὰ μὲ ψήκτραν καὶ ζεστὸν νερόν, σάπωνα καὶ πότασσαν ἢ καὶ μὲ ἄμμον, ἀποπλύνονται ἐντὸς καθαροῦ νεροῦ καὶ κατόπιν στεγνώνονται.

43. Διὰ τὸ καθάρισμα τῶν ἐκ κασιτέρου καὶ χαλ-

κοῦ σκευῶν μεταχειριζόμεθα ζεστόν νερόν με πότασσαν ἢ σόδαν· ὅπου δὲ συνηθίζεται ἡ καῦσις τῶν ξύλων, χρησιμοποιεῖται ἡ βρασμένη στάκτη (ἄλισιβα). Τὰ σκεύη αὐτά, ἀφοῦ τριφθοῦν δυνατά, ἀποπλυθοῦν καὶ σκουπισθοῦν, τίθενται ἐπάνω εἰς τὴν θερμὴν ἐστίαν ἢ εἰς τὸν ἥλιον, διὰ νὰ στεγνώσουν ξητελῶς. Εἰς τὸ τέλος στιλβώνονται με σκόνην ἰδίας τέραν ἢ με τὴν πέτραν τῶν πηρουνίων, τοῦτο ὅμως δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ γίνεται καθ' ἡμέραν.

44. Τὰ σιδηρᾶ σκεύη καθαρίζομεν με σαπωνά· δαν καὶ ἄμμον καὶ τρίβομεν δυνατά με χονδρὸν πανίον, κατόπιν τὰ ἀποπλύνομεν καὶ τέλος τὰ στεγνῶν ομεν με ἰδιαιτέραν πετσέταν.

45. Ἀφοῦ τελειώσῃ τὸ καθάρισμα τῶν σκευῶν καθαρίζεται ἡ ἐστία με σκληρὰν βοῦρτσαν, ἐὰν εἶνε σιδηρᾶ, καὶ με σπόγγον καὶ νερόν, ἐὰν εἶνε πλακοστρωμένη.

46. Κατόπιν καθαρίζεται τὸ μαγειρεῖον, δηλαδὴ πλύνονται τὰ σανιδώματα τῶν παραθύρων, τὰ τραπέζια, ἡ πινακοθήκη, σκουπίζονται, με καλὰ στυμμένον πανίον καὶ τέλος σφουγγαρίζεται τὸ πάτωμα.

47. Ἐπειτα σαπωνίζεται ὁ νεροχύτης καὶ τρίβεται καλὰ με βοῦρτσαν.

48. Ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος πρέπει νὰ γίνεται ἐν τελείῃ καθαρισμὸς τοῦ μαγειρείου. Κατάλληλος ἡμέρα εἶνε ἡ Παρασκευή, διότι τὸ Σάββατον γίνεται τὸ γενικὸν καθάρισμα τῶν δωματίων.

49. Τὸ καθάρισμα αὐτὸ διευκολύνεται, ἐὰν κατὰ τὰς ἡμέρας, κατὰ τὰς ὁποίας τὸ μαγεῖρευμα ἀπαι-

τεῖ ὀλιγώτερον καιρόν, καθαρίζονται διαδοχικῶς τὰ διάφορα μαγειρικὰ σκεύη. Χρησιμοποιεῖται με τὸν τρόπον τοῦτον καὶ τὸ διαρκῶς ὑπάρχον ζεστόν νερόν.

50. Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς τακτοποιοῦνται ἐπίσης τὰ συρτάρια καὶ αἱ ἀποθήκαι τῶν τροφίμων.

ΚΑ'. — Καθάρισμα ἀργυρῶν σκευῶν

Τὸ καθάρισμα τῶν ἀργυρῶν σκευῶν ἀπαιτεῖ ἰδιαιτέραν προσοχὴν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐκτελεῖται συνήθως ἀπὸ τὴν ἰδίαν οἰκοδέσποιναν, ἢ τοῦλάχιστον ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψίν της. Κατὰ τὸ καθάρισμα δὲν ἐγγίζομεν τὰ ἀργυρᾶ σκεύη με τὰς χεῖρας.

1. Τὰ θαμβωμένα ἀργυρᾶ σκεύη καθαρίζομεν ὡς ἑξῆς·

Βυθίζομεν ῥάκος φανέλλας ἢ καλλίτερα μαλακοῦ δέρματος εἰς ἰδιαιτέραν σκόνην, ἀχνίζομεν τὸ πρὸς καθάρισμα ἀντικείμενον καὶ τὸ τρίβομεν. Τὰ σκαλίσματα καθαρίζομεν με μικρὸν χρωστήρα. Κατόπιν τὰ σκουπίζομεν καλὰ με μαλακὴν βοῦρτσαν καὶ ἐπειτα με καθαρὸν λινὸν πανίον. Ἐντὶ τῆς ἰδιαιτέρας σκόνης διὰ τὸ καθάρισμα τῶν ἀργυρῶν σκευῶν ἡμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ καὶ σκόνη ἀπὸ κόκκαλον σουπιᾶς. Ὅταν τὰ σκεύη δὲν εἶνε πολὺ ἀκάθαρτα, ἀρκεῖ μόνο τρίψιμον με πανίον καὶ σκούπισμα με καθαρὸν μαλακὸν λινόν.

2. Τὰ πολὺ ἀκάθαρτα ἀργυρᾶ σκεύη πλύνονται με

σαπωνάδαν ἢ διάλυσιν σόδας, κατόπιν στεγνώνονται, στιλβώνονται μὲ σκόνην καὶ σκουπίζονται μὲ μαλακὴν ψήκτραν καὶ λιγὸν πανίον. Τὰς κηλίδας τῶν ἀργυρῶν ἀντικειμένων ἀφαιροῦμεν προσθέτοντες εἰς τὸ νερὸν ὀλίγον οἰνόπνευμα ἢ ἀμμωνίαν. Ταῦτα ὁμῶς μεταχειριζόμεθα ὅσον τὸ δυνατὸν σπανιώτερον διότι φθείρουν πολὺ τὰ ἀργυρᾶ σκεύη.

ΚΒ'.—Καθάρισμα λυχνιῶν.

Τὸ φῶς παρημελημένης λυχνίας εἶνε ὄχι μόνον δυσάρεστον, ἀλλὰ καὶ βλαβερὸν εἰς τὴν ὑγείαν καὶ ἰδίως εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Διὰ τὰ εἶνε αἱ λυχνίαι πάντοτε εἰς καλὴν κατάστασιν πρέπει νὰ καθαρίζωνται καθ' ἑκάστην τοῦτο γίνεται συνήθως τὴν ἡμέραν, ἀφοῦ τελειώσουν αἱ σπουδαιότεραι οἰκιακαὶ ἐργασίαι.

1. Διὰ τὸ καθάρισμα τῶν λυχνιῶν ἀπαιτοῦνται τὰ ἑξῆς· Ἰδιαιτέρα ψήκτρα διὰ τοὺς ὑαλίνοὺς κυλίνδρους, δύο καθαραὶ πετσέται, ἓν ψαλλίδιον διὰ τὰ φυτίλια καὶ μαλακὸν χαρτίον, —κατὰ προτίμησιν ἔφημερίδος.

2. Τοὺς καπνισμένους ὑαλίνοὺς κυλίνδρους καθαρίζομεν πρῶτον μὲ τὴν ἰδιαιτέραν ψήκτραν. Ἐπειτα τοὺς ἀχνίζομεν ἐσωτερικῶς καὶ τοὺς τρίβομεν πάλιν δυνατά, πρῶτον μὲ τὴν ψήκτραν καὶ κατόπιν μὲ καθαρὰν πετσέταν, τὴν ὁποίαν περνῶμεν μέσα εἰς τὸν κύλινδρον. Καὶ τέλος τοὺς τρίβομεν ἐξωτερικῶς μὲ τὴν καθαρὰν πετσέταν, μὲ τὴν ὁποίαν τοὺς κρατοῦμεν.

3. Καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τῶν λυχνιῶν, ὅσα εἶνε ἀπὸ ὑάλου ἢ πορσελάνην, ἐκτὸς τοῦ καθημερινοῦ ἔσκαο νίσηματος, πλύνονται ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος ἐντὸς διαλύσεως σόδας, ἀποπλύνονται καὶ στεγνώνονται. Κατὰ τὸ ἐβδομαδιαῖον καθάρισμα τῶν λυχνιῶν καὶ οἱ ὑάλινοι κύλινδροι πλύνονται μὲ διάλυσιν σόδας καὶ ἀποπλύνονται μὲ καθαρὸν νερὸν.

4. Τὰ φυτίλια τρίβονται καθημερινῶς μὲ χαρτίον μόνον ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος κόπτονται μὲ ψαλλίδιον, σύμφωνα μὲ τὸ σχῆμα τοῦ στομίου τῆς λυχνίας, διὰ τὰ ἔχωμεν ἴσην φλόγα καὶ ν' ἀποφεύγωμεν τὸ κάπνισμα.

5. Ἐπειδὴ δύσκολα πλύνονται τὰ λαδωμένα πανία, κρατοῦμεν τὸ ρυπαρὸν μέρος τῶν λυχνιῶν μὲ ἔφημερίδα. Μ' ἔφημερίδας καθαρίζομεν καὶ τὰ δοχεῖα τοῦ ἐλαίου καὶ πετρελαίου πρὶν μεταχειρισθῶμεν τὴν ἰδιαιτέραν πετσέταν.

6. Τὰ φυτίλια ἀλλάσσονται τοῦλάχιστον τετράκις τοῦ ἔτους. Τὰ παλαιὰ φυτίλια ἀναδίδουν ἀσθενὲς φῶς.

7. Ὁ μηχανισμὸς τῆς λυχνίας πρέπει καθ' ἡμέραν νὰ σκουπίζεται, τοῦλάχιστον δὲ ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος νὰ καθαρίζεται. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀποξυεταὶ μὲ καρφίδα ἢ μαχαίριον· τὰ δὲ ἐξωτερικὰ μετὰλλινα μέρη τρίβονται μὲ σκόνην.

8. Τὸ μέρος τῆς λυχνίας ὅπου τίθεται τὸ πετρέλαιον ἢ τὸ ἔλαιον, καθαρίζεται μὲ θερμὸν νερὸν καὶ σάπωνα ἢ σόδαν.

9. Ποτὲ δὲν προσθέτομεν πετρέλαιον εἰς λυχνίαν ἀναμμένην, διότι ἡμπορεῖ εὐκόλα νὰ γίνῃ ἐκρηξις.

10. Διὰ νὰ σβύσωμεν τὴν λυχνίαν χαμηλώνομεν ὀλίγον τὸ φῶς καὶ φυσῶμεν τὴν φλόγα τοῦτο ὅμως δὲν πρέπει νὰ γίνεται ἐντὸς δωματίου, διότι καὶ ἡ ὄσμη εἶνε δυσάρεστος καὶ ὁ καπνὸς βλαβερός.

ΚΤ'.—Καθάρισμα ἐνδυμάτων καὶ ὑποδημάτων

Μέρος τῆς οἰκιακῆς τάξεως ἀποτελεῖ καὶ ἡ φροντίς περὶ τῆς καθαριότητος τῶν ἐνδυμάτων. Ἡ περιποίησις των ὅχι μόνον ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὴν εὐπρέπειαν, ἀλλ' εἶνε καὶ ἀναγκαία διὰ τὴν ὑγείαν.

α') Καθάρισμα τῶν ἐνδυμάτων

1. Ἐφοῦ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν οἰκίαν, πρέπει νὰ καθαρίζονται ἐπιμελῶς τὰ ἐνδύματα, ὅσα ἐφοροῦμεν ἔξω· τοῦτο δὲν πρέπει νὰ γίνεται ἐντὸς τοῦ κοιτῶνος, ἀλλὰ εἰς ἄλλο κατάλληλον μέρος.

2. Τὰ ἰδρωμένα, τὰ βρεγμένα ἢ τὰ λασπωμένα ἐνδύματα πρέπει πρῶτον νὰ κρεμῶνται διὰ νὰ στεγνώσουν.

3. Τὰ κυριώτερα τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ἐνδυμάτων εἶνε· τὸ τίναγμα, τὸ βούρτσισμα, καὶ τὸ καθάρισμα τῶν κηλίδων.

4. Διὰ νὰ τιναχθοῦν μερικὰ ἀπὸ τὰ γυναικεῖα φορέματα, — καθὼς τὰ μεταξωτά, τὰ λεπτὰ μάλλινα καὶ

τὸ ἀπὸ ὕφασμα ἀραιόν, — δὲν πρέπει νὰ κτυπῶνται· ἀρκεῖ νὰ τὰ κρατοῦμεν ἀπὸ τὴν ζώνην καὶ νὰ τὰ ἀνατινάσσωμεν.

5. Τὰ μάλλινα φορέματα μετὰ τὸ τίναγμα βουρτσίζονται καὶ ἀπὸ τὰς δύο ὕψεις. Πρῶτον καθαρίζομεν τὸ κάτω μέρος (ποδόγυρον), κατόπιν δὲ ὀλόκληρον τὴν φούσταν· ἀκολούθως βουρτσίζομεν ἐπιμελῶς τὸ ἐπάνω μέρος καὶ τελευταῖον βουρτσίζομεν ὀλόκληρον τὸ φόρεμα ἀπὸ τὴν καλὴν ὕψιν.

6. Τὰ μεταξωτά, ἀφοῦ τιναχθοῦν, βουρτσίζονται μόνον ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν ὕψιν· ἡ καλὴ ὕψις καθαρίζεται βαθμηδὸν ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω με καθαρὸν λιπὸν πανίον.

7. Καλὸν εἶνε νὰ μεταχειριζώμεθα δύο ψήκτρας, μίαν διὰ τὸ ἐσωτερικὸν μέρος τῶν ἐνδυμάτων καὶ ἄλλην διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

8. Ἐὰν ὑπάρχη μία μόνον ψήκτρα, τότε, ἀφοῦ καθαρίσωμεν τὸ ἐσωτερικὸν μέρος τῆς φούστας, τρίβομεν τὴν ψήκτραν εἰς τεμάχιον χαρτίου, τὸ ὁποῖον θέτομεν εἰς τὴν ἄκραν τραπέζης ἢ καθίσματος. Ἐφοῦ τρίψωμεν καλὰ τὴν ψήκτραν εἰς τὸ χαρτίον, τὸ ἀλλάσσομεν μέχρις οὔ τὸ χαρτίον τριβόμενον μείνη καθαρόν.

9. Αἱ ψήκτραι πρέπει νὰ καθαρίζονται πολλάκις μετὸν τρόπον αὐτόν, ἰδίως ἐὰν ἐβουρτσίσωμεν φόρεμα βαθέος χρώματος καὶ πρόκειται νὰ καθαρισθῇ ἄλλο ἀνοικτοῦ χρώματος.

10. Τὰ ἀνοικτοῦ χρώματος ἐνδύματα καθαρίζονται πρῶτα, διότι ἀπὸ τὸ καθάρισμα ὅχι μόνον αἱ

ψηκτραι καὶ αἱ χεῖρες λερώνονται, ἀλλὰ καὶ ὁ ἄηρ τοῦ μέρους ἐκείνου μολύνεται.

11. Διὰ τοῦτο καθ' ὅσον καθαρίζομεν τὰ ἐνδύματα, τὰ μεταφέρομεν ἄλλοῦ.

12. Κατὰ τὸ καθάρισμα τῶν ἐνδυμάτων ἄς σκεπάζωμεν τὴν κεφαλὴν μὲ λεπτὸν ὕφασμα.

13. Αἱ περισσότεραι κηλίδες ἐξαλείφονται ἂν τριφθοῦν μὲ ζεστὸν νερὸν καὶ καθαρὸν λινὸν πανίον. Κατόπιν ὅμως ἡ κηλὶς πρέπει νὰ τριφθῇ μὲ στεγνὸν ὕφασμα. Τὸ τρίψιμον γίνεται πάντοτε σύμφωνα μὲ τὴν φορὰν τοῦ ὑφάσματος.

14. Αἱ λιπαραὶ κηλίδες καθαρίζονται μὲ ἀραιωμένην ἀμμωνίαν, βενζίναν ἢ τερεβινθίνην. Διὰ νὰ ἀφαιρέσωμεν τὴν δυσάρεστον ὀσμὴν, τρίβομεν εἰς τὸ τέλος τὴν θέσιν τῆς κηλίδος μὲ πανίον καὶ θερμὸν νερόν.

15. Αἱ κηλίδες τοῦ ἐλαίου ἐξαλείφονται μὲ τερεβινθίνην, αἱ δὲ κηλίδες πίσης μὲ νοπὸν ἀνάλατον βούτυρον. Ἡ ἐκ τοῦ βουτύρου παραγομένη κηλὶς ἐξαλείφεται πάλιν διὰ τοῦ ἀνωτέρω ὑποδειχθέντος τρόπου.

16. Κατάλληλος διὰ τὸ καθάρισμα ἐνδυμάτων, ἰδίως βαθέος χρώματος, εἶνε ἡ εἰς τὰ παντοπωλεῖα πωλουμένη ρίζα, ἡ κοινῶς λεγομένη «τζουένι». Ἡ ρίζα αὐτὴ βράζεται εἰς νερόν, τὸ ὁποῖον μεταχειριζόμεθα διὰ τὴν πλύσιν κηλιδωμένων ἐνδυμάτων ἢ καὶ διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν κηλίδων, μὲ μικρὰν ψήκτραν.

17. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ καθαρίσματος εἶνε καλὸν

νὰ μένουν τὰ ἐνδύματα ὀλίγην ὥραν εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα.

18. Εἰς τὰς ἱματιοθήκας πρέπει νὰ φροντίζωμεν ὥστε εἰς τὸ βάθος νὰ κρεμῶμεν τὰ ὀλιγότερον ἐν χρήσει, ἐμπρὸς δὲ τὰ συχνότερον χρησιμεύοντα.

19. Τὰ ἐνδύματα δὲν πρέπει νὰ κρεμῶνται τὸ ἐν ἐπάνω εἰς τὸ ἄλλο, διότι βλάπτεται τὸ σχῆμά των.

20. Ἐὰν ἀποφεύγωμεν ἐπίσης νὰ κρεμῶμεν δύο φούστας εἰς τὸ αὐτὸ καρφίον. Ἐκάστου φορέματος πρέπει, εἰ δυνατόν, νὰ εἶνε κρεμασμένα χωριστὰ τὸ ἐπάνω καὶ τὸ κάτω μέρος.

21. Τὰ μαῦρα ἐνδύματα δὲν φυλάσσονται πλησίον ἄλλων ἀνοικτοῦ χρώματος.

22. Ἐὰν ὑπάρχουν ποικίλα ἀνοικτοῦ χρώματος εἰς βαθύχρωμα ἐνδύματα, σκεπάζονται μὲ ἰδιαιτέρον πανίον.

23. Τὰ κινητὰ ἐπιστήθια (πλαστρόν), περιλαίμια, κλπ. δὲν ἀφίνονται ἐπάνω εἰς τὰ φορέματα, ἀλλὰ φυλάσσονται χωριστά.

24. Τὰ ἑσωφόρια δὲν κρεμῶνται εἰς τὴν ἱματιοθήκην, ἀλλὰ διπλώνονται τακτικὰ καὶ φυλάσσονται εἰς συρτάρια.

25. Τὰ γυναικεῖα καπέλλα μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν οἰκίαν, φυσῶνται, ξεσκονίζονται καὶ τίθενται εἰς τὴν θέσιν των. Διὰ τὰ γυναικεῖα καπέλλα ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρα ἐπιμέλεια, διότι καθαρίζονται δυσκολώτερα ἀπὸ τὰ ἀνδρικὰ καὶ χάνουν διὰ τῆς κακῆς χρήσεως τὴν καινουργῆ των ὄψιν. Ὄθεν βουρτσίζονται, καθὼς καὶ τὰ βελούδινα καὶ μετα-

ζωτὰ ὑφάσματα, μὲ ἰδιαιτέραν πολὺ μαλακίην ψήκτραν.

26. Τὰ δερμάτινα χειρόκτια δὲν πρέπει νὰ τυλίσσωνται, οὔτε νὰ διπλώωνται. Ἀφοῦ φυσηθοῦν καὶ τραβηχθοῦν τὰ δάκτυλα, φυλάσσονται εἰς τὰς ὠρισμένας θήκας ἢ εἰς συρτάρια.

27. Καλὸν εἶνε νὰ ἀερίζωμεν ἐνίοτε τὰ χειρόκτια, ἀφίνοντες ἐπὶ τινὰ ὄραν ἀνοικτὰς τὰς θήκας τῶν.

28. Τὰ ἀνδρικὰ ἐνδύματα κτυποῦνται πρῶτον ἀπὸ τὴν καλὴν ὄψιν, τὰ θυλάκια γυρίζονται ἔξω καὶ καθαρίζονται· μετὰ ταῦτα βουρτσίζονται ἀπὸ τὴν ἀνάποδην, στρέφονται πάλιν καὶ βουρτσίζονται ἀπὸ τὴν καλήν. Διὰ νὰ βουρτσοισθοῦν τὰ ἐνδύματα ἤμποροῦν νὰ στρωθοῦν ἐπάνω εἰς τράπεζαν. Ἡ ψήκτρα πρέπει νὰ παρακολουθῇ τὴν φορὰν τοῦ ὑφάσματος. Τὰ περιλαίμια τῶν ἀνδρικῶν ἐνδυμάτων εἶνε ἀνάγκη νὰ τρίβωνται συχνὰ μὲ ζεστὸν νερὸν καὶ καθαρὸν τεμάχιον ὑφάσματος.

β') Τὰ ὑποδήματα.

Τὰ κακῶς προσαρμοζόμενα ὑποδήματα ὄχι μόνον προξενοῦν στενοχωρίαν, ἀλλὰ ἀσχημίζουν τὴν στάσιν καὶ τὸ βάδισμα. Τὰ βαρῆα ὑποδήματα προκαλοῦν βαρὺ βάδισμα καὶ κουράζουν. Τὰ δὲ ρυπαρὰ καὶ ξεσχισμένα ὑποδήματα ἐξευτελίζουν τὸν ἄνθρωπον. Ἄλλην ἐντύπωσιν κάμνει ὁ φορῶν καλὰ ὑποδήματα καὶ ἄλλην ὁ ἔχων τοιαῦτα ἀπεριποίητα. Ὅταν περιποιούμεθα τὰ ὑποδήματα, τότε καὶ περισσό-

τερον διατηροῦνται εἰς καλὴν κατάστασιν καὶ ἱκανὰ χρήματα οἰκονομοῦνται, ἰδίως εἰς πολυμελεῖς οἰκογενεΐας.

1. Τὰ ἐν χρήσει δερμάτινα ὑποδήματα πρέπει καθ' ἡμέραν νὰ καθαρίζωνται καὶ νὰ βάρωνται.

2. Διὰ τὸν καθαρισμὸν χρησιμεύει ἐπίτηδες ψήκτρα ὑποδημάτων. Ἡ ξηρὰ λάσπη ἀποξέεται μὲ τεμάχιον ξύλου.

3. Διὰ τὸ βάψιμον χρειάζονται δύο ψήκτρα μίᾳ μικροτέρα διὰ τὴν βαφήν καὶ ἄλλη πυκνότερα καὶ πλεόν μαλακὴ διὰ τὸ στίλβωμα.

4. Τὴν ψήκτραν κρατοῦμεν ἀπὸ τὸ ξύλον· διότι, ἐὰν πιέσωμεν τὰς τρίχας, καὶ τὴν ψήκτραν βλάπτωμεν καὶ τὰς χεῖρας λερώνομεν.

5. Τὰ ὑγρὰ ὑποδήματα πρέπει νὰ στεγνώνονται καλὰ πρὶν καθαρισθοῦν, ὄχι ὅμως ἐπὶ τῆς ἐστίας ἢ εἰς ἀναμμένην θερμάστραν, διότι καταστρέφονται.

6. Διὰ τὰ ὑποδήματα ἀπὸ λεπτότερον ἢ ἀπὸ χρωματιστὸν δέρμα μεταχειρίζομεθα ἐπίτηδες βερνίκια ἢ βαφάς. Ἀφοῦ καθαρισθοῦν καλὰ τὰ ὑποδήματα καὶ ἀλειφθοῦν μὲ μικρὰν ψήκτραν ἢ τεμάχιον πανίου, τρίβονται μὲ μεγάλην ψήκτραν καὶ τέλος στίλβωνται μὲ μάλλινον ἢ βελουδίνον ὑφασμα.

7. Αἱ γαλόσσαι μόνον πλύνονται.

8. Διὰ τὰ ὑποδήματα ἀπὸ ὑφασμα χρειάζεται ἰδιαιτέρα ψήκτρα, μὲ τὴν ὁποίαν καθαρίζεται μόνον τὸ ὑφασμα. Κατὰ τὴν βαφήν καὶ τὴν στίλβωσιν τῶν δερματίνων μερῶν δὲν πρέπει νὰ ἐγγίξεται τὸ ὑφασμα.

9. Τὰ στιλπνὰ ὑποδήματα (λουστρίνια) τρίβονται μόνον μὲ ὕφασμα, κατόπιν δὲ ἀλείφονται μὲ ἔλαιον καὶ πάλιν τρίβονται.

10. Αἱ ἐμβάδες καὶ τὰ οἰκιακῆς χρήσεως χαμηλὰ ὑποδήματα, τὰ ὅποια εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ ὕφασμα, πρῶτον κτυποῦνται καὶ κατόπιν βουρτσίζονται μὲ τὴν ἰδιαιτέραν ψήκραν.

ΚΔ'.—Καλλιέργεια ἀνθέων

Δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχη οἰκία χωρὶς ἀνθη. Τὰ ἀνθη, καὶ αὐταὶ αἱ ἀπλούστεραι γλάστραι, φαιδρύνουν τὴν ὄψιν τοῦ δωματίου. Ἄλλὰ καὶ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἢ καλλιέργεια τῶν ἀνθέων εἶνε σκόπιμος καὶ εὐχάριστος ἐνασχόλησις. Ποία οἰκοδέσποινα δὲν αἰσθάνεται χαρὰν βλέπουσα τὰ φυτὰ ἀναπτυσσόμενα καὶ ἀνθοῦντα χάρις εἰς τὰς φροντίδας τῆς; Ἐν τούτοις ἢ καλλιέργεια τῶν ἀνθέων ἀπαιτεῖ καὶ πεῖραν καὶ στοργήν. Ὅσον προσεκτικώτερα περιποιούμεθα τὰ φυτὰ, τόσο βεβαιωτέρα εἶνε ἢ ἐπιτυχία. Οἱ κυριώτατοι κανόνες τῆς καλλιεργείας τῶν ἀνθέων εἶνε οἱ ἑξῆς:

1. Αἱ γλάστραι πρέπει νὰ εἶνε πῆλιναι διὰ νὰ ἔχουν πόρους, καὶ ἀνάλογοι πρὸς τὰς ρίζας τῶν φυτῶν. Αἱ πολὺ μεγάλαι γλάστραι βλάπτουν τὰ φυτὰ διότι τὸ χῶμα σήπεται εὐκόλως καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ ρίζαι καταστρέφονται. Αἱ γλάστραι ἀπὸ πορσελάνην καὶ αἱ βερνικωμένοι δὲν εἶνε ἀξιοι συστάσεως.

2. Ἡ θέσις τῶν ἐντὸς τοῦ δωματίου φυτῶν ὀρι-

ζεται σύμφωνα πρὸς τὴν ποσότητα τοῦ φωτός, τοῦ ἀέρος καὶ τῆς θερμότητος, τῶν ὁποίων ἔχει ἀνάγκη ἕκαστον φυτόν.

3. Αἱ ἀπότομοι μεταβολαὶ τῆς θερμοκρασίας εἶνε ἐπιβλαβεῖς διὰ τὰ φυτὰ τῶν δωματίων.

4. Ὅσάκις τὸ ἐπιτρέπει ὁ καιρὸς, τίθενται αἱ γλάστραι καὶ ἰδίως αἱ ἀνθισμένοι εἰς τὸν ἑξώστην ἢ ἑξῶθεν τοῦ παραθύρου εἰς σανίδα μὲ κιγκλίδωμα διὰ νὰ μὴ πίπτουν.

5. Κατὰ τὸ θέρος καλὸν εἶνε νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τὸν ὑπερβολικὸν ἥλιον μὲ τένταν τὰ πλεον εὐαίσθητα φυτὰ. Καὶ αἱ ρίζαι τῶν φυτῶν πρέπει νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν ζέστην. Πρὸς τοῦτο τυλίσσομεν τὴν γλάστραν μὲ βρύον ἢ τὴν τοποθετοῦμεν εἰς δοχεῖον ἀπὸ πορσελάνην.

6. Ἐν καιρῷ χειμῶνος ὅσα φυτὰ δὲν ἀντέχουν εἰς τὸ ψυχρὸ φυλάσσονται ἐντὸς θερμῶν δωματίων.

7. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην πρέπει νὰ καταβάλλωμεν ἰδιαιτέραν προσοχὴν εἰς τὴν συχνὴν ἀνανέωσιν τοῦ ἀέρος. Πρὸς τοῦτο χρησιμοποιοῦμεν τὰς καλὰς ἡμέρας διὰ νὰ τὰ ἀερίζωμεν.

8. Τὸ πότισμα τῶν φυτῶν πρέπει τὰ γίνεται μὲ προσοχὴν, διότι τὰ περισσότερα καταστρέφονται ἀπὸ τὸ ἔλλιπὲς ἢ τὸ ὑπερβολικὸν πότισμα.

9. Ἡ θερμοκρασία τοῦ νεροῦ πρέπει νὰ εἶνε ἀνάλογος τῆς θερμοκρασίας τοῦ δωματίου, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκονται τὰ φυτὰ διὰ τοῦτο ἐν καιρῷ χειμῶνος δὲν ποτίζονται μὲ νερὸν ἀπ' εὐθείας ἐκ τοῦ ὑδραγωγείου.

10. Γενικὸς κανὼν δὲν ὑπάρχει ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ ποτίσματος. Πρέπει νὰ περιποιοῦμεθα ἕκαστον φυτὸν κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις του, τὰς ὁποίας μανθάνομεν διὰ τῆς προσεκτικῆς παρατηρήσεως καὶ διὰ τῆς πείρας.

11. Τὸ ὑπερβολικὸν πότισμα ἐπιφέρει σῆψιν τῶν ριζῶν, διὰ τοῦτο καὶ ἡ διατήρησις τῆς γλάστρας ἐν τὸς δοχείου ὕδατος καταδικάζεται ἀπὸ τοὺς κηπουροὺς. Ἐξαιροῦνται ὅμως εἶδη τινὰ φυτῶν ὑδροβία ἢ ἔχοντα ἀνάγκην πολλῆς ὑγρασίας.

12. Τὸν χειμῶνα τὰ φυτὰ ποτίζονται ἀραιότερα. Χρησιμεύει ὡς κανὼν διὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην νὰ μὴ ποτίζονται ἐὰν δὲν ξηρανθῇ τὸ χῶμά των.

13. Τὴν ἀνοιξιν ποτίζομεν ἡμέραν παρ' ἡμέραν καὶ ἀκόμη συχνότερα.

14. Ἐκτὸς τοῦ συχνοῦ ποτίσματος, τὸ θέρος πρέπει νὰ ραντίζωμεν τὰ φυτὰ μὲ λεπτὸν ψεκαστῆρα. Ὅταν πίπτῃ βροχή, αἱ γλάστραι ἐξάγονται δι' ὀλίγην ὥραν εἰς τὸ ὑπαιθρον.

15. Τὰ φύλλα τῶν φυτῶν πλύνομεν μὲ σπόγγον καὶ μὲ ὄχι πολὺ ψυχρὸν νερόν.

16. Ὅσα φυτὰ εἶνε εἰς γλάστρας, ἔχουν καὶ περισσοτέραν ἀνάγκην τροφῆς. Τροφή των εἶνε τὸ λίπασμα.

17. Ἡ λίπανσις, δηλαδὴ τὸ κόπρισμα, γίνεται κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀναπτύξεως τῶν φυτῶν καὶ ἰδίως τὸ φθινόπωρον προσέχομεν ὅμως νὰ εἶνε καλὰ χωνευμένον τὸ λίπασμα. Τὸ λίπασμα ρίπτομεν εἰς τὰ φυτὰ κατὰ προτίμησιν ὑγρόν.

18. Ὅσα φυτὰ ἔχουν ἀσθενήση εἰς τὴν ρίζαν, ἐξάγονται ἀπὸ τὴν γλάστραν, κόπτονται τὰ ἀσθενῆ μέρη τῆς ρίζης των καὶ μεταφυτεύονται εἰς ἄλλην γλάστραν.

19. Τὰ προσβεβλημένα ἀπὸ ἀσθένειαν φυτὰ ραντίζομεν συχνὰ μὲ ἄνθος θείου (θειάφι). Ἐπίσης ὠφελεῖ καὶ τὸ ράντισμα μὲ χυμὸν καπνοῦ, ὅταν τὸ φυτὸν ἔχη παράσιτα ἔντομα.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΤΕΧΝΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΚΕ'. — Πλύσεις.

1. Τὸ καλλίτερον διὰ τὴν πλύσιν νερὸν εἶνε ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον περιέχει τὰ ὀλιγώτερα ἅλατα, ἰδίως δὲ τὸ νερὸν τῆς βροχῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ. Τὸ νερὸν τῶν φρεάτων εἶνε πολλάκις γλυφόν, διαλύει δυσκόλως τὸν σάπωνα καὶ κίτρινίζει τὰ ἐνδύματα. Ἐν τούτοις δυνάμεθα νὰ τὸ καλλιτερεύσωμεν μὲ προσθήκην ὀλίγης σόδας.

Α' — Τὰ ἀσπρόρρουχα

2. Πρὶν βρέξωμεν τὰ ἀσπρόρρουχα, τὰ χωρίζομεν τὰ μετροῦμεν καὶ τὰ γράφομεν εἰς μικρὸν τετράδιον.

3. Ἐπειδὴ ἡ στάκτη φθείρει μὲ τὸν καιρὸν τὰ ὑφάσματα καὶ ἰδίως τὰ λεπτά, καλὸν εἶνε νὰ χωρίζωνται τὰ ἀσπρόρρουχα καὶ τὰ μὲν ἀκάθαρτα καὶ χονδρὰ θέτομεν εἰς τὴν κοινὴν πλύσιν, τὰ δὲ καθαρώτερα καὶ λεπτά (ὑποκάμισα ἡμέρας καὶ νυκτός, καμιζόλας λεπτὰς, μαξιλαροθήκας, μαντήλια, ἀσπρόρρουχα παιδικά, λεπτά παραπετάσματα κλπ.) πλύνομεν ὡς ἑξῆς·

α') Πλύσις χωρὶς στάκτην

4. Τὰ ἀσπρόρρουχα βυθίζονται κατὰ εἶδη εἰς σκάφην μὲ γλιαρὸν νερὸν, σαπωνίζονται ἔν πρὸς ἔν δύο φορὰς, ἀφοῦ ἀλλαχθῆ τὸ νερὸν, καὶ στιβάζονται ὅπως εἶνε σαπωνισμένα, εἰς τὴν σκάφην, — τὰ μεγαλείτερα κάτω καὶ τὰ μικρότερα ἐπάνω. Ἀφοῦ στιβαθοῦν ὅλα, γεμίζεται ἡ σκάφη μὲ θερμὸν νερὸν, εἰς τὸ ὁποῖον προσθέτομεν ὀλίγην σόδα, καὶ ἀφίνογται ἐκεῖ ἕως τὴν ἄλλην ἡμέραν.

5. Τὴν ἄλλην ἡμέραν τὰ στιβαγμένα ἀσπρόρρουχα μεταφέρονται κατὰ εἶδη εἰς ἄλλην σκάφην μὲ ζεστὸν νερὸν, ὅπου σαπωνίζονται δύο φορὰς, στραγγίζονται καλὰ μὲ τὸς χεῖρας καὶ τοποθετοῦνται εἰς καθαρὰν σανίδα. Ἐπειτα γεμίζεται πάλιν ἡ σκάφη μὲ καθαρὸν γλιαρὸν νερὸν, καὶ τὰ ἀσπρόρρουχα πλύνονται καλὰ, ἔν ἀνάγκη καὶ μὲ δεῦτερον νερὸν, καὶ τέλος μεταφέρονται εἰς ἄλλην σκάφην νεροῦ μὲ ὀλίγον λουλάκι διαλελυμένον.

6. Τὸ λουλάκι τυλίσσεται εἰς τεμάχιον λεπτοῦ πανίου, καὶ μὲ αὐτὸ ταρασσομεν τὸ νερὸν, ἕως ὅτου λάβῃ ἀνοικτὸν κυανοῦν χρῶμα. Τὸ νερὸν πρέπει νὰ ἀνακατώνεται διὰ νὰ μὴ κατακάθηται τὸ λουλάκι εἰς τὸ βάθος τῆς σκάφης.

7. Τὰ ἀσπρόρρουχα δὲν τρίβονται καὶ δὲν μένουں πολλὴν ὥραν εἰς τὴν σκάφην αὐτὴν καὶ οὔτε ἀκουμποῦν εἰς τὸ βάθος· ξεπλύνονται μόνον δύο ἢ τρεῖς φορὰς, τὰ μεγαλείτερα χωριστά, τὰ δὲ μικρότερα περασμένα, πολλὰ μαζὶ εἰς κορδόνιον, στραγγίζονται

καλὰ καὶ στιβάζονται εἰς καλάθια στρωμένα μὲ κα-
θαρώτατον πανίον.

8. Τὸ λουλάκι χρησιμεύει διὰ τὴν ἀντικαταστήσῃ
τὸ κτρινωπὸν χρωμα τῶν ἀσπρорρούχων μὲ χρωμα
ἐλαφρὸν κυανοῦν καὶ τὴν δίδη εἰς αὐτὰ ὄψιν καινουρ
γῆ. Ἄν ὅμως τὸ λουλάκι πέσῃ πολὺ, τὸ χρωμα γί-
νεται βαθὺ κυανοῦν καὶ δὲν εἶνε ὠραῖον.

β') Πλύσις μὲ στάκτην

9. Τὰ ἀσπρорρούχα, καθὼς καὶ εἰς τὴν ἀπλῆν
πλύσιν, βυθίζονται κατὰ εἶδη εἰς τὴν σκάφην γεμά-
την μὲ χλιαρὸν νερόν, σαπωνίζονται δὲ, ἔν προὸς
ἔν, ἀφοῦ ἀλλαχθῆ τὸ νερόν, καὶ τοποθετοῦνται σαπω-
νισμένα ἐντὸς ἄλλης σκάφης ἢ ἐπὶ καθαρῶν σανί-
δων. Ἄλλὰ τὰ πολὺ ρυπαρὰ ἀσπρорρούχα βρέχον-
ται καὶ σαπωνίζονται εἰς ἰδιαιτέραν σκάφην ἢ εἰς
μαστέλλον μὲ θερμότερον νερόν περιέχον καὶ σόδα.

10. Τὰ ἀσπρорρούχα στιβάζονται εἰς μέγαν πί-
θον ἢ κοφίνιον ἢ καὶ εἰς ξύλινον κιβώτιον κατὰ
τὴν ἐξῆς τάξιν. 1ον Ὅλα τοῦ μαγειρείου καὶ ἄλλα
παρόμοια ρυπαρὰ ὑφάσματα. — 2ον Ἀσπρорρούχα
τῶν ὑπηρετῶν. — 3ον Ἐσώβρακα κλπ. — 4ον Σενδό-
νια καὶ καθημερινὰ μαξιλαροθήκαι, — 5ον Τραπε-
ζομάντηλα, πετσέται κλπ. ἐπάνω δὲ εἰς αὐτὰ ἀπλώ-
νεται καθαρὸν λευκὸν ὑφασμα ἢ σινδόνη.

11. Κατόπιν σκεπάζονται μὲ χονδρὸν πανίον, τὸ
λεγόμενον στακτόπανον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ σκεπά-
ζῃ γύρω καὶ τὰ ἄκρα τοῦ κοφινίου. Ἐπάνω εἰς τὸ

στακτόπανον τίθεται καθαρὰ κοσκινισμένη στάκτη, ἢ
ὁποῖα δὲν πρέπει καθόλου νὰ ἐγγίξῃ τὰ ἀσπρор-
ρούχα. Διὰ συνήθη πλύσιν ὀλιγομελοῦς οἰκογενείας
ἀρκοῦν 3—4 ὀκάδες στάκτης.

12. Κατόπιν ἔρχεται τὸ λεγόμενον πότισμα ἢ **πε-
ρίχυμα**. Λαμβάνομεν βραστόν νερόν ἀπὸ τὸ καζά-
νιον, ὅπου ὑπάρχει συνήθως διάλυσις σόδας ἢ σακ-
κίδιον μὲ μικρὰν ποσότητα στάκτης, καὶ περιχύνο-
μεν τὴν στάκτην, ἢ ὁποῖα εἶνε ἐπάνω εἰς τὸ στακτό-
πανον. Τοῦτο ἐξακολουθοῦμεν μέχρις ὅτου κενωθῆ
τὸ καζάνιον. Τότε τὸ γεμίζομεν πάλιν, καί, ἀφοῦ
βράσῃ, περιχύνομεν ἐκ νέου τὴν στάκτην. Ἐὰν ἡ
πλύσις γίνεται εἰς ἐπίτηδες πίθον, τότε ἀνοίγομεν
τὴν στρόφιγγα καὶ ἀφίνομεν τὸ νερόν νὰ τρέχῃ.
Ὅταν τὸ νερόν ἐξέρχεται βραστόν, κλείομεν τὴν
στρόφιγγα καὶ παύομεν τὸ περίχυμα. Τὰ ἀσπρор-
ρούχα μένουσιν ἐκεῖ ὅλην τὴν νύκτα.

13. Τὴν ἐπομένην πρωΐαν τὸ στακτόπανον μὲ
τὴν στάκτην ἀφαιρεῖται προσεκτικὰ, τὰ δὲ ἀσπρор-
ρούχα ἐξάγονται τὸ ἔν μετὰ τὸ ἄλλο καὶ πλύνονται
κατὰ εἶδη, σύμφωνα μὲ τὰς ὀδηγίας τῶν ἀριθμῶν
5, 6 καὶ 7.

14. Χάριν τῆς διατηρήσεως τῶν ἀσπρорρούχων,
εἶνε καλὸν νὰ γίνεται ἡ πλύσις κατὰ πᾶσαν τρίτην
ἢ τὸ πολὺ πέμπτην ἐβδομάδα, ὥστε νὰ μὴ μένουσιν
πολὺν καιρὸν ρυπαρὰ. Εἰς πολυμελῆ οἰκογένειαν
καὶ ὅπου ὑπάρχουσιν μικρὰ παιδιὰ γίνονται μικρὰ
πλύσεις ἐν τῷ μεταξύ.

γ') Ἄλλοι τρόποι πλύσεως

15. Διὰ τὸ συμπληρώσωμεν τὰς ὀδηγίας τῆς πλύσεως ἀναφέρομεν καὶ τοὺς ἑξῆς δύο τρόπους.

α') Πλύσις μὲ βράσιμον

16. Ἐκτελεσθούναι αἱ ὀδηγίαι τοῦ ἀριθμοῦ 4 τῆς πλύσεως χωρὶς στάκτην, λαμβάνομεν τὰ ἀσπρόρρουχα ἀπὸ τὴν στάκτην, τὰ πλύνομεν δις προσεκτικὰ μὲ σάπωνα καὶ τὰ βράζομεν εἰς τὸ καζάνιον ἐν τέταρτον τῆς ὥρας κατόπιν πλύνονται πάλιν καὶ στραγγίζονται καλά. Μετὰ τοῦτο ἀποπλύνονται μὲ νερὸν ἕως ὅτου τοῦτο μείνη ἐντελῶς καθαρὸν, περνῶνται ἀπὸ τὸ λουλάκιον καὶ τέλος στιβάζονται εἰς τὰ καλάθια διὰ τὸ ἀπλωθούναι.

β') Πλύσις μὲ μηχανήν

17. Ἡ πλύσις μὲ μηχανήν, ἣ ὁποία ἄλλοῦ εἶναι εἰς κοινήν χρῆσιν, εἶνε σχεδὸν ἄγνωστος εἰς ἡμᾶς, γίνεται δὲ ὡς ἑξῆς:

Τὰ ἀσπρόρρουχα ἐτοιμάζονται καὶ πάλιν τὴν πρώτην ἡμέραν κατὰ τὰς ἀνωτέρω ὀδηγίας (ἀριθμὸς 4) τὴν δευτέραν ἡμέραν, ἀφοῦ ἔξαχθοῦν ἀπὸ τὴν σκάφην καὶ στραγγισθοῦν καλά, τίθενται κατὰ εἶδη ἐντὸς τῆς μηχανῆς. Τότε χύνεται ἐπὶ τῶν ἀσπρόρρουχῶν βραστὸν νερὸν μὲ διάλυσιν σάπωνος καὶ σόδας, ἣ δὲ μηχανὴ τίθεται εἰς κίνησιν καὶ τὰ πλύνει ἐπὶ 5 λεπτά.

18. Τὰ πλεονεκτήματα τῆς πλύσεως μὲ μηχανὴν εἶνε τὰ ἑξῆς:

1ον Ἀφαιρεῖται καὶ ἡ μαγαλειτέρα ἀκαθαρσία χωρὶς ν' ἀναγκασθῆ ἡ πλύνουσα ν' ἀναπνεύσῃ τοὺς δυσώδεις ἀτμούς. 2ον Τὰ ἀσπρόρρουχα πλύνονται μὲ θερμότερον νερὸν, ἀφ' ὅσον ἠμποροῦν νὰ πλυθοῦν ὄχι μὲ χεῖρας. 3ον Κερδίζομεν καιρὸν, δύναμιν καὶ σάπωνα. 4ον Ἡ κανονικὴ κίνησις τῆς μηχανῆς φθείρει τὰ ἀσπρόρρουχα ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸ συχνὸν τρίψιμον μὲ τὰς χεῖρας.

19. Ἀφοῦ ἔξαχθοῦν ἀπὸ τὴν μηχανὴν τὰ ἀσπρόρρουχα, ὅσα μὲν ἀρκετὰ ἐκαθαρίσθησαν στραγγίζονται εἰσαγόμενα ἀνὰ ἓν χωριστὰ μεταξὺ τῶν κυλινδρῶν τοῦ στραγγιστικοῦ μηχανήματος, τὸ ὁποῖον βιδώνεται εἰς τὴν μηχανὴν τῆς πλύσεως· ὅσα δὲ ἀσπρόρρουχα εἶνε ἀκόμη ρυπαρὰ ἢ ἔχουν κηλίδας, καθαρίζονται ὡς ἑξῆς:

20. Σαπωνίζονται ἀπὸ τὰς δύο ὄψεις, τίθενται εἰς τὸ καζάνιον, ὅπου βράζουν ἐπὶ 10—15 λεπτά τῆς ὥρας εἰς νερὸν περιέχον σάπωνα καὶ σόδα, ἐν ἀνάγκῃ τίθενται πάλιν σαπωνισμένα ἐντὸς τῆς μηχανῆς, ὅπου καὶ πάλιν ἀνακινουῦνται καλά ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, καὶ ἔπειτα στραγγίζονται μὲ τὸ ἰδιαιτέρον μηχανήμα.

21. Κατόπιν ὅλα τὰ στραγγισθέντα ἀσπρόρρουχα ἀποπλύνονται καὶ περνῶνται ἀπὸ τὸ λουλάκιον κατὰ τὰς ὀδηγίας τῶν ἀριθμῶν 5, 6 καὶ 7.

Β'. Χρωματιστὰ καὶ μάλλινα ἐνδύματα

22. Τὰ χρωματιστὰ καὶ τὰ μάλλινα ἐνδύματα (ἔσωφόρια, φορέματα, ἔμπροσθέλλαι, φανέλλαι, μαντήλια κλπ.) δὲν πρέπει νὰ μουσκεύωνται πρὶν πλυθοῦν διότι ἠμποροῦν νὰ χαλάσουν τὰ χρώματά των, ἄλλα δὲ καὶ νὰ στεγνύσουν.

23. Τὰ χρωματιστὰ ἐνδύματα πλύνονται δὶς, μὲ σάπωνα, ἐντὸς χλιαροῦ νεροῦ, προηγουμένως δὲ τὰ ἔξ ἀνοικτοῦ χρώματος. Ἀμέσως κατόπιν ἀποπλύνονται μὲ πολλὰ νερὰ καὶ ἀπλώνονται διὰ νὰ στεγνώσουν εἰς σκιερὸν καὶ εὐάερον μέρος.

24. Διὰ νὰ διατηρήσουν τὸ χρωμὰ των μερικὰ μονόχρωμα ὑφάσματα, προσθέτομεν εἰς τὸ νερὸν ὀξείδιον καὶ ἄλας. Τὰ μαῦρα καὶ πολὺ βαθύχρωμα ὑφάσματα ἀποπλύνονται μὲ νερὸν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔβρασαν φύλλα κισσοῦ.

25. Ἰδιαιτέρα προσοχὴ χρειάζεται διὰ τὴν πλύσιν τῶν μαλλίνων ἐνδυμάτων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πλύνονται καὶ νὰ στεγνώνονται αὐθημερὸν καὶ νὰ μὴ φυλάσσονται βρεγμένα ἕως τὴν ἄλλην ἡμέραν· ὥστε δὲν πρέπει νὰ πλύνονται ὅταν ὁ καιρὸς εἶνε ἀκατάλληλος διὰ τὸ ἀπλωμα.

26. Τὰ μάλλινα ἐνδύματα δὲν τρίβονται ἀπ' εὐθείας μὲ σάπωνα, ἄλλα πλύνονται ἐντὸς σαπωνάδας ἢ ὁποῖα ἠτοιμάσθη ἰδιαιτέρως εἰς μαστέλλον, ὅπου διελύθησαν εἰς βραστὸν νερὸν μικρὰ τεμάχια σάπωνος.

27. Μὲ τὴν σαπωνάδα αὐτὴν χλιαρὰν πλύνομεν

ἐν πρὸς ἐν ἀπὸ τὰς δύο ὄψεις δὶς ὅλα τὰ μάλλινα ἐνδύματα (τὰς φανέλλας κλπ. πρώτας καὶ τελευταίας τὰς περικνημίδας, καὶ τὰ ἀποπλύνομεν ἐπανειλημμένως μὲ καθαρὸν νερὸν, ζεστὸν ὅσον καὶ ἡ σαπωνάδα, διότι ἡ ἀλλαγὴ τῆς θερμοκρασίας ἐπιρραΐζει τὰ μάλλινα ὑφάσματα,

28. Μετὰ ταῦτα στραγγίζονται καλὰ καὶ ἀπλώνονται εἰς μέρος ἠλιακὸν καὶ εὐάερον· ἐὰν δὲ ἕως τὸ βράδυ δὲν ἐστέγνωσαν ἐντελῶς, ἀπλώνονται καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν.

γ') Ἀπλωμα καὶ στέγνωμα

29. Τὸ ἀπλωμα τῶν ἀσπρόρρουχων εἰς τὸ ὑπαίθριον εἶνε πολὺ ὠφέλιμον, διότι ὁ ἀῆρ ἐπιταχύνει τὸ στέγνωμα καὶ τὸ ζωηρὸν φῶς τοῦ ἡλίου τὰ λευκαίνει.

30. Ἐν τούτοις, ἐὰν τύχη ἀνάγκη καὶ ἀπλωθοῦν ἐντὸς τῆς οἰκίας ἕνεκα κοκοκαιρίας ἐκλέγεται εὐάερον καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν φωτεινὸν μέρος, τὰ δὲ ἀπλωμένα ἀσπρόρρουχα γυρίζονται συχνὰ διὰ νὰ στεγνώσουν καὶ ἀπὸ τὰς δύο ὄψεις.

31. Τὰ σχοινία ἔξετάζονται πρὸ τοῦ ἀπλώματος, καὶ ἐὰν δὲν εἶνε καθαρὰ, καθαρίζονται ἢ καὶ πλύνονται. Ὅταν δένωνται τὰ σχοινία, ἀφίνονται μάλλον χαλαρά, διότι τεντώνονται ἀπὸ τὸ βρέξιμον.

32. Τὰ καλάθια μὲ τὰ πλυμένα ἀσπρόρρουχα μεταφέρονται εἰς τὸν τόπον τοῦ ἀπλώματος, καθὼς καὶ τὰ μικρὰ ξύλινα στερεώματα, μὲ τὰ ὁποῖα σφίγγον-

ται τὰ ἀπλωμένα ἀσπρόρρουχα ἐπάνω εἰς τὰ σχοινία.

33. Τὰ ἀσπρόρρουχα πρὶν ἀπλωθῶν ἀνατινάσσονται μὲ τὰς χεῖρας διὰ νὰ λάβουν τὸ κανονικὸν τῶν σχῆμα, καὶ διὰ νὰ διπλώνωνται καὶ σιδερώωνται εὐκολώτερα.

34. Πρῶτα ἀπλώνονται τὰ μεγαλείτερα καὶ τὰ βαρύτερα ἀσπρόρρουχα (σινδόνοι, τραπεζομάνδηλα κλπ.), διότι χρειάζονται περισσότερον καιρὸν νὰ στεγνώσουν, κρεμῶνται δὲ εἰς τὸ σχοινίον κατὰ μῆκος καὶ σφίγγονται μὲ πολλὰ στερεώματα.

35. Τὰ ὑποκάμισα τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς ὡς καὶ αἱ καμιζόλαι στερεώνονται εἰς τὸ κάθω μέρος· αἱ περισκελίδες ἀπὸ τὰ δύο ἄκρα τῆς ζώνης· αἱ πετσέται καὶ τὰ μανδήλια πλησίον τὸ ἓν μὲ τὸ ἄλλο, ὥστε ἓν στερέωμα νὰ σφίγγῃ δύο μαζί.

36. Τὰ κολλάρα καὶ τὰ μανικέτια κρεμῶνται εἰς τὸ σχοινίον πολλὰ μαζί μὲ λευκὸν κορδόνιον· δὲν κρεμῶνται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ σχοινίον, διότι ὡς πολὺ μικρὰ καὶ λεπτὰ φθείρονται ἀπὸ τὰ στερεώματα καὶ χρειάζονται πολὺν τόπον.

36. Αἱ ἐμπροσθέλλαι ἀπλώνονται ἀπὸ τὰ δύο ἄκρα τῆς ζώνης.

38. Τὰ ἔσωφώρα καὶ τὰ φορέματα στερεώνονται ἀπὸ τὴν μίαν ἄκραν τῆς ζώνης καὶ ἀπὸ τὴν ἀντίθετον κάτω ἄκραν τῆς φούστας, τὴν ὁποίαν καὶ ῥίπτομεν ἐπάνω εἰς τὸ σχοινίον.

39. Αἱ περικνημίδες στερεώνονται ἀπὸ τὸ κάτω ἄκρον.

1. Δίπλωμα ἀσπρορρούχων

40. Ἀφοῦ στεγνώσουν τὰ ἀσπρόρρουχα μεταφέρονται κατὰ εἶδη εἰς ὄρισμένον δωμάτιον καὶ τοποθετοῦνται εἰς τράπεζαν σκεπασμένην μὲ καθαρὴν σινδόνην· ἐκεῖ ἐξετάζονται προσεκτικὰ, καὶ ὅσα μὲν ἔχουν ἀνάγκην ἐπιδιορθώσεως χωρίζονται εἰς ἰδιαίτερον καλάθιον, τὰ δὲ λοιπὰ ραντίζονται μὲ νερὸν καὶ διπλώνονται. Ἡ ἐργασία αὕτη γίνεται καλλίτερα καὶ ταχύτερα ὅταν βοηθῆ καὶ δεύτερος.

41. Τὰ ἀσπρόρρουχα ραντίζονται ἑλαφρὰ μὲ τὰ δάκτυλα ἢ μὲ ραντιστικὴν ψήκτραν. Τὸ ὑπερβολικὸν ράντισμα πρέπει ν' ἀποφεύγεται, καὶ ἰδίως κατὰ τὸν χεῖμῶνα. Τὰ μάλλινα ὑφάσματα δὲν ραντίζονται.

41. Αἱ σινδόνοι καὶ τὰ τραπεζομάνηλα διπλώνονται ὡς ἐξῆς. Κρατοῦνται ἀπὸ τὰ τέσσαρα ἄκρα, τεντώνονται δυνατὰ καὶ κανονικὰ, διπλώνονται κατὰ μῆκος εἰς δύο ἢ τρία, πάλιν τεντώνονται διπλωμένα καὶ τέλος διπλώνονται καὶ κατὰ πλάτος.

43. Τὰ ὑποκάμισα τεντώνονται δυνατὰ, διπλώνονται εἰς δύο κατὰ μῆκος, ὥστε τὸ στήθος νὰ μένῃ πρὸς τὰ ἔξω, καὶ εἰς δύο κατὰ πλάτος.

44. Αἱ περισκελίδες τεντώνονται δυνατὰ κατὰ μῆκος, διπλώνονται δὲ ὥστε νὰ εὐρίσκεται τὸ ἓν σκέλος ἐπὶ τοῦ ἄλλου καὶ τὸ ὀπισθεν μέρος πρὸς τὰ ἔξω.

45. Τὰ νυκτικὰ ὑποκάμισα καὶ αἱ καμιζόλαι, ἀφοῦ τεντωθῶν καὶ διπλωθῶν μὲ τὸ ἐμπροσθινὸν μέρος πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ τὰ μανίκια γυρισμένα ἐπά-

νω του, διπλώνονται καὶ πάλιν εἰς τὸ μέσον, ὥστε τὰ μανίκια νὰ ἔρχονται πρὸς τὰ ἔξω.

46. Τὰ μαντήλια, τὰ προσόψια καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀφοῦ τενωθοῦν, διπλώνονται εἰς δύο ἢ εἰς τέσσαρα, ὥστε αἱ ραφαὶ ἔρχονται ἢ μία ἐπὶ τῆς ἄλλης.

47. Ὅσα ἀσπρόρροχα εἶνε κολλαρισμένα, ραντίζονται καί, ἀντὶ νὰ διπλωθοῦν, τυλίσσονται πολλὰ μαζὶ εἰς καθαρὸν πανίον.

48. Αἱ ἐμπροσθέλλαι τοῦ μαγειρείου τεντώνονται κατὰ μῆκος καὶ διπλώνονται εἰς τέσσαρα ἢ εἰς ὀκτώ.

49. Ὅπου ὑπάρχει ἐπιτήδες κύλινδρος, στιλβώνουν πρὸ τοῦ σιδερώματος τὰ τραπεζομάντηλα, τὰς πετσέτας καὶ τὰ παρόμοια, ὡς καὶ τὰς σινδόνας, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶνε ἀνάγκη πλέον νὰ σιδερωθοῦν,

Ε'. Σιδέρωμα καὶ δίπλωμα ἀσπρορροχῶν

1. Διὰ τὸ σιδέρωμα χρειάζεται πρὸ πάντων καλὸν σίδερον καθὼς καὶ μεγάλη τράπεζα καὶ κατάλληλος σανὶς σιδερώματος, σκεπασμένη μὲ μάλλινον σκέπασμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου στρώνεται καθαρὸν λευκὸν ὕφασμα. Καὶ τὰ δύο αὐτὰ σκεπάσματα πρέπει νὰ εἶνε στρωτὰ καὶ στερεὰ

2. Πρέπει νὰ προσέχωμεν, ὥστε τὸ σίδερον νὰ εἶνε καθαρὸν καὶ χωρὶς ἀνωμαλίας. Ἐὰν ἔχη κηλίδας, πρὶν τὸ μεταχειρισθῶμεν τὸ καθαρίζομεν προσεκτικὰ μὲ ἄμμον ἀφοῦ δὲ ζεσταθῇ, τὸ ἀλείφομεν μὲ τεμάχιον κηρίου. τὸ τρίβομεν κατόπιν εἰς χονδρὸν χαρτίον καὶ τέλος τὸ καθαρίζομεν μὲ στεγνὸν πανίον ἕως ὅτου στιλβωθῇ.

3. Εἰς τὸ σιδέρωμα εἶνε ἀπαραίτητον ἐν δοχεῖον μὲ καθαρὸν νερὸν καὶ μικρὸς σπόγγος διὰ νὰ ὑγραίνονται τὰ στεγνὰ μέρη τῶν ἀσπρορροχῶν.

4. Αἱ σινδόνας σιδερώνονται μόνον ἐὰν δὲν ὑπάρχη κύλινδρος, ἀλλὰ καὶ τότε μόνον καθὼς εἶνε διπλωμένοι, ἐνῶ τὰ τραπεζομάντηλα σιδερώνονται καλὰ καὶ ἀπὸ τὰς δύο ὕψεις.

5. Τὰ γυναικεῖα ὑποκάμισα ἀπλώνονται ἐπὶ τῆς τραπέζης εἰς τρόπον, ὥστε τὸ ἐν μέρος τοῦ ὑποκαμίσου νὰ ἀντικρύζη τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, τὸ δὲ στρήφωμα τὴν δεξιάν. Κατὰ τὸ σιδέρωμα τηρεῖται ἢ ἐξῆς τάξις. Πρῶτον τὸ ἄνω μέρος, κατόπιν τὰ μανίκια, ἢ πλάτη καὶ τέλος τὸ κάτω μέρος καὶ αἱ πτυχαί. Τὰ κεντήματα καὶ αἱ δαντέλλαι σιδερώνονται ἀπὸ τὴν ἀνάποδην διὰ νὰ σχηματισθοῦν αἱ πτυχαὶ τοῦ ὑποκαμίσου κατὰ μῆκος, καὶ πιέζονται μὲ δυνατὸν σιδέρωμα.

6. Τὰ γυναικεῖα καὶ ἀνδρικὰ ὑποκάμισα διπλώνονται πρῶτον τρις κατὰ μῆκος, ὥστε τὰ πλάγια μέρη μὲ τὰ μανίκια νὰ γυρίζουν ἐπὶ τῆς πλάτης, κατόπιν δὲ διπλώνονται πάλιν εἰς τὸ μέσον τοιουτοτρόπως ἢ μὲν πλάτη καὶ τὰ μανίκια εὐρίσκονται πρὸς τὰ μέσα, τὸ δὲ στῆθος μένει πρὸς τὰ ἔξω.

7. Τῶν περισκελίδων σιδερώνεται πρῶτον ἡ ζώνη, ἔπειτα τὰ δέματα, κατόπιν τὸ στρήφωμα καὶ τελευταῖον τὰ σκέλη.

8. Εἰς τὰς καμιζόλας σιδερώνονται πρῶτον τὸ στῆθος, ὁ λαιμὸς καὶ τὰ κεντήματα, κατόπιν δὲ τὰ μανίκια καὶ τὰ λοιπὰ μέρη.

9. Ὄταν σιδερώνωμεν μαντήλια καὶ προσόψια, πρέπει νὰ προσέχωμεν ἰδιαίτερος τὸ κεντημένον ὄνομα (μάρκαν) καὶ τὸ στρήφωμα διπλώνονται δὲ ἀναλόγως τοῦ μεγέθους των καὶ τοῦ μέρους ὅπου φυλάσσονται, μὲ τὸ ὄνομα πάντοτε πρὸς τὰ ἔξω.

10. Εἰς τὰς ποδιάς σιδερώνονται πρῶτα τὰ ἑπάνω μέρη, τὰ κεντήματα καὶ ἡ ζώνη, κατόπιν τὰ κάτω κεντήματα καὶ τέλος τὸ ὕφασμα τῆς κυρίως ποδιάς.

11. Τὰ κεντήματα σιδερώνονται πάντοτε ἀπὸ τὴν ἀνάποδην καὶ ἡ ἀρχὴ γίνεται ἀπὸ τὴν ραφήν.

12. Αἱ ποδιαὶ διπλώνονται κατὰ μῆκος εἰς δύο καὶ κατὰ πλάτος εἰς τρία, ὥστε αἱ γραμμαὶ τοῦ διπλώματος νὰ εὐρίσκωνται πρὸς τὰς ραφὰς καὶ νὰ μὴ γίνῃ δίπλωμα εἰς τὸ μέσον.

13. Τὰ ἔσωφόρια σιδερώνονται ὡς ἐξῆς. Ἀφοῦ σιδερώσωμεν τὴν ζώνην καὶ τὰ κάτω κεντήματα, περνῶμεν τὴν σανίδα τοῦ σιδερώματος ἐντὸς καὶ σιδερώνομεν τὴν φούσταν ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω· ἅμα δὲ τελειώσῃ, δὲν διπλώνεται ἀλλὰ κρεμᾶται.

14. Εἰς τὰ ὑποκαμισάκια καὶ τοὺς μπούστους φροντίζομεν νὰ σιδερώνωμεν πρῶτα τὸν λαιμὸν καὶ τὰ μανίκια, καὶ κατόπιν τὰ λοιπὰ μέρη, πάντοτε ὅμως ἀπὸ τὴν ἀνάποδην· ἀπὸ τὴν καλὴν δὲ μόνον εἰάν θέσωμεν ἐπὶ τοῦ ὕφασματος λεπτὸν μαντήλιον.

15. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον σιδερώνομεν καὶ τὸ ἄνω μέρος κοιτωνίτου (ρόμπα ντὲ κάμαρα), τὸ δὲ κάτω μέρος καθὼς τὰ ἔσωφόρια.

ΚΣΤ'. — Κολλάρισμα

1. Δύο εἴδη κολλαρίσματος ὑπάρχουν· μὲ ὦμην κόλλαν καὶ μὲ βρασμένην.

2. Ἐτοιμασία ὦμῆς κόλλας.

Εἰς 1 1)2 ὁκᾶν κρούου νεροῦ διαλύονται 80 δράμια κόλλας καὶ ἐν κοχλιάριον τοῦ φαγητοῦ βόρακος. Τὸν βόρακα διαλύομεν πρῶτον εἰς βραστὸν νερὸν καὶ τὸν ἀφίνομεν νὰ κρυσώσῃ.

3. Ἐτοιμασία βρασμένης κόλλας.

Εἰς 1 1)2 ὁκᾶν βραστοῦ νεροῦ χύνονται, ἐνῶ ἀνακατώνεται διαρκῶς, 80 δράμια κόλλας διαλελυμένης εἰς κρούον νερόν, τέλος δὲ προστίθεται κοχλιάριον βόρακος.

Α'. Σιδέρωμα τῶν λεπτῶν ἀσπρορρούχων καὶ κεντημάτων

4. Τὰ παραπετάσματα καὶ τὰ πολυτελεῖ σκεπάσματα κολλαρίζονται μὲ θρασμένην κόλλαν, διότι μὲ ὦμην ἀπαιτοῦν εἰς τὸ σιδέρωμα πολὺ γυμνασμένην χεῖρα. Αἱ δαντέλλαι ὅμως καὶ τὰ κεντήματα κολλαρίζονται μὲ ἀραιὰν ὦμην κόλλαν καὶ σιδερώνονται ἀπὸ τὴν ἀνάποδην διὰ νὰ ἐξέχη τὸ σχέδιον, τὸ ὁποῖον πρὸ τοῦ σιδερώματος στρώνεται ἑλαφρὰ μὲ τὰς χεῖρας.

5. Ὄταν αἱ δαντέλλαι καὶ τὰ κεντήματα εἶνε σουρωμένα, πρέπει νὰ σχηματισθοῦν τὰ λεγόμενα κανονάκια μὲ ἐπίτηδες ψαλλίδιον.

6. Τὰ κεντήματα καὶ αἱ δαντέλλαι κρατοῦνται στερεὰ μὲ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, καὶ μὲ τὴν δεξιὰν εἰσάγεται τὸ ἐν σκέλος τοῦ ψαλλιδίου ἐλαφρὰ πυρωμένου ἕως τὸ βάθος τοῦ σουρώματος καὶ πιέζεται μὲ τὸ ἄλλο σκέλος. μὲ τὸ ὁποῖον γυρίζει τὸ ὕφασμα πρὸς τὰ μέσα. Τοῦτο ἐπαναλαμβάνομεν εἰς ἴσας ἀποστάσεις.

7. Τὰ κολλαρισμένα μὲ βρασμένην κόλλαν παραπετάσματα στραγγίζονται προσεκτικὰ, ἀνατινάσσονται μὲ τὰς χεῖρας καὶ κρεμῶνται εἰς σχοινίον ἀκριβῶς εἰς τὸ μέσον διὰ νὰ μὴ ζαρῶνουν. Ἀφοῦ στεγνώσουν, ραντίζονται μὲ νερόν, τυλίσσονται ἐντὸς ὑγροῦ ὑφάσματος καὶ σιδερῶνονται μόνον μετὰ μίαν ὥραν.

8. Τὰ κολλαρισμένα μὲ ὦμην κόλλαν παραπετάσματα στραγγίζονται μὲ τὰς χεῖρας, ἂν δὲν ὑπάρχη στραγγιστικὸν μηχανήμα, καὶ τυλίσσονται ἐντὸς καθαρῶ ὑφάσματος. Τὸ σιδέρωμά των πρέπει νὰ γίνῃ ἀμέσως. Ἀπλώνονται μὲ προσοχὴν ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ σιδερώματος τακτοποιοῦνται καλὰ τὰ σχέδιά των καὶ σιδερῶνονται ἀπὸ τὴν μέσην πρὸς τὰ πλάγια.

9. Τὰ παραπετάσματα δὲν διπλώνονται ἀλλὰ τυλίσσονται μὲ προσοχὴν, ἢ μᾶλλον κρεμῶνται ἀμέσως εἰς τὰς θέσεις των.

10. Καὶ τὰ κολλαρισμένα κλινοσκεπάσματα ἐπίσης σιδερῶνονται ἀπὸ τὴν μέσην πρὸς τὰς ἄκρας.

Β'. Σιδέρωμα στιλπνόν

Τὸ στιλπνόν σιδέρωμα, ἢ τοῦ λούστρου, γίνεται διὰ τὰ κολλάρια, τὰ μανικέτια, τὰ ἀνδρικὰ ὑποκάμισα καὶ τὰ καλοκαιρινὰ ὑποκάμισα τῶν κυριῶν.

11. Τὰ ἀνδρικὰ ὑποκάμισα κολλαρίζονται ὡς ἐξῆς·

Τρίβεται ὀλίγην ὥραν ἐντὸς τῆς κόλλας τὸ στήθος, τὸ ὁποῖον λαμβάνεται μὲ τὰς χεῖρας διπλωμένον, ὥστε νὰ προφυλάσσεται τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ ὑποκαμίσου, καὶ τὸ κάτω μέρος τοῦ ὑποκαμίσου κρατεῖται εἰς τὴν μασχάλην. Ἀφοῦ κολλαρισθῆ καὶ τὸ περιλαίμιον, ραντίζεται ἐλαφρὰ τὸ ὑποκάμισον καὶ διπλώνεται μὲ τὸ κολλαρισμένον μέρος πρὸς τὰ μέσα.

12. Τὰ μικρότερα ἀσπρόρρουχα, καθὼς τὰ κολλάρια καὶ τὰ μανικέτια, κολλαρίζονται μὲ ζεστὴν καὶ ὄχι πολὺ ἀραιὰν κόλλαν, τρίβονται καλὰ καὶ κατόπιν στραγγίζονται μὲ τὰς χεῖρας. Ἐπειτα κολλαρίζονται ἐκ νέου κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, μὲ ὦμην κόλλαν, στραγγίζονται καὶ τρίβονται μὲ ὑγρὸν σπόγγον, πρὶν σιδερωθῶν, πρῶτον ἀπὸ τὴν ἀνάποδην καὶ κατόπιν ἀπὸ τὴν καλὴν ὄψιν.

α') Σιδέρωμα κολλάρων

Διακρίνομεν ὀρθὰ καὶ γυριστὰ κολλάρια, κυρίων καὶ κυριῶν. Τὰ ὀρθὰ κολλάρια τῶν κυριῶν συνήθως εἶνε μονοκόμματα καὶ τὰ γυριστὰ ἀποτελοῦνται ἀπὸ δύο ἐνωμένα κομμάτια, τὰ δὲ τῶν κυριῶν ἀπὸ τρία

δηλαδὴ τὸ κολλάρου, τὸ περιλαίμιον καὶ τὴν τραχηλιάν. Ἐκαστον μέρος πρέπει νὰ σιδερώνεται ἰδιαιτέρως.

13. Τὰ ἀνδρικὰ κολλάρου σιδερώνονται ὡς ἐξῆς:

Τὸ κολλάρου καλὰ ἀπλωμένον σιδερώνεται πρῶτον ἀπὸ τὴν ἀνάποδην, κατόπιν, ἀφοῦ τριφθῆ ἢ καλὴ ὄψις μὲ μικρὸν σπόγγον βρεγμένον, σιδερώνεται καὶ αὐτὴ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον. Τοῦτο ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἀπὸ τὰς δύο ὄψεις ἕως ὅτου τὸ κολλάρου γίνῃ σκληρόν.

14. Ἐπειτα στιλβώνεται τὸ κολλάρου. Ἐφοῦ μὲ τὸν σπόγγον τριφθῆ ἢ καλὴ ὄψις, ἢ ὁποῖα πρόκειται νὰ στιλβωθῆ, πιέζεται τὸ σίδηρον δυνατὰ καὶ μᾶλλον πρὸς τὰ ἔμπρός, καὶ περιῶ ἐπανειλημμένως τὸ κολλάρου, ἕως ὅτου στιλβωθῆ καλὰ.

15. Τὰς ἔσοχὰς τῶν ραφῶν χαράσσει τὸ σίδηρον μὲ τὴν ἔμπροσθινὴν ἄκραν.

16. Τῶν γυναικείων κολλάρων σιδερώνεται πρῶτον τὸ ἐπάνω μέρος, κατόπιν τὸ περιλαίμιον καὶ τελευταία ἢ τραχηλιά. Αἱ μεταξὺ τῶν διαφόρων μερῶν ραφαὶ πρέπει νὰ χωρίζονται καλὰ.

17. Τὰ γυριστὰ κολλάρου σιδερώνονται πρῶτον καθὼς κοὶ τὰ ὀρθά, τὸ δὲ κάτω μέρος των τίθεται ἐπὶ σανιδίου καὶ σιδερώνεται καὶ ἀπὸ τὰς δύο ὄψεις, ἕως ὅτου γίνῃ σκληρόν. Κατόπιν, ἀφοῦ σιδερωθῶν καὶ πάλιν ἀπὸ τὴν ἀνάποδην, στιλβώνονται καὶ ἀφοῦ πιεσθῆ ἢ ραφὴ ἀπὸ τὴν ἀνάποδην, γυρίζονται πρὸς τὰ ἔξω.

18 Τέλος τὰ κολλάρου στρογγυλεύονται πιεζόμενα

ἀπὸ τὴν ἀνάποδην μὲ τὸ σίδηρον πλαγίως κρατούμενον ἐκ τῶν ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ, ἐνῶ συγχρόνως μὲ τὴν ἀριστερὰν τὰ σύρομεν βαθμηδὸν πρὸς τὰ ἀριστερά.

β'. Σιδέρωμα μανικετίων

19. Ἀπλούστατα σιδερώνονται τὰ μονοκόμματα μανικέτια. Τὰ ἀπλᾶ μανικέτια σιδερώνονται καὶ στρογγυλεύονται ἀπαράλλακτα καθὼς καὶ τὰ ὀρθὰ κολλάρου.

20. Τὰ ἀποτελούμενα ἀπὸ δύο μέρη σιδερώνονται πρῶτον ἀπὸ τὴν ἀνάποδην καὶ δεύτερον ἀπὸ τὴν καλὴν ὄψιν. Ἐκαστον μέρος σιδερώνεται ἰδιαιτέρως.

21. Εἰς τὰ μανικέτια, ὅσα ἀποτελοῦνται ἀπὸ τρία μέρη, σιδερώνονται πρῶτον τὸ μεσαῖον, τὸ ὁποῖον διὰ νὰ σιδερωθῆ καλὰ πρέπει νὰ στηρίζεται εἰς τὸ ἄκρον τῆς τραπέζης, ὥστε τὰ δύο ἄκρινὰ μέρη νὰ πίπτουν τὸ ἓν εἰς τὴν τράπεζαν καὶ τὸ ἄλλο πρὸς τὰ κάτω.

γ'.) Σιδέρωμα ἀνδρικῶν ὑποκαμίσεων

22. Εἰς τὸ σιδέρωμα τῶν ἀνδρικῶν ὑποκαμίσεων ἀκολουθεῖται ἡ ἐξῆς τάξις: πλάτη, μανίκια, μανικέτια, ὄμοι καὶ στῆθος.

23. Πρῶτον διπλώνεται τὸ ὑποκάμισον εἰς δύο, ὥστε τὰ κατὰ μῆκος δύο μέρη τῆς πλάτης νὰ εὐρίσκονται πρὸς τὰ ἔξω καὶ σιδερώνονται τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο. Κατόπιν τὸ ὑποκάμισον ἀπλώνεται ἐπὶ τῆς

τραπέζης μὲ τὸ ἔμπροσθεν μέρος πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ σιδερώνονται τὰ πλησίον τοῦ στήθους μέρη. Μετὰ ταῦτα σιδερώνονται τὰ μανίκια, τὰ δὲ μανικέτια σιδερώνονται καθὼς τὰ ὀρθὰ ἀπλᾶ κολλάρια, ἐνῶ συγχρόνως στρογγυλεύονται. Ἀκολούθως σιδερώνεται ὁ λαιμὸς ἐπὶ τῆς ἄκρας τῆς τραπέζης, καθὼς τὰ ὀρθὰ κολλάρια ἀπὸ τὴν καλὴν καὶ ἀπὸ τὴν ἀνάποδην ὄψιν στιλβώνεται δὲ ἀπὸ τὴν καλὴν. Διὰ νὰ σιδερωθοῦν οἱ ὄμοι, τὸ ὑποκάμισον τοποθετεῖται μὲ τὸ κάτω μέρος πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ τὸν λαιμὸν πρὸς τὰ ἀριστερά. Ἀφοῦ σιδερωθοῦν ἐξωτερικῶς ἀνοίγεται τὸ στήθος καὶ σιδερώνονται καὶ ἐσωτερικῶς.

24. Διὰ νὰ σιδερωθῇ τὸ στήθος ὑγραίνεται καὶ πάλιν ὀλίγον, ἀφοῦ δὲ τεθῆ ἀπὸ κάτω τεμάχιον μαλίνου ὑφάσματος ἢ φανέλλας, τεντώνεται ἕως ὅτου λάβῃ ὁ λαιμὸς τὴν πρέπουσαν στρογγυλότητα. Κατόπιν σιδερώνεται τὸ στήθος ἀπὸ τὰ κάτω πρὸς τὰ ἄνω. Ἀπαιτεῖται προσοχὴ διὰ νὰ μὴ σχηματίζονται ζαρώματα εἰς τὸ στήθος καὶ εἰς τὸ περιλαίμιον.

25. Τὰ ἀνδρικὰ ὑποκάμισα διπλώνονται ὡς ἐξῆς. Ἀφοῦ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὸ κάτω μέρος τὸ τεμάχιον τῆς φανέλλας (ἀρ. 25) σιδερώνονται πάλιν οἱ ὄμοι δυνατά, στρέφονται κατὰ μῆκος τὰ πλάγια μέρη τοῦ στήθους, ὥστε νὰ εὐρίσκονται εἰς τὴν πλάτην τοῦ ὑποκαμίσου, τὰ δὲ γυρίσματα πιέζονται δυνατά. Κατόπιν ἀπλώνεται καὶ πάλιν τὸ ὑποκάμισον μὲ τὸ στήθος πρὸς τὰ κάτω. Τότε τοποθετοῦνται τὰ μανίκια λοξὰ ἐπάνω εἰς τὴν πλάτην καὶ γυρίζονται πρὸς τὰ ἄνω τόσον ὥστε νὰ ἐξέχουν τὰ μανίκια ἐν δά

κτυλον ἀπὸ τὸ περιλαίμιον· ἐπάνω εἰς αὐτὰ γυρίζονται τὰ πλάγια μέρη καὶ στερεώνονται μὲ καρφίδας. Τέλος διπλώνεται τὸ κάτω μέρος τοῦ ὑποκαμίσου, στρεφόμενον πρὸς τὰ ὀπίσω, μὲ πολλὴν προσοχὴν διὰ νὰ μὴ ἐξέχη οὔτε κατὰ μῆκος οὔτε κατὰ πλάτος τοῦ στήθους.

ΚΖ'. — Ἐπιδιόρθωσις ἐνδυμάτων

Μὲ τὴν ἔγκαιρον ἐπιδιόρθωσιν ἠμποροῦν νὰ διατηρηθοῦν τὰ ἐνδύματα πολὺ περισσότερον καιρόν, ἐν ᾧ ὅταν ἡ ἐπιδιόρθωσις δὲν γίνεται ἀμέσως, ἡ βλάβη ἐπεκτείνεται καὶ εἶνε ἀνάγκη ν' ἀντικατασταθῇ τὸ ἐνδυμα. Ἡ προνοητικὴ καὶ ἐπιμελὴς οἰκοδεσποίνα ἠμπορεῖ μὲ τὴν ἔγκαιρον φροντίδα νὰ προλαμβάνῃ καὶ νὰ οἰκονομῇ πολλά. Ἡ ἐπιδιόρθωσις ὅμως ἀπαιτεῖ πολλὴν πεῖραν καὶ ἐπιτηδειότητα, ἰδίως δὲ καλαισθησίαν διὰ νὰ μὴ παραμορφώνεται τὸ ἐνδυμα.

Αἱ μεγαλείτεραι βλάβαι διορθώνονται μὲ ἐμβάλωμα, αἱ δὲ μικρότεραι μὲ τὸ λεγόμενον μαντάρισμα.

Ἡ διδασκαλία τῆς ραπτικῆς πρέπει ν' ἀρχίξῃ ἀπὸ τὴν πρώτην ἡλικίαν τῶν κορασίων, εἰς δὲ τὰ σχολεῖα πρέπει πάντοτε, ἐκτὸς τῶν στοιχείων τῆς ραπτικῆς νὰ διδάσκονται καὶ οἱ τρόποι τῆς ἐπιδιορθώσεως τῶν ἐνδυμάτων.

1. Διὰ τὸ ἐμβάλωμα ἀπαιτεῖται πρὸ πάντων κατὰλληλον ὕφασμα. Διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῶν λινῶν ἀσπρορρούχων ἠμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ μεταχειρισμένον, ἀλλὰ στερεὸν ἀκόμη λινὸν ἢ καὶ βαμβακερὸν

(χασές). Ἡ κλωστή τοῦ ἐμβαλώματος πρέπει νὰ ὁμοιάζῃ μὲ τὸ ὕφασμα.

2. Αἱ μικρότεραι βλάβαι διορθώνονται μὲ τὸ μαντάρισμα, τοῦ ὁποίου σκοπὸς εἶνε ν' ἀντικαταστήσῃ τὸ σχισμένον μέρος, μὲ πιστὴν ἀπομίμησιν τοῦ ὕφασματος.

3. Ἡ κλωστή τοῦ μανταρίσματος πρέπει νὰ ὁμοιάζῃ μὲ τὸ ὕφασμα. Τὰ βαμβακερὰ ὑφάσματα ἐπιδιορθώνονται μὲ βαμβακερὴν κλωστήν, τὰ λινὰ μὲ λινὴν καὶ τὰ μεταξωτὰ μὲ μεταξωτὴν. Τὰ μάλλινα διορθώνονται ἐντελέστατα ἐὰν ἔχωμεν κλωστὰς ἀπὸ τεμάχια τοῦ ἰδίου ὕφασματος.

4. Τὰ μάλλινα καὶ τὰ χνουδωτὰ ὑφάσματα ἤμποροῦν νὰ μανταρισθοῦν καὶ μὲ μέταξαν.

Ὡς συμπλήρωμα τοῦ μικροῦ τούτου βιβλίου νομίζομεν ὠφέλιμον νὰ ὑπενθυμίσωμεν εἰς τὰς οἰκοδεσποίνας, ὅτι πρέπει νὰ ἀποφεύγουν καὶ τὴν παραμέλησιν τῆς οἰκίας καὶ τὴν ὑπερβολικὴν καὶ ἀποκλειστικὴν προσήλωσιν εἰς μόνα τὰ οἰκιακὰ ἔργα.

Ἡ εὐδαιμονία ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλὰ καὶ μικρὰ. Ὅταν ἡ οἰκοδέσποινα παραμελῇ τὰς κοινωνικὰς τῆς ὑποχρεώσεις καὶ ἀποξενώνεται ἀπὸ τὸν κόσμον, χάνει πολλάκις περιστάσεις δυναμένας νὰ συντελέσουν εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὴν εὐημερίαν τῆς οἰκογενείας τῆς. Ἐὰν ἐξ ἐναντίας ἀπορροφᾶται ἐντελῶς ἀπὸ τὴν πολυτάραχον κοινωνικὴν ζωὴν καὶ ἀμελῇ τὸν οἶκόν τῆς καταστρέφει βαθμηδὸν καὶ τὴν ἰδικὴν τῆς καὶ τῶν ἰδικῶν τῆς τὴν εὐτυχίαν.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.—Ἡ συμπεριφορὰ.

	Σελ.
Εἰσαγωγή	5
Α'. —Οἱ χαιρετισμοὶ	6
Β'. —Ἐντὸς τῆς οἰκίας	9
Γ'. —Ἐκτὸς τῆς οἰκίας	11
Δ'. —Ἐπισκέψεις	12
Ε'. —Κοινωνικαὶ σχέσεις	18
ΣΤ'. —Ἡ ἀλληλογραφία	22
Ζ'. —Τὰ γέυματα	25

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.—Ἡ διεύθυνσις τοῦ οἴκου

Η'. —Εὐπρέπεια, τάξις καὶ καθαριότης	28
Θ'. —Γενικοὶ κανόνες	29
Ι'. —Τακτοποιήσις τῆς τραπεζαρίας	31
ΙΑ'. —Καθάρισμα τῶν παραθύρων	34
ΙΒ'. —Καθάρισμα τῶν ταπήτων	35
ΙΓ'. —Καθάρισμα τῶν ἐπίπλων	37
α'. —Καθημερινὴ καθαριότης	37
β'. —Ἐκτακτὸς καθαριότης	37
ΙΔ'. —Καθάρισμα τῶν λοιπῶν ἀντικειμένων	39
ΙΕ'. —Καθάρισμα τῶν κλιμάκων	39
ΙΣΤ'. —Ὁ κοιτῶν	41
ΙΖ'. —Θέρμανσις—Ἄερισμὸς	44
α'. —Ἡ θέρμανσις	45
β'. —Ὁ ἀερισμὸς τῶν δωματίων	49

Πίναξ τῶν περιεχομένων

ΙΗ'.	— Ἡ ὑπηρεσία τῆς τραπέζης	51
	α'. — Ἡ τακτοποίησις τῆς τραπέζης	53
	β'. — Προσφορὰ τῶν φαγητῶν	54
ΙΘ'.	— Ἐπίσημα γεύματα	57
Κ'.	— Τὸ μαγειρεῖον	59
ΚΑ'.	— Καθάρισμα ἀργυρῶν σκευῶν	67
ΚΒ'.	— Καθάρισμα λυχνιῶν	68
ΚΓ'.	— Καθάρισμα ἐνδυμάτων καὶ ὑποδημάτων	70
	α'. — Καθάρισμα τῶν ἐνδυμάτων	70
	β'. — Τὰ ὑποδήματα	74
ΚΔ'.	— Καλλιέργεια ἀνθέων	76
<i>ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.—Τεχνικαὶ γνώσεις</i>		
ΚΕ'.	— Πλύσις	80
	α'. — Τὰ ἀσπρόρουχα	80
	α'. — Πλύσις χωρὶς στάκτην	81
	β'. — Πλύσις μετὰ στάκτην	82
	γ'. — Ἄλλοι τρόποι πλύσεως	84
	β'. — Χρωματιστὰ καὶ μάλλινα ἐνδύματα	86
	γ'. — Ἄπλωμα καὶ στέγνωμα	87
	δ'. — Δίπλωμα ἀσπρόρουχων	89
	ε'. — Σιδέρωμα καὶ δίπλωμα ἀσπρόρουχων	90
ΚΣΤ'.	— Κολλάρισμα	93
	α'. — Σιδέρωμα τῶν λεπτῶν ἀσπρόρουχων καὶ κεντημάτων	93
	β'. — Σιδέρωμα στιλπνὸν	95
	α'. — Σιδέρωμα κολλάρων	95
	β'. — Σιδέρωμα μανικετίων	97
	γ'. — Σιδέρωμα ἀνδρικῶν ὑποκαμίσων	97
ΚΖ'.	— Ἐπιδιόρθωσις ἐνδυμάτων	99

ΣΕΙΡΑ 100 ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

<p>1. 'Ο Ουρανός.
2. 'Η 'Εκκλησία μας.
3. 'Η Γῆ τοῦ πυρός.
4. 'Ο 'Ανθρώπος καὶ τὸ σῶμα του.
5. Τὰ ὠφελιμ. πτηνὰ τῆς 'Ελλάδος.
6. 'Ο Στρατιώτης.
7. 'Ο 'Υλικὸς κόσμος.
8. Τὰ καθήκοντα τοῦ πολίτου.
9. 'Ο μικρὸς Πλούταρχος, μέρος Α'.
10. 'Η Εὐράτη κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα
11. 'Ο Κύρ Σίμος.
12. 'Η 'Ακρ. πολις τῶν 'Αθηνῶν.
13. Αἱ Μελισσαι.
14. 'Η Αἴγυπτος.
15. 'Ηλιος, ζωὴ καὶ κίνησις.
16. Τὰ 'Ελληνικὰ γράμματα.
17. Νοσήματα καὶ μικρόβια.
18. 'Ο Γεωργός.
19. 'Ο Κολόμβος.
20. 'Ο μικρὸς Πλούταρχος, μέρος Β'.
21. 'Ο Χαιρικτῆρ.
22. 'Η βιολισσα Βικτωρία.
23. 'Οσηγὸς τῆς οἰκοδομοποιΐης.
24. 'Ο 'Εθνικὸς πλοῦτος, μέρος Α'.
25. Μάρτυρες τῆς ἐπιστημῆς.
26. 'Η 'Ρωσσία.
27. 'Ο εθνικὸς πλοῦτος, μέρος Β'.
28. 'Ο Μένυξ 'Αλέξανδρος.
29. Τὸ Δένδρον.
30. 'Ιστορία ἐπὶ πλοῦσιον.
31. Αἱ Πράται βηθδαίαι.
32. 'Ο μικρὸς Πλούταρχος, μέρος Γ'.
33. 'Ανέκδοτα ζῶων
34. Τὰ 'Ανθρ.
35. Βενιαμὴν Φραγκλίνος.
36. 'Ο βίος τοῦ 'Ιησοῦ Χριστοῦ.
37. Αἱ 'Ορνίθες.
38. Αἱ Γεϊτόνισσαι.
39. Τὸ Γάλα.
40. Οἱ 'Αργωναῦται.
41. 'Ο Καθαρὸς ἀήρ.
42. Οἱ Τρεῖς Μεγάλοι 'Ιεράρχαι.
43. Οἱ Μ. ταύσια.
44. 'Ο Οἶνος.
45. Τὸ Κράτος τοῦ πλοῦτου.
46. Οὐδαισχυται.
47. 'Ο Μεταξοσκόπηξ.
48. 'Ανακαλύψεις τοῦ 19ου αἰῶνος.
49. Τὸ Βύρεφος.
50. Φρεσθεραΐσις ὁ μέγας.</p> | <p>51. 'Αποταμίευσις.
52. 'Ο Κωπνός.
53. 'Η Σουηδία.
54. 1) Ψάρευμα.
55. 'Ιστορία τῆς μετὰξης.
56. 'Ηράκλειος.
57. 'Ιστορία τῆς 'Εκκλησίας.
58. Τὰ Μεταλλεΐα.
59. 'Εκ τῶν ἠθικῶν τοῦ Πλουτάρχου
60. 'Ημερολόγιον 'Ερημίτου.
61. 'Η Μακροβιότης.
62. Συλλογαὶ Φυσικῆς 'Ιστορίας.
63. 'Η 'Ιταλία.
64. Τὰ Θηρία.
65. Πειράματα Φυσικῆς.
66. 'Ασωτος υἱός.
67. 'Η 'Ορασις.
68. 'Ο μικρὸς Κτηνοτρόφος.
69. 'Η Εὐτυχία.
70. Γεωλογία.
71. 'Ο 'Ιουστινιανός.
72. Γυμναστικὴ.
73. 'Ο Πεσταλότσης.
74. 'Η Γῆ.
75. Οἱ Τυφλοί.
76. Οἱ 'Αγῶνες.
77. 'Εορτασις.
78. 'Η Φυματιοσις.
79. 'Η Τομῆ τοῦ Σουέξ.
80. Αὐτοκρ. Διογένης ὁ 'Ρωμανός.
81. 'Ο μικρὸς Κτηνίατρος.
82. Τὸ 'Αλας.
83. 'Ο Κορυθς.
84. Τὸ ἔργον τοῦ Παστέρ.
85. 'Η Ζωοφυακίη.
86. 'Ο Κωνιός.
87. 'Αμερικὴ καὶ 'Αμερικανοί.
88. 'Η 'Ελαία.
89. Ναυτικὴ Ἰσπανίη.
90. Αἱ ἰσημεΐαι
91-92. 'Ο Καποδίστριας (διπλο)
93. Τὸ 'Επιτόμιον.
94. 'Εθνικὸι εὐεργέται.
95. Τὰ Λουτρά.
96. Τὰ 'Ελλην. γράμματα κατὰ χρόνους τοῦ Χριστ. 'Ελληνισμ.
97. 'Ο Λαχανόκηπος.
98. Χρονολ. τῆς 'Αρχαίας 'Ιστορ.
99. Χρον. τῆς Μεσαιων. καὶ Ν. 'Ι.
100. 'Ακάνθισμα τῶν ἔργων Σπ.</p> |
|--|---|